

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TURİZM İŞLETMECİLİĞİ ANABİLİM DALI
TURİZM İŞLETMECİLİĞİ BİLİM DALI

SAKİN ŞEHİRDE YAŞAYAN HALKIN TURİZM
ALGISININ BELİRLENMESİ: EĞİRDİR/ISPARTA
ÖRNEĞİ

Nursabah BAŞAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi Fatih VAROL

Konya-2021

TEŞEKKÜR

Tez çalışmamın ilk aşamasından bugüne kadar her konuda bana destek gösteren, akademik bilgilerini ve deneyimlerini benimle paylaşan danışmanım Sayın Dr. Öğr. Üyesi Fatih VAROL' a teşekkürlerimi sunarım.

Eğitim hayatım boyunca benden hiçbir şey esirgemeyen, beni bugünlere kadar yetiştiren başta babam Ferec İS, annem Semra İS, kardeşlerim Kerim İS ve Selin İS' e, ayrıca dedem, anneannem, teyzem ve dayıma minnet ve şükranlarımı sunarım. Son olarak daima yanımda olan sevgili eşim Volkan BAŞAR' a teşekkürü bir borç bilirim.

Nursabah BAŞAR

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Adı Soyadı: **Nursabah BAŞAR**

Numarası: **184260001001**

Ana Bilim / Bilim Dalı: **Turizm İşletmeciliği**

Öğrencinin

Programı ☒ Tezli Yüksek Lisans ☐ Doktora

Tez Danışmanı: **Dr. Öğr Üyesi Fatih VAROL**

Tezin Adı:

Sakin Şehirde Yaşayan Halkın Turizm Algısının Belirlenmesi Eğirdir/Isparta Örneği

ÖZET

Sakin Hareket kavramı, sanayi devriminin neden olduğu küreselleşme olgusu ile tek tipleşen, doğal, kültürel ve tarihi değerlerini yitiren, sürdürülebilirliği azalan şehirlere ve modern şehir olgusuna karşı alternatif olarak geliştirilen bir kavramdır. Sakin hareket kavramı 1986 yılında İtalya’da Carlo Petrini ve arkadaşları tarafından ortaya çıkmıştır. Sakin Şehir Hareketi, 1999 yılında Paulo Saturnini’nin önderliğinde, dünya çapında son yıllarda büyük ilgi gören Sakin Hareket kavramından esinlenilerek ortaya çıkmıştır.

Sakin Şehir hareketinin amacı, şehirlerin ve yerel halkın yaşam kalitelerini artırmaktır. Eğirdir ilçesi, diğer şehirlere göre farklılığını, tanınırlığını ve ilçenin yaşam kalitesini artırmak için ayrıca, tarihi İpek Yolu ve St. Paul Yolu üzerinde bulunması, doğal güzellikleri ve kültürel zenginliklerini ön plana çıkararak turistlerin ilgisini çekmek için Sakin Şehir Birliği’ne üye olmuştur.

Bu araştırma, Eğirdir ilçesinin Sakin Şehir Hareketi'ne katılmasının ardından, ilçede yaşayan yerel halkın Sakin Şehir kavramından nasıl etkilendiklerini, bu kavram hakkında olan düşüncelerini araştırmaktadır. Araştırmada kullanılacak olan gerekli verilerin toplanması için Eğirdir'de ikamet eden halka anket çalışması uygulanmıştır. Toplamda 433 kişi ankete katılım göstermiştir.

Verilerin analiz edilmesi için AMOS 22.0 ve SPSS 21.0 gibi istatistik programlarından yararlanılmıştır. Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları bağlamında doğrulayıcı faktör analizi (DFA), açıklayıcı faktör analizi (AFA), Cronbach Alpha yöntemleri, madde toplam korelasyonu kullanılmıştır. Ölçek toplam puanlarının normal dağılım göstermesi ile ilçedeki turist yoğunluğunun endişe verici durumu, medeni durum ve cinsiyet değişkenleri karşılaştırılırken bağımsız iki örneklem t testi, meslek, gelir düzeyi, yaş grupları, turistin hangi ülkeden olması isteği, sektör değişkenlerinin karşılaştırılmasında ANOVA testleri kullanılmıştır.

Çalışma dört bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde, Sakin Hareket kavramı, ikinci bölümde Sakin Şehir kavramı tanıtılmıştır. Çalışmanın üçüncü bölümde ise araştırmanın yöntem kısmı, konusu, amacı, evreni ve örnekleminden bahsedilmiştir. Son bölüm olan dördüncü bölümde ise Isparta ili Eğirdir ilçesinde yapılan alan araştırmasına ve bulgulara yer verilmiştir.

Araştırma sonucunda Eğirdir halkının Sakin Şehir algısının yüksek olduğu ancak Sakin Şehir konusunda tanım eksikliğinin ve gerçekleştirilen faaliyetlerin az olduğu gözlenmiştir. Sakin Şehir hareketine yaklaşım ve turizme etkisi arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Ayrıca Sakin Şehir hareketine yaklaşım ile turizmin sosyo-kültürel etkisi ve ekonomik etkisine ilişkin algılar arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişki vardır. Turizmin doğa ve çevreye etkisine ilişkin algı arasında negatif yönlü ve anlamlı ilişki ve son olarak Sakin Şehir hareketine yaklaşım ile genel olarak turizmin etkisine ilişkin algı arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişki vardır.

Anahtar Kelimeler: Sakin Şehir, Turizm Algısı, Yerel Halk, Eğirdir

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

iv

Adı Soyadı: **Nursabah BAŞAR**

Numarası: **184260001001**

Ana Bilim / Bilim Dalı: **Turizm İşletmeciliği**

Öğrencinin

Programı: ☒ Tezli Yüksek Lisans ☐ Doktora

Tez Danışmanı: **Dr. Öğr Üyesi Fatih VAROL**

Tezin İngilizce Adı:

Determining The Tourism Perception Of The People Living In A Slow City: The Case Of Eğirdir/Isparta

ABSTRACT

The concept of Slow Movement has been developed as an alternative to the modern city phenomenon and cities which have standardized, lost their natural, cultural, and historical values, and declined in sustainability due to globalization caused by the Industrial Revolution. The Slow Movement was launched by Carlo Petrini and his friends in 1986 in Italy. The Slow City Movement emerged in 1999, led by Paolo Saturnini and inspired by the concept of the Slow Movement, which has attracted great attention around the world in recent years.

The Slow City Movement aims to enhance the quality of life of cities and local people. Located on the historical Silk Road and St Paul's Road, the District of Eğirdir has become a member of the Cittaslow Association to improve the quality of life, recognition, and difference of the district from other cities by highlighting its natural beauties and cultural richness to attract tourists.

This research investigates how the local people living in the district were affected by the concept of Slow City and their thoughts on this concept following its

participation in the Slow City Movement. Data were collected through a survey responded to by 433 participants dwelling in Eğirdir.

AMOS 22.0 and SPSS 21.0 statistical programs were employed for data analysis. Confirmatory factor analysis (CFA), explanatory factor analysis (EFA), Cronbach's alpha methods, and item-total correlation were performed for validity and reliability purposes of the scale. With the normal distribution of the total scores in the scale, an independent samples t-test was performed to compare the worrying situation of tourist density in the district, marital status, and gender variables. ANOVA tests were conducted to compare the profession, income level, age groups, the preference for tourists' native countries, and sector variables.

This study comprises four sections. The concept of the Slow Movement was defined in the first, and the concept of Slow City was defined in the second section. The third section contains the methodology, purpose, universe, and sampling. The last section includes field study and findings in the District of Eğirdir of Isparta Province.

The findings revealed that the residents of Eğirdir had a high perception of the Cittaslow, but the lack of definition and the activities performed about the Cittaslow were low. A statistically significant relationship was found between the approach to the Slow City movement and its impact on tourism. In addition, there was a positive and significant relationship between the approach to the Cittaslow movement and the perceptions of the socio-cultural and economic impacts of tourism. However, there was a negative and significant relationship between the perception of the impact of tourism on nature and the environment. Ultimately, a positive and significant relationship was observed between the approach to the Cittaslow movement and the perception of the impact of tourism in general.

Keywords: Slow City, Tourism Perception, Local People, Eğirdir

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ.....	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ	xi
 GİRİŞ	 1
 BİRİNCİ BÖLÜM	 4
SAKİN HAREKET KAVRAMI	4
1.1. Sakin Hareket.....	4
1.2. Sakin Yaşam	4
1.3. Sakin Yemek	6
1.4. Sakin Turizm	9
1.5. Sakin Seyahat	12
İKİNCİ BÖLÜM	15
SAKİN ŞEHİR	15
2.1. Sakin Şehir (Cittaslow) Kavramı	15
2.2. Sakin Şehir Tanımı.....	16
2.3. Sakin Şehir Sembolü ve Anlamı	18
2.4. Sakin Şehrin Tarihçesi	20
2.5. Sakin Şehir Kriterleri	21
2.5.1. Çevre Politikaları.....	23
2.5.2. Altyapı Politikaları	24
2.5.3. Şehir Kalitesini Artırma Çalışmaları	24
2.5.4. Yerel Ürünlerin ve Üretimin Desteklenmesi.....	26
2.5.5. Misafirperverlik ve Farkındalık Oluşturma.....	27
2.5.6. Sosyal Uyum	28
2.5.7. Ortaklıklar	29

2.6. Sakin Şehir Adaylık Süreci	29
2.7. Türkiye’deki Sakin Şehirler	32
2.7.1. Eğirdir.....	45
2.8. Literatür Çalışmaları	56
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	60
METODOLOJİ.....	60
3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi	60
3.2. Araştırmanın Yöntemi.....	61
3.3. Etik Kurul Değerlendirme Raporu	61
3.4. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	61
3.5. Araştırmanın Sınırlılıkları ve Varsayımları	62
3.6. Araştırmanın Modeli	63
3.7. Araştırmanın Hipotezleri.....	66
3.8. Anket Formu	68
3.9. Verilerin Analizi	68
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	71
BULGULAR.....	71
4.1. Sakin Şehir Markasına Yaklaşım Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Bulguları ..71	
4.1.1. Sakin Şehir Markasına Yaklaşım Ölçeği Açımlayıcı Faktör Analizi	
Bulguları	71
4.1.2. Sakin Şehir Markasına Yaklaşım Ölçeği Doğrulayıcı Faktör Analizi	
Bulguları	71
4.1.3. Sakin Şehir Markasına Yaklaşım Ölçeği Güvenirlik Analizi Bulguları ...72	
4.2. Turizm Etkileri Algısı Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Bulguları	73
4.2.1. Turizm Etkileri Algısı Ölçeği Açımlayıcı Faktör Analizi Bulguları.....73	
4.2.2. Turizm Etkileri Algısı Ölçeği Doğrulayıcı Faktör Analizi Bulguları	76
4.2.3. Turizm Etkileri Algısı Ölçeği Güvenirlik Analizi Bulguları.....77	
4.3. Betimsel Bulgular	78
4.4. Eğirdir’in Yerel Halkının Demografik Özelliklerinin Karşılaştırılmasına Ait	
Bulgular.....	80
4.5. Değişkenler Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular.....	88
SONUÇ	90

TARTIşMA.....	93
ÖNERİLER.....	94
KAYNAKÇA.....	96
EKLER	107

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo-1. Nicel Araştırma Yöntemleri İçin Örneklem Büyüklükleri.....	62
Tablo-2. Model Uyum İndeksleri.....	69
Tablo-3. Sakin Şehir Markasına Yaklaşım Ölçeği Açımlayıcı Faktör Analizi Sonuçları.....	71
Tablo-4. Sakin Şehir Markasına Yaklaşım Ölçeği Doğrulayıcı Faktör Analizinde Elde Edilen Model Uyum İndeksleri	72
Tablo-5. Sakin Şehir Markasına Yaklaşım Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Analizi Sonuçları	72
Tablo-6. Turizm Etkileri Algısı Ölçeği Açımlayıcı Faktör Analizi İlk Sonuçları	73
Tablo-7. Turizm Etkileri Algısı Ölçeği Açıklayıcı Faktör Analizi İkinci Sonuçları	75
Tablo-8. Turizm Etkileri Algısı Ölçeği Doğrulayıcı Faktör Analizinde Elde Edilen Model Uyum İndeksleri	76
Tablo-9. Turizm Etkileri Algısı Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Analizi Sonuçları..	77
Tablo-10. Eğirdir'in Yerel Halkının Demografik Özelliklerinin Yüzde Analizi Ve Frekans Ölçümleri.....	79
Tablo-11. Eğirdir'in Yerel Halkının Sakin Şehir Markasına Yönelik Oluşan Alt Boyutlarının Analiz Sonuçları	80
Tablo-12. Eğirdir'in Yerel Halkının Sakin Şehir Algısının Cinsiyet Boyutu İle İlgili Analiz Sonuçları	81
Tablo-13. Eğirdir'in Yerel Halkının Sakin Şehir Algısının Yaş Grupları Boyutu İle İlgili Analiz Sonuçları.....	81
Tablo-14. Eğirdir'in Yerel Halkının Sakin Şehir Algısının Medeni Durum Boyutu İle İlgili Analiz Sonuçları.....	82
Tablo-15. Eğirdir'in Yerel Halkının Sakin Şehir Algısının Meslek Boyutu İle İlgili Analiz Sonuçları	83
Tablo-16. Eğirdir'in Yerel Halkının Sakin Şehir Algısının Sektör Boyutu İle İlgili Analiz Sonuçları	84
Tablo-17. Eğirdir'in Yerel Halkının Sakin Şehir Algısının Gelir Boyutu İle İlgili Analiz Sonuçları	85

Tablo-18. Eğirdir'in Yerel Halkının Sakin Şehir Algısının Turistlerin Hangi Ülkeden Olması İsteğine Göre Analiz Sonuçları	86
Tablo-19. Eğirdir'in Yerel Halkının Yöredeki Turist Yoğunluğuna İlişkin Endişeye Göre Analiz Sonuçları	87
Tablo-20. Sakin Şehir Markasına Yaklaşım İle Turizmin Etkileri Puanları Arasındaki İlişki.....	88

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil-1: Cittaslow Resmi Logosu.....	19
Şekil-2: Eğirdir Gölü	49
Şekil-3: Eğirdir Kalesi.....	50
Şekil-4: Hızırbey Camii.....	51
Şekil-5: DüNDAR Bey Medresesi	52
Şekil-6: Baba Sultan Türbesi.....	53
Şekil-7: Sakin Şehir Markasına Yaklaşım Ölçeği DFA Diyagramı	63
Şekil-8: Turizm Etkileri Algısı Ölçeği DFA Diyagramı	65

GİRİŞ

Küreselleşme kavramının ortaya çıkmasından sonra, sosyo-ekonomik ve kültürel gelişmelerin artması ile dünya küçük bir köy haline gelmiş ve birbirine benzer ya da birbirleriyle aynı yapılanmaya sahip, aynı işleyişte, özgünlüklerini ve kimliklerini yitirmiş, yerellikten uzak şehirler oluşmuştur (Numanoğlu ve Güçer, 2018, s. 11). Şehirler kuruluş amaçlarını gerçekleştirmemekte ve şehir yerel halk için güvensiz bir yer haline gelmektedir. Yapılan bazı araştırmalar da hızlı sosyo-ekonomik ve kültürel gelişmeler sonucu şehirlerin bu hale geldiğini savunmaktadırlar. Küreselleşmenin etkisi ile hızlı kentleşme ve bilinçsiz göç şehirlerde aşırı kalabalıklaşmaya sebep olmaktadır. Yaşanan bu nüfus artışı bireylerin yaşam standartlarını düşürmekte ve bunun sonucu olarak da işsizlik, yoksulluk, doğal çevrenin tahribatı, trafik ve ses kirliliği, fakirlik ve suç oranının artması gibi sorunlara da neden olmaktadır (Uslu ve Avcı, 2020, s. 118). Tüm bu bahsedilenler sonucunda daha yaşanılabilir şehirler için, ekonomik ve çevresel etmenlerde de yararlanılarak şehir planlamama yönetim modeli gerçekleştirilmesi, birey odaklı kentsel yaşam yerlerinin oluşturulması gerekmektedir (Baz ve Ekşi, 2019, s.72).

Küreselleşmenin etkisi ile son yıllarda turizm sektörü de değişmekte ve gelişmektedir. Ancak bu gelişme olumlu sonuçlardan çok olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Turizm destinasyonları tıpatıp aynı hale gelmekte, ziyaretçiler tatillerini sadece deniz, kum, güneş üçlüsü içinde gerçekleştirmekte ve destinasyonlar taşıyabileceğinden çok daha fazla turisti taşımaya zorlanmaktadır. Sakin Şehir hareketinin ortaya çıkmasıyla birlikte Sakin Turizm kavramı da gündeme gelmiştir. Sakin Turizm; tatil bölgesinden tam verim almak isteyen turistlerin haklarını savunmak ve yenilikçi ve sorumlu bir turizmi tanıtmayı amaçlayan çalışmalardır (Sezgin ve Ünüvar, 2011, s. 124). Sakin hareket sayesinde destinasyon ve doğal çevre tahribatının önüne geçmek için sürdürülebilirlik kavramı ön plana çıkmıştır. Sürdürülebilir turizm, yenilenebilir kaynakların devamlılığını sağlayacak, çevresel kaynakları geliştirecek ve turistik ürünlerin uzun ömürlü olmalarını sağlayacak planlama anlayışıdır. Sakin turizm, sürdürülebilir turizmin amaçları çerçevesinde

gerçekleşmektedir. Yani sürdürülebilir turizmin bir alt başlığı olarak değerlendirilebilir (Çıtak, 2016, s. 2698).

Sakin turizm çerçevesinde, ziyaretçilerin istek ve ihtiyaçları farklılaşmakta, destinasyon yerleri, ürün çeşitleri ve destinasyonda sunulan hizmetler değişmektedir. Büyük şehirlerin hızlı temposundan, stresinden ve kalabalık olmasından kaçan ziyaretçilerin beş yıldızlı büyük otellere gitmek yerine daha sakin, yöreselliğini yitirmemiş, hızdan uzak ve zevk alabilecekleri destinasyonlara yöneldikleri görülmektedir. Bu bağlamda turizm destinasyonları, doğal, tarihi ve kültürel değerlerinin sürdürülebilirliği korumaktadır (Ünal, 2016, s. 20).

Bireylerin günlük hayatlarının hız kazanması, tüketimin artması, tarihi ve kültürel değerlerin önemsenmemesi, bireylerin hızlı yemek, hızlı eğlence ve hızlı gezmeye yönelmesi onların mutsuzluğuna ve yaşam standartlarının azalmasına neden olmaktadır. Hareketli ve hızlı bir yaşam şekline mecbur kalan kişiler için kendilerine ve hayatlarına zaman ayırma isteği gün geçtikçe artmıştır. Bu hızlanmaya karşı görüş olarak Sakin Hareket kavramını ortaya çıkmıştır (Şen, 2017, s. 28).

Söz konusu kavram daha sonra Sakin Yemek, Sakin Şehir, Sakin Turizm, Sakin Seyahat gibi olguları da oluşturmuştur. Sakin Şehir Hareketi, her şeyi sakin/yavaş yapmak anlamı taşımamaktadır (Akpınar, 2018, s. 31). Sakin Hareket, klasik her şey dâhil turizm anlayışı yerine yerelliğe, yerel üreticiye ve doğallığa önem vermektedir. Sakin Hareket kavramı küçük ölçekli şehirlerin özgünlüklerine ve yerel ürünlere sahip çıkılması, tarihi ve kültürel değerlerin korunması, sosyal ilişkilerin düzeltilmesi, sağlıksız beslenme alışkanlıklarının yok edilmesi ve doğaya ve enerji kaynaklarına sahip çıkarak sürdürülebilirliğin devamının sağlanması gibi gereklilikleri savunmaktadır (Uzan, 2018, s. 29). Günümüzde şehirler yer duygusunu ve onları tanımlayan özelliklerini kaybetmekte ve “her yerde topluluklar” şekline dönüşmektedir. Saturnini bu konuda, “şehirler ruhlarını, kimliklerini kaybetmekte ve tek düze haline gelmektedir” demiştir (Radstrom, 2011, s. 91).

Bireylere hayattan zevk aldirmek, yedikleri yemeklerin tadını çıkartmak, gezdikleri yerlerin keyfine vardirmek, sürdürülebilirliğin devamını sağlamak, teknolojiyi bilinçli kullanmak, yerel üretimin artmasını sağlamak, yerel üreticiyi

korumak ve bireylerin yaşam standartlarını yükseltmek Sakin Şehir Hareketi'nin asıl amaçları arasındadır (Topraklı Çolak, 2019, s. 52).

Bireylerin söz konusu “sakinlik” ihtiyaçlarının artması, turizm destinasyonlarını barındıran şehirleri Sakin Şehir hareketine yöneltmektedir. Çünkü Sakin Şehir Birliğine üye olan şehirler farklılık oluşturmaktadırlar. Sakin Şehir hareketine katılan bir şehrin yaşam kalitesinin, sosyal, ekonomik ve kültürel değerlerinin ve turist sayısının artacağı, daha tanınır hale geleceği, yerel üretiminin destekleneceği düşünülmektedir. Günümüzde Sakin Şehir hareketinin kriterlerini tamamlayıp üye olan şehirlerin sayısı gün geçtikçe artmaktadır. 2021 yılı itibariyle dünyada 268, Türkiye’de 18 Sakin Şehir bulunmaktadır (Cittaslow Türkiye, 2021).

Çalışma dört bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde, sakin hareket kavramının ortaya çıkışı, felsefesi, amaçları, kriterleri ve sakin hareket kavramını benimseyerek ortaya çıkan sakin yemek, sakin yaşam, sakin turizm ve sakin seyahat kavramlarından bahsedilmiştir.

Sakin Şehir kavramının anlatıldığı ikinci bölümde ise, Sakin Şehir hareketinin tanımı, tarihçesi, logosu, harekete üye olmak için gereken kriterler, adaylık sürecinin işleyişi, Türkiye’de bulunan Sakin Şehirler ve Eğirdir ilçesi anlatılmıştır.

Çalışmanın yöntemine üçüncü bölümde bahsedilmiştir. Araştırmanın konusu, amacı, yöntemi, evreni ve örnekleme, hipotezleri, sınırlılıkları, veri toplama yöntemi ve verilerin analizi bu bölümde açıklanmaktadır.

Çalışmanın son bölümü olan dördüncü bölümde ise Isparta ili Eğirdir ilçesinde yapılan alan araştırmasına yer verilmiştir. Eğirdir’de yaşayan farklı demografik özelliklere sahip 433 kişiye araştırma kapsamında hazırlanmış olan anket uygulanmıştır. Yapılan ankete katılım gösteren bireylerin Sakin Şehir kavramının sosyo-kültürel, ekonomik, doğa ve çevre boyutlarına karşı tutumları ve ilçenin Sakin Şehir olmasının yerel halk açısından nasıl algılandığına dair bulgular içermektedir.

Bu çalışma, kriterlerini 2017 yılında tamamlayıp Sakin Şehir hareketine üye olmaya hak kazanan Eğirdir ilçesinin yerel halkının Sakin Şehir hareketine karşı tutumunun ve algısının incelenmesi, hareketin yerel halk üzerinde bıraktığı etkilerin anlaşılması için önem arz etmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

SAKİN HAREKET KAVRAMI

1.1. Sakin Hareket

Sakin hareket, 20 Mart 1986 tarihinde İtalyan tatbirlir olan Carlo Petrini'nin, bir fast food zinciri olan McDonald's'ın İtalya'nın Roma şehrinde bulunan Piazza di Spagna meydanına bir restoranının açılmasına ve hızlı yemek hareketine tepki göstermesiyle ortaya çıkmıştır. Sakin Hareket küreselleşmenin getirmiş olduğu tehditlerden biri olan kültürel değlerlerin yok olma tehlikesine karşı çıkan yerel mutfakları, özgün ürünleri ve özgün üretimi korumayı, yaşam kalitesini yükseltmeyi amaçlayan uluslararası bir hareket olarak karşımıza çıkmaktadır. Petrini ve onu destekleyenler bir manifesto hazırlamışlardır. Manifestoda; "Hepimiz sinsi bir virüse yenik düştük ve hız tarafından köleleştirildik. Hızlı yaşam alışkanlıklarımızı bozmakta ve bizleri fast food yemeye zorlamaktadır..." gibi konulardan bahsetmişlerdir (Heinonen vd., 2006, s. 95).

Sakin harekette yer alan kriterler şöyle sıralanabilir (Sezgin ve Ünüvar, 2011, s. 108):

- Sakin yemek: halkın yeme bilgisini geliştirmek,
- Sakin Şehir: şehrin yaşam kalitesini artırmak,
- Carl Honoré'nin sakinliğe övgüsü: sakin yaşam, eğitim, boş zaman, sağlık ve cinsel yaşam,
- Sakin sanat, sakin tasarım, sakin politikalar,
- Sakin seyahat: gezilen yerleri zevkli hale getirmek,

1.2. Sakin Yaşam

Son yıllarda dünyanın sürekli olarak geçirdiği değişim ve gelişimin artması, bireyleri küreselleşme ve teknolojik gelişmelerin hızına yetişmeye mecbur bırakmıştır. Hız kavramının küreselleşme, değişim ve gelişimde etkin bir rolünün olması, şehirde yaşayan bireyler için kaçınılmaz hale gelmiştir. Bireyler daha hızlı olabilmek adına birbirleri ile yarışır hale gelmişlerdir. Bunun nedeni hızın, profesyonellik ile eş değeri hale gelmesidir (Coşkun, 2018, s. 36).

Endüstri Devrimi ile ilk olarak batı dünyasında başlayan hızlı toplum anlayışı, dünyayı tarımsal üretim merkezli yapıdan çıkarmış, üretim, ulaşım ve haberleşmeyi artırmıştır. Bunların sonucunda hız, yaşamın temel ögesi olmuştur. Hızın temel öge haline gelmesiyle, bireyler daha hızlı ulaşım, daha hızlı haberleşme ve daha hızlı internet gibi yenilikleri yakalamaya çalışmışlardır. Bu durumun temel nedeni bireylerin içinde bulundukları koşullara ayak uydurma endişesinden kaynaklanmaktadır. Kırdan şehirlere doğru göçün artması ile birlikte kentler, büyük sanayi kentlerine dönüşmüştür. Hızlı toplum anlayışı ile ekonomik, politik ve kültürel düzeylerde de büyük değişimler yaşanmaya başlanmış ve küresel işletmeler ortaya çıkmış, bu işletmeler ürünlerini bütün dünyaya tanıtmaya olanağı elde etmişlerdir (Donat, 2016, s. 1481).

Sakin Yaşam, hızlı ve sürekli değişim gösteren zaman kullanımına tepki olarak, Carlo Petrini'nin 1986 yılında hızlı yemek hareketine gösterdiği ve Sakin Yemek (slow food) hareketini başlatan tepkisiyle birlikte ortaya çıkmıştır. Sakin yemek hareketinin asıl amacı; yeme alışkanlıklarının homojen haline gelmesi ve kültürel kimliğin yok olma tehlikesinin farkında olan müşterilerin yemek karakteri ve değerleri hakkında bilgi sahibi olmasını sağlamaktır. Sakin Yaşam hareketi de bireylere, yerel toplum odaklı yaşam şeklini geliştirme olanağı sunmaktadır (Yurtseven vd., 2010, s. 8).

Sakinliğin sözlük anlamı; “hızlı olmayan, ağır başlı, yumuşak huylu” olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu Sözlükleri, 2021). Sakin Yaşam hareketi, bireylerin içinde bulundukları sosyal ve ekonomik sisteme karşı çıkış değildir, sadece bu sistemlerin getirmiş olduğu olumsuzlukları değiştirmek isteyen bir tutum sergilemektedir. Ancak günümüzde yavaşlık, hızlıdan daha kötü olarak görülmekte, hızlının daha iyi olduğu ve daha çok seçenek bulundurduğu ifade edilmektedir. Hızlının alt kavramları olarak çekicilik, basitlik, dinamiklik ve eğlenceli olma gibi kavramlar bulunurken, yavaşlık; gevşeklik, tembellik, geride kalma ve dışlanma gibi kavramlarla beraber kullanılmaktadır. Sakin Yaşam hareketinin savunduğu kavramlar ise yavaşlık için; dikkatli, sabırlı, sakin ve düşünceli iken, hız için; aceleci, sabırsız, yüzeysel, meşgul ve saldırgandır (Donat, 2016, s. 1481).

Bireyler hızlı yaşarken algılama yetilerini kaybetmektedirler. Sakin Yaşam zamanın farkında olmaktır. Bireylerin kendileri ve diğer bireyler ile iyi ilişkiler kurmalarına yardımcı olmak ve daha bilinçli tecrübe kazanmalarını sağlamak olarak ifade edilmektedir. Hız baskısı altında olan bireylerin günlük hayatları zorlaşmakta ve iş yükleri artmaktadır. Bunlara ek olarak bireylerden daha dikkatli olmaları istenmektedir. Sakin yaşam hareketi bu çelişkilerin ortadan kaldırılmasına yardımcı olabilecek prensiplere sahiptir. Yavaşlık, yapılacak olan işleri yavaş yapmak değil, yapılacak olan işi, işten zevk alarak ve işin istenerek yapılması için bireyin kendisine zaman ayırması olarak görülmektedir (Tekin, 2017, s. 4).

Küreselleşmenin bireylerin hayatlarında yaratmış olduğu değişim, sakin yaşam hareketini çekici bir alternatif olarak sunmaktadır. Sakin yaşam, bireylerin yaşamlarından zevk almalarını, geç kalma korkusu olmadan anın tadına vararak yaşamlarını, zamanın daha önemli olgular için kullanılmasını sağlamakta, hızlı yaşamın getirdiği stres, eşitsizlik, yoksulluk gibi bireyleri kötü etkileyen bütün problemlere karşı bir direnç noktası yaratmaya çalışmaktadır (Yurtseven vd., 2010, s. 13). Sakin Yaşam, kaygısız ve rahat bir hayat yaşama isteğinden daha fazlasını ve yerel toplumlarda daha köklü bir hayat tarzı için imkân yaratmayı amaçlamaktadır. Bireylerin günlük ve iş hayatları da dâhil olmak üzere hayatın bütün alanlarında topluma bağlı bir hayat tarzını benimser. Bu yüzden ev ve işi birbirinden ayırır, kadın erkek ve yaşlılar için fırsatlar yaratır (Doteuchi, 2003, s. 8).

1.3. Sakin Yemek

Sakin Yemek hareketi 17. yüzyılda yaşayan Francesco Angelita'ya dayanmaktadır. Angelita, sakinliğin bir erdem olduğu ve bütün canlıların Tanrı'dan bir mesaj taşıdığını vurgulamış ve bunun üzerine, salyangozlar üzerine bir kitap yazmıştır. Sakin Hareketin logosu bundan dolayı salyangozdur (Tekin, 2017, s. 7). Sakin Yemek hareketi, Carlo Petrini'nin 1986 yılında gösterdiği tepkiye bazı arkadaşlarının destek vermesiyle İtalya'nın Cuneo şehrinde fiilen başlamıştır (Sağır, 2017, s. 52).

Petrini'ye göre, tat alma, içtenlik ve kültür kaynağı ve iletişim ortamıdır. Onun fikirlerinin temel noktasını duyumsama oluşturmaktadır (Güven, 2011, s. 114).

Petrini ve onu destekleyen arkadaşları İtalya'ya bir fast food zincirinin restoran açmasının İtalyan kültürüne karşı bir saldırı olduğunun ve geleneksel mutfakın yok olmaya mahkûm bırakıldığının altını çizmek istemişlerdir. Gösterilen tepkinin asıl amacı; fast food zincirine karşı sakinliği, insan ve hayvan sağlığını ve yerelliği korumaktır. 3 Kasım 1987 yılında Petrini ve onu destekleyenler bir manifesto hazırlamışlardır. Sakin Yemek hareketi kurucu üyesi olan Falco Portinari ve 15 ülkenin üyeliği ile 9 Kasım 1989 tarihinde kabul edilen söz konusu manifestoda yer alan maddeler şöyle sıralanabilir (Yapıcı Özışık, 2020, s. 28):

- Yaşam telaşının neden olduğu koşuşturma ile bireyler 'Hızlı Yemek'e mecbur kalmaktadırlar.
- Endüstrinin gelişmesiyle beraber makineler icat edilmiş ve sanayileşme yaşam modeli olarak seçilmiştir.
- Hızlı yaşama karşı savunulan olgular ısrarlı ve sakin şekilde keyif unsurları olmalıdır.
- Sürekli çalışmanın verimli olduğunu düşünmek yerine duygusal haz ve keyifleri yaşamak bireyleri rahatlatır.
- Kültürde önemli olan onu korumak ve geliştirmektir.
- Daha fazla üretmek için geliştirilen hızlı yaşam insanlığı tehdit etmektedir.
- Hızlı yaşama karşı koyma, bireylerin sofralarındaki sakin yemek ile başlamalıdır.
- Bireylerin geleceği sakin yemek ile koruma altına alınabilir.

Söz konusu manifestoda bahsedilen, çevrenin tahrip edilmesi, yiyeceklerin tatlarının standartlaştırılması, küçük üreticilerin giderek azalması, biyolojik çeşitliliğin yok olma tehlikesi, kültürel kimliğin kaybı, tahıl, sebze ve meyvelerin yok olması küreselleşmenin olumsuz sonuçlarındandır (Sağır, 2017, s. 52).

Sakin Yemek, 8-10 Aralık 1989 yılında Paris'te düzenlenen Uluslararası Sakin Yemek hareketinin açılış toplantısı ile uluslararası hale gelmiştir (Schneider, 2008, s. 386). Sakin Yemek hareketinin genel merkezi İtalya'nın Bra kentindedir. Dernek ağı ve dünyadaki tüm projelerin gelişimi, planlanması ve teşviki buradan yürütülür.

Uluslararası bir konsey, derneği koordine etmektedir ve dernek yürütme komitesi tarafından yönetilmektedir. Sakin Yemek hareketinin kurucusu olan Carlo Petrini, derneğin başkanıdır (Slowfood, 2015). Sakin Yemek hareketinin organizasyon yapısında yerel şubeler çoğunluktadır. Latince kökenli olan ve şölen anlamına gelen “conviva” Sakin Yemek hareketinin ana ögesidir. Conviva; gelenekleri ve yerel ürünleri teşvik etmek, geleneksel aşçılık toplantıları düzenlemek, eğlenmek ve yavaş yemek hareketinin mesajını iletmek gibi amaçlarla düzenli olarak toplanan Yavaş Yemek hareketine üye yerel yapılanmalardır. Üyelik herkese açıktır (Yurtseven vd., 2010, s. 18). Günümüzde 1500’ü aşkın conviva bulunmaktadır. Dünya çapında Sakin Yemek hareketinde 1.000.000 destekçi, 100.000 üye, aralarında Türkiye’nin de dahil olduğu 160 ülke bulunmaktadır. Türkiye’de sakin yemek hareketine katılan 35 yerel yapılanma vardır (Slowfood, 2015).

Sakin Yemek hareketi deneyimlere dayalı bir kalite kavramı önermektedir. Bu kavram iyi, temiz ve adil olarak üç boyuttan oluşmaktadır. Bahsedilen boyutlar şöyle açıklanabilir (Yurtseven vd., 2010, s. 18):

- İyi: Yiyeceğin gerçek bir hoş koku, tat ve görünüşe sahip olmasıdır. Bireylerin yediği yemek kesinlikle doğallığını kaybetmeden, belirli bir kültürün doğallık kriterlerine göre zevk vermesi demektir.
- Temiz: Yiyeceğin temiz olması sürdürülebilirlik boyutunu kapsamaktadır. Yiyecek, çevreye, insan ve hayvan sağlığına zarar vermeyecek şekilde sürdürülebilirlik çerçevesinde biyolojik çeşitliliğe saygı duyarak ve insan sağlığını göz önünde bulundurarak üretilmelidir. Çiftçilik, hayvancılık, pazarlama ve tüketim ciddiye alınmalıdır.
- Adalet: Yiyeceğin sosyal sürdürülebilirlik boyutu demektir. Bahsedilen boyut, yiyeceklerin etik olarak sürdürülebilir olması, çalışanların haklarının korunmasını gerektirir. Aynı zamanda üretici ve tüketiciler için adil fiyat politikaları olması anlamına gelmektedir. İnsanlara ve haklarına saygılı sosyal adalet oluşturulmalıdır.

Sakin Yemek hareketinin temel amacı biyolojik çeşitliliği yerel halk ile beraber korumak, yerel ürünleri koruma altına almak, bölge halkını ve ekonomisini desteklemek, yiyeceklerin üretim ve tüketimini, biyolojik ve kültürel özellikleriyle

ön plana çıkarmaktır (Demir, 2019, s. 9). Ancak, Sakin Yemek hareketi öncüleri 1990'lı yıllarda genetiği değiştirilmiş organizma (GDO) ile savaşmak zorunda kalmışlardır. Çünkü büyük tarım şirketleri GDO'lu ürünleri patentlemiş ve pazar payını artırmıştı ve ne çevrecilerin ne de Sakin Yemek hareketi öncülerinin bu alanda çalışmaları yoktu (Schneider, 2008, s. 387).

Sakin Yemek hareketi; yiyeceklerin geleneksel tatlarını koruyarak bireylerin yeme zevklerini artırmayı, hızlı yemeğin neden olduğu homojenleşmeyi azaltmayı, insan ve hayvanların yaşamlarını korumayı, tarımsal çeşitliliği ve tehlike altında olan yiyecekleri korumayı amaçlayan bir oluşumdur. Sakin Yemek sadece, tarıma sahip çıkılması, tarımsal üreticilerin ve tarım biyoçeşitliliğinin sağlanması ile gerçekleştirilebilir. Yavaş yemek hareketi yiyecek ve şarap kültürünü tanıtmak ve korumak için de çaba göstermektedir (Sağır, 2017, s. 52).

Bireylerin yeme alışkanlıkları sadece hayatta kalmaya yönelik bir hareket değildir. Bireyin yemek yemesi; tarlada çalışanları, mutfak çalışanlarını, doğa ile olan etkileşimi, mutfak endüstrisini, biyolojik çeşitliliği ve birçok unsuru etkilemektedir. Sakin Yemek hareketinin felsefesine göre bireyin yemek yemesi yaşamın temeliyle ilişkilidir. Bu felsefe hareket ile yiyeceklerin kalitesinin yükseltilmesi ve yemek yemeye daha kaliteli zaman ayırma, bireyin yaşamdan zevk alması için en kolay yol olarak görülmektedir (Coşkun, 2018, s. 38).

1.4. Sakin Turizm

Eko-Gastronomik Turizm olarak da adlandırılan Sakin Turizm, yeni bir kavramdır ve temeli sürdürülebilirlik ilkelerine dayanmaktadır. Sürdürülebilirlik ise, devamlılığı sağlamak, korumak veya varlığını sürdürmek anlamına gelmektedir. Turizmin sürdürülebilir olarak değerlendirilebilmesi için bazı özellikleri taşıması gerekmektedir. Bu özellikler şöyle sıralanabilir (Yurtseven vd., 2010, s. 53):

- Ev sahibi destinasyona ve halka önem vermek,
- Profesyonellikle iyi standartlar oluşturmak,
- Yerel halk için ekonomiyi en üst düzeye çıkarmak,
- Gelişim hızını düşük tutarak gerçekleştirmek,
- Çevre dostu olmak,

- Destinasyonlara gelen turistin bilinçli davranışlar göstermesidir.

Sakin Turizm, sürdürülebilirlik konusunda genel turizmin konularına yansımaktadır. Sakin Turizmde, yapılan çalışmaların sürdürülebilir olması asıl amaçtır. Ancak sadece yerel lezzetlerin tüketilmesi sürdürülebilir ve Sakin Turizm kavramlarının oluşması için yeterli değildir. Yerel halkın turistlere ve turizme bakış açısının değişmesi ve yerel halk ile turistlerin pozitif etkileşim halinde olması gereklidir (Köse, 2019, s. 9). Sakin Turizm, üretimden satışa kadar kültürel, psikolojik, politik ve sosyal öğelerle ilişkisi olan bir süreçtir. Bu nedenle yerel halkın misafirperverliği diğer bireylerle olan ilişkileri ile ilgilidir. Sakin Turizmin kökeninde misafirperverlik bulunmaktadır. Sakin Turizm bireylerin birbirleri ile ilişkilerini geliştirmesini sağlarken, yerel halkın kültürüne, sosyal sorumluluklarına, destinasyonun çevresine ve tarihine önem vermektedir (Demir, 2019, s. 6).

Sakin Turizm, niteliğe odaklanmaktadır. Buna bağlı olarak turistin destinasyonda geçirdiği zamanın kalitesi önemlidir. Sakin Turizmin hedefleri kısaca şöyle sıralanabilir (Tekin, 2017, s. 51):

- Bireylerin destinasyonla daha iyi ilişkiler kurmasını istemektedir.
- Destinasyonda bulunan halk ve çevre bilimiyle ilgili pozitif ilişkiler geliştirilmesi, diğer bireyler ve kültürleri anlamayı gerektirir.
- Kaliteli zamanı küçük mutluluklar ile kazanmayı amaçlar.
- Bunlar gerçekleştirilirken doğa dostu ulaşım araçlarının kullanılması için çalışmaktadır.

Ayrıca Sakin Turizm, turizm potansiyeli kullanılırken yerel halkın ve destinasyona katılım gösteren turistlerin çıkarlarını korumayı amaçlamaktadır. Sürdürülebilirlik ilkeleri ile destinasyonun cazibesinin artırılmasını ve Sakin Yaşam hareketinin desteklenmesini amaç edinmiştir (Çolak, 2018, s. 22). Sakin Turizm katılımcıları, hızın az, çevre duyarlılığının çok olduğu, gidilecek destinasyonların kültürüne, yerel halkın değerlerine sahip çıkıldığı, kültürel mirasın korunduğu, yerel halk ile turistlerin iyi ilişkiler içinde bulunduğu, yerel halkın ekonomisinin gelişimine katkı sağlayan, doğadan zevk alınan ve eğlencenin ana amaç olduğu bir turizm faaliyetini gerçekleştirmeyi amaç edinmişlerdir.

Sakin Turizmin, Dall'Aglio'nun bahsettiği ve birbirini tamamlayan 6 adet değeri bulunmaktadır. Dall'Aglio'ya göre turistlerin seyahat ettikleri destinasyonlardan edinmiş oldukları deneyimler bulunmakta, bu deneyimler de Sakin Turizm değerlerine dayanmaktadır. Bahsedilen değerler şunlardır (Tekin, 2017, s. 51):

- Etkileşim (Interaction): Turistler ile yerel halk arasındaki iletişim, destinasyon çalışanları, turistler ve turistlerin birbirleri arasındaki etkileşimleri gibi konuları kapsayan karmaşık bir değerdir.
- Gerçeklik (Authenticity): Ziyaret edilen destinasyonun özelliklerinin değerlendirilmesidir. Destinasyon yapay olmamalı, bulunduğu yerin adetlerini ve kültürünü içermelidir. Bu destinasyona gelen turistler bahsedilen özelliklerin var olmasıyla deneyim kazanabilirler.
- Sürdürülebilirlik (Sustainability): Var olan değerlerin devamlılığını ve gelişimini sürdürmeyi teşvik etmektedir. Sürdürülebilirlik sakin turizmin vurgulamak istediği ana öğelerden biridir. Sakin turizmde sürdürülebilirlik, çevrenin dengesini bozmayan turizmi, yerelliği, turistlerin ve yerel halkın etik kurallar çerçevesinde hareket etmesini desteklemektedir. Bu bağlamda ekolojik ve kültürel çevre korunacak ve süreklilik devam edecektir.
- Değişim (Changing): Sakin turizmin amacı, tamamen yavaşlamak değil çevreyi kendi hızında anlamaktır. İşletmelerde müşterilere sunulan hizmetin kalitesini zaman belirler. Verilen hizmetteki hız tam kararında olursa işletme ve firma arasındaki ilişki ilerler ve değişim başlar. Yani yavaşlık zamanı tam hızında kullanmayı amaçlamaktadır.
- Zaman (Time): Sakin turizmde zaman kavramı, müşterilere sunulan ürünlerde kitle turizmi ürünleri değil, sakin turizm ürünlerini kullanmayı gerektirir. Sakin turizm, turistlerinin rahatça ağırlanabildiği, onlarla özel olarak ilgilenildiği bir zamanı ifade etmektedir. Turistin destinasyonda kaldığı gün sayısından daha önemli olan, onun kaliteli zaman geçirmesidir.

- Duygu (Emotion): Destinasyonu ziyaret eden kişilerin, destinasyondan ayrıldıktan sonraki o yer hakkındaki duygu, düşünceleri ve heyecanıdır. Var olan bu duygu destinasyonun kimliğini ortaya çıkarmaktadır.

Sakin Turizm, destinasyonların değerleri ile turizmin birleştirilmesini amaçlayan, son yıllarda önemi artan, bireyler için önemli olan ve giderek yaygınlaşan alternatif bir turizm çeşididir (Çolak, 2018, s. 22).

1.5. Sakin Seyahat

Sakin Seyahat, başka bireylere göre daha az seyahate çıkan, gittikleri destinasyonlarda daha fazla kalan, seyahatleri için ulaşım aracı olarak araba ve uçak gibi ulaşım araçlarının dışında alternatif araçlar kullanan bireyler için ortaya çıkmış bir olgudur. Endüstri devrimi sonrasında gerçekleşen teknolojik gelişmeler ile ulaştırma sistemleri giderek hızlanmıştır. Eski tarihlerde insanlar yaşamlarını kolaylaştırmak için hayvanları ulaşım aracı olarak kullanmışlardır. Daha sonra hayvanların yerini buharlı ulaşım araçları almıştır. Petrol ve motorun kullanılmaya başlanmasıyla birlikte ulaşım giderek hız kazanmıştır (Balcı, 2019, s. 14).

Terim olarak Sakin Seyahatin ilk kez ne zaman kullanıldığı tam olarak bilinmemesine rağmen, bilinen ilk tanımı Pauline Kenny tarafından 2000 yılında ‘www.slowtravel.com’ internet sitesinde bahsedilmiştir. Sakin Seyahatin ortaya çıkması ile bireyler farklı yollarla seyahat etme konusunda cesaretlenmişlerdir (Sezgin ve Ünüvar, 2011, s. 113).

Sakin Seyahatin özellikleri şöyle sıralanabilir (Demir, 2019, s. 7):

- Seyahat, yaşamdan alınan zevkin bir parçası olarak değerlendirilir.
- Sakin Seyahat, bireylerin yakınında bulunan ilgilendikleri bölgeleri keşfetmek için evde başlayan bir ruh halidir.
- Seyahat modu önemlidir. Hız, bölge ile iletişimi engelleyeceğinden gezginler sakin seyahat etmelidir. Yavaş tren ve yerel otobüslerden hoşlanmalı ve havayolundan uzak durmalıdırlar.
- Mağazalar ve yerel pazarlar eşit şekilde önemlidir.
- Sakin Seyahat edenlerin, destinasyonu yavaş gezmeye ihtiyaçları vardır.
- Yerel halkın geleneklerine göre davranmak iyidir.

Sakin Seyahat kavramı incelendiğinde üç aşamadan oluştuğu görülmektedir. İlk aşamada ‘le tourisme lent (sakin yapılan turizm)’ tanımına göre; bisikletle, trenle veya ayakla yavaş seyahatin yapılabileceği ele alınmıştır. İkinci aşama, turizmin doğası ve yüksek turist deneyimi ile ilgili tartışmadan kaynaklanmaktadır. Çünkü araştırmacılar evde tatil gibi kavramları kullanarak yerelliği savunmaktadırlar. Son aşama ise araştırmacıların, turist deneyimleri ile ulaşımı karşılaştırılmak istemelerine dayanmaktadır. Son aşama ile ilgilenen araştırmacılar da ulaşımın, destinasyon ziyaretçi ve yöneticilerinin çalışmaları arasında değerlendirilmesi gerektiğini savunmaktadırlar. Sakin seyahatin hangi bileşenleri kapsadığı tam olarak kararlaştırılmamış olsa da fiziksel ve deneyimsel olarak birçok bileşeni bulunmaktadır. Asıl konu olan, evden çıkıp yapılan seyahatlerin mi yoksa destinasyonlara yapılacak olan seyahatlerin mi yavaş seyahat olarak değerlendirileceğidir. Sakin seyahatin unsurları şöyle sıralanabilir (Tekin, 2017, s. 41):

- Düşük Karbonlu Turizm: Turizm endüstrisinde en fazla karbon salınımı turizm faaliyetleri, konaklama ve ulaşım ile ortaya çıkmaktadır. Sakin Seyahat ile daha az karbon salınımı sağlanmaktadır. Sera gazı salınımının en alt seviyeye indirilmesiyle de düşük karbonlu turizm mümkündür.
- Ulaşım Türü: Karbon ayak izinin ölçümleri hiç karbon salınımının olmadığı yürüyüş ve bisiklet ile yapılan gezilerden en fazla karbon salınımı yapan özel araç ve uçak gibi ulaşım araçlarına doğru giden bir süreçtir.
- Seyahat ve Destinasyon Deneyimi: Sakin Seyahat, tatilin tümünü kapsamaktadır. Yani yalnızca seyahatle ilgili değildir ve sadece destinasyon odaklı deneyime dayanmaz. Bu yüzden destinasyon ve seyahat deneyimleri arasında nasıl bir ayrım olduğu tam olarak belli değildir. Sakin Seyahat, insan ve doğa ile beraber oluşturulan deneyimin bir sonucu olan turizm türüdür. Ulaşılmak istenen amaç ise destinasyon ile turist arasındaki etkileşimin artırılma isteğidir. Seyahat edilen destinasyonun içerdiği deneyimsel bileşenler ve deneyim, yerel seyahati gerektirmektedir.

- Çevresel Kaygılar: Seyahatlerini Sakin Seyahat ile yapmak isteyen ancak asıl motivasyonları çevresel kaygılar olan bireyler “yoğun (hard) sakın seyahatçiler” olarak adlandırılırken, çevresel kaygının asıl motivasyon olmadığı seyahatlerdeki bireyler ise “yumuşak (soft) sakın seyahatçiler” olarak adlandırılmaktadır. Düşük karbonlu ulaşım araçlarını en fazla yoğun sakın seyahatçiler tercih ederken, yumuşak sakın seyahatçilerin karbon salınımı konusunda endişeleri bulunmamaktadır.

Sakin seyahat, bireylerin seyahatlerini bilinçli yapmalarıyla ilgilidir. Asıl amaç hız veya çok yer görmek değil, seyahat bitene kadar hızı uzak tutmak ve gidilen yerde uzun süre kalmaktır. Gidilen destinasyonlarda amaç stres yaratmak değil, bir rahatlama, dinlenme ve zevk alma anını yaratmaktır. Sakin seyahat, destinasyon ile turist arasındaki iletişim ve etkileşimin şekillenmesini sağlar (Tonk ve Selçuk, 2020, s. 190). Sonuç olarak sakin seyahat, fazla turist yoğunluğu bulunan destinasyonlarda, her şey dâhil sistemin bulunduğu programlara karşı tepki olarak ortaya atılan bir kavramdır. Zamana karşı olan tutumun değiştirilmesi, işlerin doğru hızda yapılması ve kaliteye önem verilmesi sakın seyahati tamamlayıcı unsurlardandır.

İKİNCİ BÖLÜM

SAKİN ŞEHİR

2.1. Sakin Şehir (Cittaslow) Kavramı

Küreselleşme her ne kadar toplumların ilerlemesi, gelişmesi ve yayılması için önemli katkılar sağlamışsa da yerelliği ortadan kaldırma riskini de gözler önüne sermiştir. Küreselleşme sonucu, bir topluluğu bulunmayan, kimlikleri olmayan, basit modeller ortaya çıkmıştır. “everywhere city” olarak adlandırılan “her yer şehirleri”, belirli bir coğrafyası bulunmayan, hepsinde aynı menüleri ve ürünleri pazarlayan işletmelerin bulunduğu ve ülke değiştirebilirler bile bireyler tarafından birbirleri arasında bir farkın görülemeyeceği şehirlerdir. Küreselleşmenin etkisine kapılan şehirlerin büyüme amaçları doğrultusunda kimliklerini ve yerel özelliklerini kaybettikleri, aynı etkiye kapılan diğer şehirler ile daha çok benzeyerek tek tipleştikleri görülmektedir. Bu tür şehirler “klon şehir (clone town)” olarak adlandırılmaktadır (Ak, 2017, s. 888).

Küreselleşmenin etkisi altında olan şehirlerde kimlik ve kültür kaybı, dışarı göç, iktidarda sorunlar, çevreyle ilgili bozulmalar, homojenleşme, ayrımcılık gibi sorunlar ortaya çıkmaktadır. Sakin Şehir hareketinin felsefesinde, küreselleşmenin neden olduğu yerel kültürün ve kimliğin yok olmasına karşı çıkmak, homojenliği en aza indirmek, yerelliği korumak. Sakin Şehir olmak isteyen şehirlerin hangi özelliklerinin önemli ve ön planda olduğuna karar vermelerini sağlamak ve bu özelliklere sahip çıkmalarına yardımcı olmak ve bunun için strateji geliştirmek vardır (Coşar, 2013, s. 17). Sakin hareket hızla karşı çıkmaktadır, yani tüm bu işlemler sırasında hızlı olmak değil, zamanı doğru kullanmak gereklidir. Yapılan destinasyon ziyaretlerinin doğaya zarar vermeden, ekolojik dengeyi bozmadan yapılması gerekmektedir. Latince “Festina Lente” olarak geçen ve “sakin, yavaş şehir” anlamına gelen Cittaslow, yavaşça acele etmek ve yaşamın olağan şartlarına uyum sağlamayı ve geçmişten kopmamayı hedeflemektedir (Görman, 2019, s. 24).

İkinci Dünya Savaşı’nın ardından ülkeler, sanayileşmeyi kalkınma için temel araç olarak almışlar ve çok fazla önem vermişlerdir. Sanayileşmenin getirmiş olduğu kalkınma standartlarının artması ve daha çok mal ve hizmet anlayışı plansız tüketimi

ortaya çıkarmaktadır. Bunun sonucu olarak artan tüketim, kaynakların sürdürülebilirliğini tehlikeye sokmaktadır. Ayrıca sanayileşme ile birlikte kırsaldan kentlere doğru plansız ve yoğun şekilde meydana gelen göç hızlı kentleşmeyi ortaya çıkararak tüketimi artırmaktadır. Sanayileşme ile birlikte teknolojinin gelişmesi dünyayı küçük bir köye dönüştürmüş ve küreselleşme kavramını meydana getirmiştir. Küreselleşme kavramının olumlu yönlerinin yanı sıra, aşırı tüketim ve çevresel kaynakların sürdürülebilirliğinin önemsenmemesi, şehirlerin yerel değerlerin zarara uğratılması ve özgünlüklerinin yok olması gibi olumsuz etkileri bulunmaktadır. Zarar gören özgünlük, yerellik, ekonomik, çevresel ve sosyal olguları ön planda tutarak sürdürülebilirliğin var olduğu şehirlerin oluşturduğu Sakin Şehir (cittaslow) hareketi, küreselleşmenin getirmiş olduğu tüm bu plansız hareketlere karşı ortaya çıkmıştır (Akpınar ve Pektaş, 2019, s. 32).

Sakin şehir kriterlerine ve tüzüğüne bakıldığında, harekete katılan şehirlerin yerine getirmesi gereken şartların sürdürülebilirlik ile bağlantılı olduğu görülmektedir (Coşar, 2014, s. 227). Buna göre Sakin Şehir, sürdürülebilirlik ve yerelleşmeyi sağlamak için küreselleşmenin olumlu yönleri ön planda tutularak oluşturulan şehir modelidir. Sakin Şehir hareketi, önceliği olan sürdürülebilirlik ve yerelleşme hedeflerini gerçekleştirmek için “yerelden küresele” olarak hareket eden ve küreselleşmenin getirmiş olduğu sorunlara yine aynı şekilde çözüm arayan şehir modeli ve sakin hareketin bir parçasıdır. Sakin Şehir genel olarak, tarihi, doğal ve kültürel değerlerin korunması, şehir halkının ve gelen ziyaretçilerin daha iyi yaşam kalitesine sahip olmaları, yerel kimliklerin korunması, ekonomik, toplumsal ve kültürel yapılarda sürdürülebilirliğin sağlanması konusunda, sakin yemek hareketinin getirmiş olduğu, temel amacı yerelleşme olan bir şehir modelidir (Koçaş, 2019, s. 79).

2.2. Sakin Şehir Tanımı

İtalyanca Citta (şehir) ve İngilizce Slow (sakin) sözcüklerinin birleşiminden oluşan Cittaslow, “Sakin Şehir” anlamında kullanılmaktadır. Sakin hareketi İtalya kaynaklı ve küresel halde bulunan yerel yapılanmalar ağıdır. Sakin Şehir hareketinin çıkış noktası sakin yemek hareketidir. Sakin Şehir tam olarak İtalya’nın Greve in

Chianti kasabasının eski belediye başkanı olan Paulo Saturnini'nin geniş görüşlülüğü ile 1999 yılında ortaya çıkmıştır. Paolo Saturnini, şehirlerin yaşam kalitesini yükseltmek için kendilerini değerlendirmeleri ve değişik kalkınma modeli üretme fikrini ulusal boyuta taşımıştır. Bahsedilen idealler kısa bir sürede Bra, Orvieto ve Positano kentlerinin belediye başkanları ve Carlo Petrini tarafından benimsenmiştir (Zengin ve Genç, 2018, s. 587).

Zaman kavramı günümüzde maliyet unsuru olarak değerlendirilmektedir. Bu yüzden hız kavramı hayatın her alanında bireyleri etkilemektedir. Hız bireyler üzerinde baskın ve onların limitlerini zorlayan bir yapıya sahiptir. Birçok birey hem hıza ayak uydurmak isterken hem de içinde bulundukları koşullara uyum sağlayabilecekleri ile daha dengeli bir hayat istemektedirler (Keskin, 2012, s. 86). Sakin Şehir hareketi, şehirlerin özgün ve yerel kimliklerinin yok olmasını engelleyerek şehirlerdeki değişim hızının yavaşlatılması ve karakteristik özelliklerinin devamlılığının sağlanması isteğinden doğmuştur. Asıl dayanak noktası ise, şehirlerin geleneksel yapılarının sürdürülebilir özelliklerinin yaşatılması ve korunmasıdır (Ak, 2017, s. 888). Mayer ve Knox (2006)'a göre Sakin Şehir, yerelliğe ve özgünlüğe fazla önem vermektedir. Bu yüzden yöresel gelişimi desteklemektedir. Sakin Şehir, sürdürülebilirliğin üç ana ögesi ile ilgilidir. Bu ögeler; ekonomik gelişim, çevre ve eşitliktir. Yani Sakin Şehir ekonomik gelişim, çevresel koruma ve sosyal eşitlik konularında sorumlu ve duyarlı bir yapıdır (Canlı, 2016, s. 27). Sakin Şehir Hareketinin bazı prensipleri şöyle sıralanabilir (Sezgin ve Ünüvar, 2011, s. 129):

- Standart hale gelmeyi değil, çeşitliliği aşmak.
- Şehir halkına yerelliği ve gelenekleri teşvik etmek.
- Şehir halkının ürettiği ürünleri desteklemek.
- Sağlıklı yaşamı özellikle çocuklar ve gençlere teşvik etmek.
- Yerel halk ile beraber bu değerleri oluşturmak için iş birliği halinde olmak.

Sakin Şehir hareketinin temel amacı şehirlerdeki yaşanabilirliği artırmaktır. Hem yerelliğin hem de doğal kaynakların korunduğu, niteliksel değerlerin önemli olduğu bir şehir modeli uygulanmasıdır. Şehirlerdeki sermaye, öncelikli yapıların

değil, yaşanılan yerin yerel özelliklerinin ön planda olduğu bir yaklaşımdır (Ak, 2017, s. 888). Yani Sakin Şehir hareketi, bireylerin rahat bir şekilde birbirleri ile iletişim halinde oldukları, tarihi ve kültürel miraslarına, gelenek ve göreneklerine ve doğal kaynaklarına sahip çıktıkları, alt yapısını güçlendirmiş, teknolojiyi verimli kullanan ve yenilenebilir enerji kaynaklarına sahip bir şehir oluşturma düşüncesi ile hareket etmektedir.

Sakin Şehrin temel felsefesi, şehirlerin güçlü ve zayıf yönlerini belirleyip uygun bir strateji oluşturmaya yönelmektir. Sakin Şehir olmak (Ak ve Bıçkı, 2016, s. 617);

- Şehir halkının ve ziyaretçilerinin, şehrin dokusu, hikâyesi ve müziği ile uyum içinde ve zevk alabilecekleri hızda yaşamasıdır.
- Şehrin yerel tatları, dokusu ve sanatlarının sadece yerel yaşlı halkın bildiği kavramlar olmasını engellemek için bunları çocuklar ve gelen ziyaretçiler ile paylaşmaktır.
- İnsanlar hava, gürültü, ışık ve su kirliliğini sürekli kontrol ederek çevreyi ve sağlıklarını korumasıdır.
- Sürdürülebilir ve çevreye zararlı olmayan yenilenebilir enerji kaynakları bireylere teşvik etmesidir.
- Yerel üreticilerin desteklenmesi ve onlara, özel ürünlerini satabilecek merkezlerin oluşturulmasıdır.
- Şehrin kendini diğer Sakin Şehirlerden farklılaştırmasıdır.
- Şehrin temizliğinde birçok konuda önlem almaktır.

Sakin Şehir hareketi, şehir halkı ve gelen ziyaretçilerin yaşam kalitesini daha fazla yükseltme hedefini birliğe dâhil olan diğer şehirler ile bilgi alışverişi yaparak gerçekleştirmeye çalışmaktadır.

2.3. Sakin Şehir Sembolü ve Anlamı

Sakin Şehir hareketi, ondan daha önce ortaya çıkan ve aynı felsefeyi paylaştığı Sakin Yemek hareketinin logosu olan “salyangoz”u kendisine logo olarak kabul etmiştir. Sakin Şehir hareketi logosu; kabuğunun üstünde evler bulunan turuncu renkte bir salyangozdur. Salyangozun logo olarak seçilmesinin sebebi; onun

yavaş bir hayvan olmasıdır. Salyangozun üzerinde bulunan evler Sakin Şehir’e katılan bölgeleri temsil etmekte ve Sakin Yemek hareketi ile Sakin Şehir hareketinin beraber hareket ettiklerini göstermektedir (Cengiz, 2019, s. 4).

Şekil-1: Cittaslow Resmi Logosu

Kaynak: Cittaslow Türkiye, 2021.

Salyangoz yavaş ama kararlı bir şekilde uzun yollar kat ederek gideceği noktaya varmayı başaran bir canlıdır. Evini sırtında taşımakta, kalın ve sert kabuğu ile korunmakta ve antenleri sayesinde algıları sürekli açık olmaktadır. Kendisine benzer özellikleri bulunan kaplumbağadan farkı ise gittiği yerde iz bırakmasıdır (Donat, 2016, s. 20). Logo üzerinde bulunan tarihi şato ve hemen yanında bulunan modern beton binalar geçmiş ve geleceğin beraberliğini ifade etmektedir. Tarihi şato kültürel mirasları temsil ederken modern beton binalar çağdaş medeniyeti temsil etmektedir (Koçaş, 2019, s. 81).

Sakin Şehir hareketinin ayrılmaz parçası olan sloganı ise; İtalyanca, “Cittaslow Rete Internazionale delle città del buon vivere”, Türkçe olarak da “Cittaslow Birliği: Yaşamın Kolay Olduğu Kentlerin Uluslararası Ağı” olarak ifade edilmektedir. Logo ve sloganın kullanımı izne bağlıdır ve Sakin Şehir hareketine katılan şehirler ile sınırlandırılmıştır (Çerçi, 2013, s. 92).

2.4. Sakin Şehrin Tarihçesi

Temel amacı, acele etmeden zamanı iyi değerlendirmeyi ve yaşamdan zevk almayı hedefleyen, Sakin Şehir (Cittaslow) olarak adlandırılan kavramın çıkış noktasını “Sakin Yemek” (Slow Food) oluşturmaktadır. Greve in Chianti’nin eski belediye başkanı Paolo Saturnini 1997 yılında, Sakin Yemek Hareketinin kurucusu olan Carlo Petrini’ye bir mektup göndermiş; Sakin Yemek Hareketini, kendilerine özgün hayat şekilleri ve kendilerine özgün özel ürünleri bulunan küçük şehirleri de kapsayacak biçimde geliştirmeyi önermiştir (Cengiz, 2019, s. 6).

1997 yılında Orvieto’da toplanan Dünya Sakin Yemek Kongresinde Carlo Petrini, sakinliği benimsemiş bütün şehirlerin bir birlik olarak tek bir çatı altında toplanması düşüncesini açıklamıştır. Söz konusu kongreden 2 sene sonra 15 Ekim 1999 yılında Carlo Petrini başkanlığında, Orvieto (Stefano Cimicchi), Bra (Francesco Guida), Positano (Domenico Marrone) kentlerinin belediye başkanları, Sakin Şehir (cittaslow) sözleşmesini imzalamışlardır (Kırmacı, 2019, s. 73). Sakin Şehir tüzüğü 28 madde ve 5 ek metinden oluşmaktadır. Birliğin iki resmi dili İtalyanca ve İngilizce’dir ve nüfusu 50 binden az olan bütün yerleşim yerleri katılabilir. Tüzükte, birliğin kâr amacı gütmeyen bir yapı olduğu özellikle vurgulanmıştır ve adı “Cittaslow – Rete Internazionale delle città del buon vivere” (Cittaslow - Yaşam kalitesine önem verilen şehirlerin uluslararası ağı) olarak kararlaştırılmıştır. Ayrıca tüzükte, Sakin Şehir Birliği’nin organları, işleyişi, organ yapısı yer almakta ve birliğe katılabilmek için aday şehirlerin yerine getirmesi gereken şartlar, üyelerin sorumluluğu, logonun nasıl kullanılacağı ve fon kullanımına dair bilgiler bulunmaktadır (Göker, 2020, s. 37).

Sakin Şehir Hareketi sadece gıda konularıyla değil, dünya ile ilgili olan konularla da yakından ilgilenmektedir. Birlik, üyelerine kişilerin unutmış oldukları ve gelecek nesillerin bilemeyeceği lezzetleri ve yemek hazırlama yöntemlerini, yerel ürünlerin zevkini hatırlatmaktadır. 2021 senesi itibariyle dünyada toplam 30 ülkede 277 Sakin Şehir bulunmaktadır. Bu ülkeler; Avustralya, Avusturya, Belçika, Çin, Kolombiya, Danimarka, Finlandiya, Türkiye, Almanya, Fransa, Büyük Britanya, Macaristan, İzlanda, İrlanda, İsveç, İtalya, Japonya, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti,

Hollanda, Yeni Zelanda, Kanada, Polonya, Portekiz, Güney Kore, İspanya, İsviçre, Norveç, Tayvan, Afrika ve Amerika Birleşik Devletleri'dir (Koçaş, 2019, s. 80).

2.5. Sakin Şehir Kriterleri

Sakin Şehir kriterleri olarak belirtilen kriterler, Sakin Şehir Birliğine katılmak isteyen bir şehrin yerine getirmesi gereken plan, program, proje ve düzenlemelerin olduğu listedir. Söz konusu kriterler; altyapı politikaları, çevre politikaları, kentsel kalite için teknolojiler ve tesisler, farkındalık, yerel üretimi korumak, konukseverlik, olağanüstü koşullar, yavaş yemek faaliyet ve projelerinin desteklenmesi gibi 7 ana başlık altında toplam 72 maddeden oluşmaktadır. Şehirler, birliğe üye olabilmek için söz konusu kriterler çerçevesinde çalışmalar yapmakta, bu çalışmalar puanlanmaktadır. Kriterlerin sağlanması halinde en az 50 puan alan ve nüfusu 50 binden az olan şehirler birliğe üye olarak kabul edilmektedir.

Kriterlerde bulunan ölçütlerden 31 tanesi zorunlu 5 tanesi zorunlu değildir, bunların yanında 36 tane zorunlu olmayan ancak uygulanırsa şehir için yararlı olabilecek ölçüt bulunmaktadır. Zorunlu olan ölçüt listede bir asteriks (*), zorunlu olmayan ölçüt ise iki asteriks (**) ile belirtilmektedir. Zorunlu olmayan ölçüt şehir tarafından gerçekleştirilse her ölçüt için %15 ek puan verilir (Cittaslow Türkiye, 2021). Asıl olarak Sakin Şehir kriterleri, sürdürülebilirliğinin üç E (Etik, Ekolojik, Ekonomik)'si ile ilişkilidir. Atık yönetimi, alternatif enerji kaynakları, hava kalitesi kontrolü ve ışık kirliliği kontrolü gibi çevresel önlemler ile çevreyi korumak amaçlarıdır. Yani Sakin Şehir kriterlerinde iyi bir politika ve programa sahip, günceli takip eden şehirler harekete üye olma konusunda ön plana çıkacaktır (Mayer ve Knox, 2006, s. 328).

Sakin Şehir birliğinde 3 birim bulunmaktadır. Bu birimler; ulusal ağların temsilcilerinin bulunduğu Koordinasyon Komitesi, birliğin genel hatlarını ve bilimsel kriterlerini düzenleyen Bilim Komitesi ve Genel Merkez (Sekretarya)'dır (Canlı, 2016: 31). Sakin Şehir kriterlerinin en önemlileri şöyle sıralanabilir (Sezgin ve Ünüvar, 2011, s. 130):

- Nüfus 50 binin altında olmalıdır.

- Şehirlerdeki geleneksellik korunmalıdır.
- Araçların şehir merkezine girişi yasaklanmalıdır.
- Yerel ürünler kullanılmalıdır.
- Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı sağlanmalıdır.
- Fast food restoranları ve süpermarketler olmamalıdır.
- Yerel üreticiler desteklenmelidir.
- Kentin özgün dokusu korunmalıdır.
- Eski binalar restore edilmelidir.
- El sanatları korunmalıdır.
- Gürültü kirliliğine son verilmelidir.
- Şehrin ve havanın yaşam kalitesine önem verilmelidir.
- Organik ürünlerin üretim ve tüketimine öncelik verilmelidir.
- Konukseverlik duygusu korunmalıdır.

Sakin Şehir Birliğine adaylık sürecinin aşamalarında ilk olarak Sakin Şehir olmak isteyen şehrin belediye başkanı başvuru isteğini Ulusal Organizasyon Komitesi veya Koordinasyon Komitesi'ne iletir. Başvuru mektubunda şehir ile ilgili tanıtım (tarih, nüfus, kültür), Sakin Şehir Birliği'ne katılma gerekçeleri (neden birliğe katılmak istediği) belirtmelidir. Bunun yanı sıra, Sakin Şehir kriterleri ile hangileri arasında benzerlik gösterdiği, benzerlik göstermeyen kriterler için uyumlu olma çalışmaları ile ilgili projelerin gösterilmesi gerekir. Başvuru mektubunun kabulü ile ön değerlendirme başlamış olur. Adaylık sürecinin ikinci aşamasında, birliğe üye olmak isteyen şehrin yerel halkı bilgilendirilmelidir. Yerel halkın projeyi kabul etmesi, Sakin Şehir kriterleri uygulanırken kamu kurumları ile iş birliği halinde bulunmaları adaylık sürecinin başarılı olabilmesi için önemlidir. Adaylık dosyasının en az %50 oranında başarılı olması ile dosyalar genel merkeze İtalya'ya gönderilir. Nüfusu 50 binden az olan ve Sakin Şehir kriterlerinin en az yarısını sağlayan şehirlerin başvurusu onaylanır. Üyeliği kabul edilen şehir aynı senede düzenlenen etkinlikte üyelik sertifikasını alır (Acar, 2017, s. 48).

Birliğe üye olan şehirler, sakin şehrin amaçlarını kamuoyuna duyurarak onları bu doğrultuda çalışmaya teşvik etmeli ve yerel seçimlerin Sakin Şehir kriterlerine

uygun olarak yapılmasını sağlamalıdır. Böylece birlik için yararlı olacak her türlü aktivitede Sakin Şehir logosunu kullanma hakkına sahip olacaktır. Birliğin yılsonunda yaptığı toplantılar ile eylem planları belirlenir. Bu toplantılarda: yıllık amaçlar, bu amaçları ölçmek için gerekli yapılanmalar ve aktiviteler için gerekli bütçe belirlenmektedir (Coşar, 2013, s. 20).

Türkiye’de Türk hukuk sisteminde, kentsel atıkların toplanması, atık su artıma sisteminin kurulması, etiketli zanaat ve el yapımı üretimin korunması, çocuk bakımının desteklenmesi, yenilenebilir enerji kaynaklarından kamunun enerji üretimi, genç nesil için istihdam olanaklarının sağlanması gibi Sakin Şehir kriterlerine devlet desteği ve teşviki verilmektedir (Acuner ve Acuner, 2018, s. 273).

2.5.1. Çevre Politikaları

Sakin Şehir kriterlerinde şehir yaşamı için önemli görülen kriterler, çevre politikaları olarak ayrı bir başlık altında toplanmıştır. Söz konusu kriterler 12 madde halinde düzenlenmiştir. Çevre politikaları ölçütleri şöyle sıralanabilir (Cittaslow Türkiye, 2021):

1. Hava temizliğinin, yasanın belirlediği doğrultuda olduğunun belgelenmesi*
2. Su temizliğinin, yasanın belirlediği doğrultuda olduğunun belgelenmesi
3. Katı atıkların ayrıştırılarak toplanması*
4. Kanalizasyon için atık su arıtma tesislerinin bulunması*
5. Işık kirliliğinin azaltılması*
6. Halkın içme suyu tüketiminin ulusal ortalamayla karşılaştırılması
7. Endüstriyel ve evsel kompostlamanın desteklenmesi
8. Kamu kullanım alanlarında ve binalarda enerji tasarrufu
9. Kamunun yenilenebilir enerji kaynaklarından enerji üretimi
10. Trafik gürültüsünün ve görsel kirliliğin azaltılması
11. Hane başına düşen elektrik enerjisi tüketimi
12. Biyolojik çeşitliliğin korunması

2.5.2. Altyapı Politikaları

Şehirlerde bulunan dezavantajlı kitlelerin ve şehrin yerel halkının eşit şekilde hizmet alması için oluşturulmuş kriterlerdir. Sakin Şehir altyapı politikaları 9 maddeden oluşmaktadır. Söz konusu altyapı politikaları şunlardır (Cittaslow Türkiye, 2021):

1. Şehirde bulunan bisiklet yolları ve araç yollarının kilometre olarak karşılaştırılmasının yapılması*
2. Şehrin yerel halkı olup, daha iyi iş imkânları için şehir dışına gidenlerin oranı*
3. Şehirlerde bulunan kamu binalarına bağlı verimli bisiklet yollarının yapılması
4. Şehir merkezlerinde ürünlerin dağıtımının sürdürülebilirliğinin sağlanması
5. Özel araç kullanımına ek olarak eko ulaşımın (elektrikli araçlar, yürüyen merdiven vb.) planlanması*
6. Otobüs ve yeraltı treni gibi ulaşım alanlarının aktarma yerlerine bisiklet park alanları yapılması
7. Engellilerin rahat bir şekilde hareket etmelerini sağlamak için mimari engellerin kaldırılması*
8. Hamile kadınlara ve aile hayatına yönelik özel girişimler yapılması*
9. Şehirde yaşayan yerel halk için sağlık hizmetlerince onaylanmış ulaşılabilirlik

2.5.3. Şehir Kalitesini Artırma Çalışmaları

Altyapı politikalarının gerçekleştirilmesinden sonra yapılması gerekenler, şehrin kalitesini artırma çalışmaları olarak adlandırılmaktadır. Şehrin kalitesini artırma çalışmaları, şehir hayatının teknolojinin gelişiminden faydalanmasını sağlayarak, şehir insanların yaşantılarının iyileştirilmesi için geliştirilmiş kriterlerdir. Söz konusu çalışmalar 17 madde olarak düzenlenmiştir. Bu maddeler şöyle sıralanabilir (Cittaslow Türkiye, 2021):

1. Kentin direnci için planlama (sakin şehir hareketinin önemli gördüğü noktalardan biri şehirlerin günümüzde yaşadığı krizlere karşı dirençlerini artırmaktır)**

Bu doğrultuda yerel yönetimlere fikir sağlamak adına aşağıda belirtilen maddeler dikkate alınabilir:

- a. Özel binaların enerji tüketiminin azaltılmasını teşvik etmek için kamusal binaların tüketimini azaltmak.
 - b. İçilebilir suların fuzuli kullanımının azaltılması için yenilenebilir yerel enerji kaynaklarına ulaşılabilirliği kolaylaştırmak.
 - c. Ceviz, fındık, elma gibi karbon emisyonunu azaltan verimli bitkiler dikmek.
 - d. Yerel biyokimyasal ayrıştırmayı teşvik etmek.
 - e. Kalıcı tarım (perma kültür) ilkelerini benimsemek.
 - f. Şehrin kendi yeterliliğini ön planda tutmak.
 - g. Mevcut krizlerde çözüm bulabilmek ve bulunan çözümün sonuçlarını yerel halka sunmak ve düşüncelerini değerlendirmek.
 - h. Petrol içeren ürünlerin tüketiminin azaltılmasını sağlamak.
 - i. Yerel yiyecek üretiminin artmasını teşvik etmek.
2. Şehrin özgün değerlerinin iyileştirilmesi, kamusal binaların ve şehir merkezlerinin değerlerinin geliştirilmesi ve artırılması için programlar geliştirme (turizm levhaları, kentsel peyzaj, sokak mobilyaları bulunması ve korunması)*
 3. Yerel ürünlerin üretildiği alanları ticarileştirmek için geliştirme*
 4. Şehirde bulunan atölyelerin değerlerinin artırılması ve yerelliğinin korunması, doğal/yerel alışveriş yerlerinin oluşturulması (geleneksel fırın, kasap, bakkal gibi iş yerlerinin desteklenmesi)*
 5. Marjinal bölgelerin yeniden değerlendirilip kullanılması*
 6. Şehrin daha yaşanılabilir olması için, trafik sıkışıklığına çözüm bulunması, çalışan ebeveynlerin iş yerlerinde çocuklarının bakılabileceği kreşlerin açılması
 7. Kentsel planlamada kamusal sürdürülebilirliğin teşviki (pasif ev vb.)*
 8. Yerel halk ve ziyaretçilerin kullanacak olduğu interaktif hizmetlerin geliştirilmesi için iletişim teknolojilerinin kullanılması*

9. Sürdürülebilir kentsel planlamanın bireylere özel teşvik edilmesi
10. Bölgeyi kirleten nedenlerin izlenmesi ve azaltılması (gürültü ve elektrik sistemleri)*
11. Şehrin sürdürülebilirliğinin sağlanması için sürdürülebilir mimarinin planlanması ve hizmet masası oluşturulması*
12. Çalışan bireylerin ev ortamında çalışmaları için tele çalışmanın geliştirilmesi
13. Şehre fiber optik ve kablosuz sistemler kurarak internet ağının sağlanması*
14. Sosyal yeşil alanların geliştirilmesi veya oluşturulması için meyve ağaçları ve verimli bitkilerin kullanılması**
15. Şehir içinde bulunan ve kullanışlı olan yerlerin verimli bitkiler ile yeşillendirilip değerlendirilmesi**
16. Yeşil bölgelerde kullanılacak olan beton miktarının metre küp olarak belirlenmesi
17. Sosyal altyapının desteklenmesi

2.5.4. Yerel Ürünlerin ve Üretimin Desteklenmesi

Yerel ürünlerin ve üretimin desteklenmesi başlığı altında olan Sakin Şehir kriterlerinin amacı, organik tarımın geliştirilmesi için gerekli planların yapılması, yerel halkın yerel tarım yapması için bilinçlendirilmesi ve bölgedeki tarımsal alanlarda yerel ürünlerin yetiştirilmesinin teşvik edilmesidir. Yerel ürünlerin ve üretimin desteklenmesi politikası 10 madde olarak belirlenmiştir. Bu maddeler şunlardır (Cittaslow Türkiye, 2021):

1. Agroekolojinin geliştirilmesi (Agroekoloji ile anlatılmak istenen tarım yapılırken çevre bilimiyle ilgili kuralların uygulanmasıdır. Burada asıl yapılmak istenen, agrosistemi fosil yakıt ve kimyasal ürünlere daha az bağımlı hale getirmektir) **
2. Şehirde üretilen el yapımı veya markalı esnaf ürünlerinin korunması ve değerlerinin artırılması*
3. Geleneksel iş yöntemlerinin ve zanaatların değerinin artırılması*
4. Kırsal alanların değerinin artırılması için kırsal alanlarda yaşayan yerel halkın hizmetlere erişiminin artırılması*

5. Kamuya ait olan iş yerlerinde ve restoranlarda (aş evleri, okul kantinleri vb) imkân dâhilinde organik/yerel ürünlerin kullanılması*
6. Otellerin kapasitelerinin şehrin yıllık nüfus oranına göre değerlendirilip artırılması*
7. Yemek sektöründe ve kişisel kullanımlarda imkân dâhilinde organik ürünlerin kullanılması ve tat eğitimleri verilmesi*
8. Tarımda genetiği değiştirilmiş organizmaların (GDO) kullanımının yasaklanması
9. Kültürel etkinliklerinin geleneksellikleri ve yerelliklerinin korunması ve değerlerinin artırılması*
10. Daha önce tarım alanı olarak kullanılmış bölgeler hakkında imar planları oluşturulması

2.5.5. Misafirperverlik ve Farkındalık Oluşturma

Bir şehrin yerel halkının ziyaretçilere karşı nasıl davrandığı o şehrin tercih edilmesi konusunda en önemli faktörlerden biridir. Sakin Şehir hareketine katılan bir şehrin yerel halkının ziyaretçilere karşı anlayışlı, misafirperver ve sabırlı olması gerekir. Sakin Şehir hareketinin amaçlarından biri yerel halkı ekonomik olarak kalkındırmaktır (Demir, 2019, s. 21). Misafirperverlik politikası yerel halkı turizmde dâhil etmek için geliştirilmiştir. Misafirperverlik politikaları 10 maddeden oluşmaktadır (Cittaslow Türkiye, 2021):

1. İyi karşılama (şehir ziyaretçilerine yönelik yapılacak olan karşılama görevlisinin belirlenmesi, görevli kişilerin ziyaretçilere uygun altyapısının bulunması, eğitimi, şehrin tanıtım ofisleri, yönlendirme levhaları, bu doğrultuda çalışan kişilerin mesai saatlerinin düzenlenmesi) *
2. Şehirde bulunan esnaf ve operatörlerin tarife ve fiyatlarının açık bir şekilde belirli olması böylece farkındalıklarının artırılması*
3. Web sayfası, internet sayfası veya basılı olarak yavaş güzergâhların bulunması
4. Önemli yönetsel kararlar alınırken tümüyle katılım sürecini gerçekleştirecek aktif yöntemlerin belirlenmesi

5. Yöneticiler, çalışanlar ve eğitimcilerin Sakin Şehir temaları ile ilgili sürekli eğitim görmeleri**
6. Obezite, diyabet gibi sorunlara yönelik sağlık eğitimleri verilmesi
7. Şehrin yerel halkına sakin şehrin anlamı ve işleyişi hakkında kalıcı ve sistematik eğitim verilmesi*
8. Yerel yönetimlerin ve derneklerin Sakin Şehir üzerinde varlığının aktif şekilde devam etmesi
9. Sakin Şehir kampanyalarının desteklenmesi*
10. Sakin Şehir logosunun antetli kâğıt ve internet sayfasında kullanılması*

Farkındalık oluşturma politikasının oluşturulma nedeni, Sakin Şehir olan alanlarda yerel halkın katılımı çok önemlidir. Bu nedenle, yerel halkın Sakin Şehir hareketinin amaçlarını, prosedür ve yöntemlerini bilmeleri, hareketi tanımaları sağlanmalıdır (Şahin ve Kutlu, 2014, s. 60). Farkındalık politikasının kriterleri de şunlardır (Andarabi, 2012, s. 25):

1. Yerel yönetim tarafından şehir halkının Sakin Şehir konusunda bilgilendirilmesi
2. Sakin Şehir hareketinin uygulanmaya başlayacağı alana sosyal faaliyetlerin de dâhil edilmesi için planların hazırlanması
3. Sakin Yemek ve Sakin Şehir olgularının şehirlerde kabul edilmesinden sonra bu hareketleri geliştirmek için faaliyetlerin planlanması
4. Şehirde Sakin Şehir Hareketini vurgulayan uygulama ve kampanyaların oluşturulması
5. Sakin Yemek Komitesinin desteklenmesi
6. Sakin Şehir olan şehirlerin, Sakin Şehir logosunu kullanmaları

2.5.6. Sosyal Uyum

Sakin Şehir politikalarına göre sosyal uyumun sağlanabilmesi için sivil toplum örgütleri artırılmalı ve toplumsal ortaklıklar kurulmalıdır. Farklı din, dil, kültür ve etnik kökene sahip bireylerin aynı ortamda rahatça yaşamaları sosyal uyum içinde olduklarının göstergesidir. Sosyal uyum politikasının önceliği iç dayanışmanın

sağlanmasıdır. Sosyal uyum politikası 11 maddeden oluşmaktadır. Bu maddeler şunlardır (Demir, 2019, s. 22):

1. Azınlıklara yapılan ayrımcılığın sonlanmasına yönelik çalışmalar
2. Kökenleri farklı bireylerin aynı mahallede yaşaması
3. Engelli kişilerin topluma uyumu
4. Yoksulluk
5. Politikaya katılım
6. Farklı kültürlerin topluma uyumu
7. Çocuk bakımı için devlet desteği
8. Sivil toplum kuruluşlarının varlığı
9. Genç kitlelerin istihdam durumu
10. Gençlik merkezinin ve gençlik etkinliklerinin yürütüldüğü alanların bulunması
11. Belediyenin kamu konut yatırımı

2.5.7. Ortaklıklar

Sakin Şehir hareketinin çıkış noktası Sakin Yemek'tir. Bu yüzden birbirleri ile paralellik gösterirler. Ayrıca Sakin Şehir kriterleri arasında Sakin Yemek faaliyetlerini ve projelerini desteklemek de vardır. Sakin Şehir hareketine katılan bir şehrin yerel halkı bu hareket ile uyum içinde olmalıdır. Sakin Yemek hareketinin belirlenmesi ve şehrin üyeliği sonucu şehirde bulunan restoran, lokanta ve iş yerlerinde yerel ürünlerin satılması gerekir. Ortaklıklar politikası aşağıdaki 3 maddeden oluşmaktadır (Cittaslow Türkiye, 2021):

1. Sakin Yemek etkinlikleri ve kampanyaları için destek,
2. Doğal ve yerel yiyecekleri Sakin Yemek ile desteklemek,
3. Gelişen ülkelerin Sakin Şehir ve Sakin Yemek felsefelerinin gelişimi için iş birliği yapmak ve eşleştirme projelerine katkı sağlamak.

2.6. Sakin Şehir Adaylık Süreci

Sakin Şehir Birliği'nin, belirlenmiş bir tüzüğü, bileşenleri ve yönetim şekli bulunmaktadır. Birlikte bulunan üyeler içinden seçilen başkan, başkan yardımcısı ve

gerçekleştirilen faaliyetlerin sorumluluğu bulunan genel sekreter bulunmaktadır. Sakin Şehir Birliği ulusal ağlardan oluşmaktadır, bir ülkede en az 3 Sakin Şehir bulunması halinde ulusal ağ kurulur. Sakin Şehir Birliği'nin organizasyon yapısında üç temel organ bulunmaktadır. Bunlar ulusal ağların temsilcilerinin bulunduğu Koordinasyon Komitesi, birliğin altyapısını oluşturan Bilim Komitesi ve Sekretarya'dır (Coşkun, 2018, s. 43).

Sakin Şehir Birliği'nin organizasyon yapısının açılımı şöyle özetlenebilir (Aydoğan, 2015, s. 35) :

Uluslararası Kurul: İtalya'nın Orvieto kentinde, senelik toplantıları ayarlamakla görevlidir. Sakin Şehir Hareketi'nin tanıtım faaliyetleri, ortak stratejileri ve sorunları tartışılır.

Uluslararası Koordinasyon Komitesi: Senede en az 2 sefer toplanır, toplantı, merkez Orvieto'da ya da üye şehirlerden birinde yapılır. Birliğin etkinlikleri ve projeleri düzenlenir, birliğe üye şehirlerin işleyiş yöntemlerinin nasıl olduğu incelenir.

Uluslararası Başkan: Birliğin temsilcisidir. Komiteyi ve kurulu toplantıya çağırır ve birlik faaliyetlerini gözden geçirir.

Başkanlık Konseyi: İşleri başkan ile beraber yürütür ve komitenin yetkilerini yönetir.

Garantörler Kurulu: Üyelerin disiplin ile ilgili olan davalarını yönetir. Yasal ve yargılamayla ilgili örgüttür.

Uluslararası Bilimsel Komite: Bilim insanlarından oluşan komitedir. Yürütülen faaliyetlerin daha iyi hale gelmesi için birliğe kültürel, güncel ve bilimsel bilgileri ulaştırır.

Muhasebe Denetçisi: Birliğin yaptığı harcamaları kontrol eder.

Sakin Şehir Birliğine katılmak isteyen bir şehrin nüfusunun en fazla 50 bin olması gerekmektedir. Ayrıca çevre politikaları, altyapı politikaları, şehrin kalitesini

artırma çalışmaları, yerel ürünlerin ve üretimin desteklenmesi, misafirperverlik ve farkındalık oluşturma, sosyal uyum ve ortaklıklar gibi politikalara uyum sağlayıp sağlamadığına bakılır. Yapılan değerlendirmelerin ardından Sakin Şehir politikalarına ve nüfus kriterlerine uyumluluk gösteren şehrin başvuru dosyası, ilgili belediye tarafından hazırlanıp, Türkiye'nin ilk Sakin Şehri olan Seferihisar Belediyesine iletilir.

Sakin Şehir Birliğine kabul edilme şartları aşağıdaki gibidir (Cittaslow Türkiye, 2021):

- Başvuru Mektubunun Sunulması: Sakin Şehir Hareketi'nin üyesi olmak isteyen aday şehir, ilk olarak bu isteğini niyet mektubu ile bildirmelidir. Başvuru mektubunda, şehrin neden Sakin Şehir ağına katılmak istediği ve gerekçeleri, şehrin tanıtımı ve Sakin Şehir Kriterlerinin hangisine sahip olduğu ile ilgili bilgiler yer almaktadır. Tamamlanan mektup Sakin Şehir Türkiye Koordinatörlüğüne iletilir
- Başvuru Mektubunun Değerlendirilmesi: Aday şehrin gönderdiği başvuru mektubu koordinatörlüğe ulaştıktan sonra ön değerlendirme başlar. Ön değerlendirme içinde; Şehrin nüfusu, yapacak olduğu projeler ve değerlerinin Sakin Şehir Hareketi'nin felsefesiyle uyumlu olup olmadığına bakılır. Ön değerlendirme raporunun sonucu olumlu ise şehrin başvuru mektubu onaylanır.
- Adaylık Değerlendirme Ziyareti ve Raporu: Başvuru mektubu kabul edilen şehir, Sakin Şehir Türkiye Koordinasyonu tarafından şehir halkını bilgilendirmek adına "Adaylık Değerlendirme Ziyareti" gerçekleştirir. Ziyaret sonucu "Adaylık Değerlendirme Raporu" yazılır. Rapor sonucu olumlu ise şehir "Aday Şehir" olarak ilan edilir.
- Adaylık Süreci ve Hazırlık Raporu: Sakin Şehir Türkiye Koordinasyonu aday şehre Sakin Şehir kriterlerinden hangilerinin eksik olduğunu söyleyen "Hazırlık Raporu" düzenler. Şehrin, Sakin Şehir kriterlerine göre yapması gerekenler belirtilir ve eksiklerin giderilmesi için 1 yıl süre tanınır.

- Üyelik Değerlendirmesi ve Başvuru Dosyası: Aday şehir, Sakin Şehir kriterlerinde bulunan eksiklerini 1 yıl içinde tamamlamış olursa Koordinasyon tekrar kente gelir ve şehrin yapmış olduğu faaliyetleri inceler. Değerlendirme sonucu olumlu olursa, şehir “Başvuru Dosyası”nı hazırlar ve üyelik başvurusunda bulunur.
- Sakin Şehir Genel Merkezinin Değerlendirmesi: Koordinasyonun onaylamış olduğu başvuru dosyası Sakin Şehrin genel merkezine gönderilir. Genel merkeze dosyayı onayladıktan sonra şehrin üyeliği tamamlanmış olur.

Üye olmaya hak kazanan şehir en az 4 ay içinde giriş ücretini ödemelidir. Sakin Şehir Birliği’nin senelik ücretleri şehir yönetimi tarafından karşılanır. Üyeliği kabul edilen şehir bir kereye mahsus 600 Euro sertifikasyon ücreti öder. Sakin Şehir Birliğinin Kasım 2014 yılında yayınladığı bildirmede üyelerin yıllık ödemesi gereken ücretler aşağıdaki gibidir (Göker, 2020, s. 43):

- 1000 ve altında nüfusa sahip Sakin Şehir: 600 Euro
- 1000 ile 5000 arasında nüfusa sahip Sakin Şehir: 750 Euro
- 5000 ile 15.000 arasında nüfusa sahip Sakin Şehir: 1500 Euro
- 15.000 ile 30.000 arasında nüfusa sahip Sakin Şehir: 2500 Euro
- 30.000 ve üzeri nüfusa sahip Sakin Şehir: 3500 Euro

2.7. Türkiye’deki Sakin Şehirler

Türkiye Sakin Şehirler Birliği’ne, 28 Kasım 2009 tarihinde İzmir’in Seferihisar ilçesinin Sakin Şehir olarak kabul edilmesiyle girmiştir. Böylece Seferihisar Türkiye’nin ilk, dünyanın 129. Sakin Şehri olmuştur. Bu üyeliğin gerçekleşmesiyle Türkiye’nin sahip olduğu coğrafi güzelliklerin tanıtılması sağlanmıştır. Türkiye’nin 2009 yılında Seferihisar ile oluşmaya başlayan Sakin Şehir ağı 2011 yılında Çanakkale (Gökçeada), Muğla (Akyaka), Sakarya (Taraklı) ve Aydın’ın (Yenipazar) Sakin Şehir olmasıyla büyümüştür (Çağay ve Örs, 2019: 64). 2021 yılı itibarıyla Türkiye’de 18 ilçe Sakin Şehir olmaya hak kazanmıştır (Cittaslow Türkiye, 2021).

Türkiye’de bulunan Sakin Şehirlerin hepsi ilçe ve çoğu küçük ölçeklidir. İtalya’daki genel merkez, Türkiye’deki Sakin Şehirlerin hiçbirini doğrudan

denetlememiştir. Onları doğrudan denetleme görevini Ulusal Koordinatör olan Seferihisar Belediyesi, Sakin Şehir Bilim Kurulu ve Yavaş Yaşamı Destekleme Derneği'ne vermiştir (Yavuzçehre Savaş ve Donat, 2017, s. 302). Sakin Şehir unvanına sahip olan şehirlerin turizm gelişimleri ve tanıtım imkânlarının artacağı yönündeki düşünceler, Türkiye'de Sakin Şehir olmak isteyen bölgeler için öne çıkan kriterler arasındadır. Ancak Sakin Şehir hareketinin amaçları bu doğrultuda değildir. Yine de hareket, şehirler üzerinde rekabet gücünü ve sürdürülebilirlik isteğini artırmaktadır. Türkiye'de de, turizm kavramının önemli olmasıyla şehirler farklılaşma yönünde hareket etmekte ve Sakin Şehir olmak istemektedirler (Donat ve Yavuzçehre Savaş, 2016, s. 1485).

➤ *Seferihisar*

İzmir'in bir ilçesi olan Seferihisar, Sakin Şehir unvanını 2009 yılında almıştır. Türkiye'nin Sakin Şehir Hareketi'ne katılan ilk şehri Seferihisar'dır. Bu nedenle, Sakin Şehir Türkiye Başkenti görevini yürütmektedir. Sakin Şehir kriterlerinin uygulandığı Seferihisar'da; çevre planlaması yapılırken yöresel bitkilerin tercih edilmesi, güneş enerjisi santrali inşa edilmesi, yöresel yemeklerin ön plana çıkarılması, organik tarım ve tohum teşviki, doğal güzellikleri korumak adına yerel halkın bilgilendirilmesi, el sanatlarının devamlılığı için seramik kurslarının verilmesi, köy pazarı kurulması ve sadece yerel halkın ürettiği ürünlerin satılması gibi çalışmalar yapılmıştır (Cittaslow Türkiye, 2021).

Sakin Şehir kriterlerinin çevre kriterleri kapsamında, atık yönetimi ve yenilenebilir enerji kaynaklarının nasıl kullanılabileceğine ilişkin Çevre Master Planı oluşturulmuş, yerel üreticilere sürdürülebilir tarım ile ilgili eğitimler verilmiş, ışık kirliliğini azaltmak için ilçenin ışıklandırmaları düzenlenmiştir. İlçe içinde rüzgâr ve güneş enerjisinden yararlanılmaktadır. Kentsel yaşam kalitesi politikaları kapsamında; dış cepheleri kötü olan binalar boyanmış ve saksı çiçekleri yerleştirilmiş, Sığacık Kalesi restore edilmiş ve E-Belediye uygulamasına geçilmiştir. Misafirperverlik ve farkındalık politikaları kapsamında ise; Seferihisar Sakin Şehir Festivali düzenlenmiş ve Sakin Yemek, Seferihisar Tarihi, Seferihisar

Şehir Rehberi ve Sakin Şehir Seferihisar adında dört tane tanıtım amaçlı kitapçık dağıtılmıştır (Akpınar, 2018, s. 83).

Ayrıca doğal üretimin öğretilmesi amacı ile küçük çocuklar için bahçeler oluşturulmuştur. Yerel ürünlerin satıldığı köy pazarları kurulmuştur. Bisiklet yolu inşasına başlanmış ve motorlu araçlar yerine fayton uygulamasına geçilmek için çalışmalar başlatılmıştır. Kadın emeği evleri açılmış ve yöresel yemeklerin sunulduğu restoranların inşasına başlanmıştır (Tunçer ve Olgun, 2017, s. 56).

➤ *Taraklı*

Taraklı, Sakarya ili içinde yer almaktadır. Taraklı, Sakin Şehir unvanını 2011 yılında almıştır. İlçenin kendine özgü mimarisi ve Osmanlı döneminden kalan evler önemli tarihi miraslarıdır. Taraklı'nın, adının, yörede çok eskiden beri tarak yapıldığı için Taraklı olduğu söylenmektedir. Tarakçılık, kaşıkcılık, ipek böcekçiliği, dokumacılık ve ayakkabıcılık gibi meslekler sanayinin gelişmesi ile yok olmuştur. Günümüzde sadece tarakçılık mesleği devam etmektedir. Taraklı'ya özgü mimari tarzda olan eski Osmanlı evleri, şehir için önemli bir tarihi mirastır ve şehri turizm açısından önemli hale getirmektedir. Taraklı, Sakin Şehir üyesi olduktan sonra ilk olarak gerçekleştirilen projelerin başında eski Osmanlı evlerini yenileme çalışmaları bulunmaktadır. 300 adet tespit edilen evlerden 110 tanesi Türkiye'de tescil edilmiştir. (Ünal ve Zavalı, 2016, s. 905).

Sakin Şehir kriterleri çerçevesinde Taraklı'da bisiklet yolları yapılarak çevre ve gürültü kirliliği azaltılmaya çalışılmıştır. Sakin Şehir üyeliğinin onaylanmasının ardından ilçede Sakin Şehir Derneği kurulmuştur. Geleneksel el sanatlarının devamlılığı sağlanmaya çalışılmakta, ilçede bulunan restoranlarda yöresel yemekler yapılmakta ve yerel halk turistlere misafirperver bir tavır sergilemektedir (Demirkol ve Taşkıran, 2019, s. 63). Ayrıca, yerel üretim desteklenmek için devlet desteği verilecektir. Atık kutuları bireylerin ulaşabilecekleri alanlara bırakılacak, böylece çevre kirliliği önlenmiş olacaktır. Sadece yerel ürünlerin satıldığı dükkânlar açılmıştır. Turistler için yabancı dilde işaret levhaları yerleştirilmiştir. Birçok eski bina restore edilmiştir (Değirmenci ve Sarıbyık, 2015, s. 616).

➤ *Akyaka*

Muğla sınırları içinde bulunan Akyaka'nın Sakin Şehir olma süreci 2010 yılında başlamıştır. Akyaka Belediyesi, Özel çevre koruma bölgesinde bulunmasını fırsat haline çevirmek ve Akyaka'yı korumak için yeni stratejiler geliştirme yoluna gitmiş ve Sakin Şehir hareketine yöneldikleri açıklamıştır (Onur, 2019, s. 59). Bu doğrultuda üyelik için referandum yapılmış ve halkın %95'i Sakin Şehir olmayı onaylamıştır. Akyaka Sakin Şehir olma yolunda referanduma giden ilk şehir olma özelliğini taşımaktadır. Sakin Şehir kriterlerinin tamamlanmasının ardından Akyaka, 2011 yılında Sakin Şehir unvanını kazanmıştır. Ancak Akyaka, Sakin Şehir olduğunda bir belediyeyken 2014 yılında belediye statüsünü kaybetmiş, Ula ilçesinin bir mahallesi olmuştur. 2014 yılından beri Ula Belediyesinin hizmet alanı içinde bulunan Akyaka, Sakin Şehir unvanını Ula Belediyesine devretmiştir (Yavuzçehre Savaş ve Donat, 2017, s. 307). Küçük bir kasaba olan Akyaka, doğusunda Akçapınar ve Kadın dereleri, kuzeyinde Sakar Dağı bulunan koylar ve dereler arasında verimli bir ova şeklindedir. Bölgede Nail Çakırhan tarafından tasarlanan evler bulunması ve arkeolojik bir sit alanı olması Akyaka'yı özel kılan özellikler arasındadır (Bekar vd., 2015, s. 57).

Sakin Şehir kriterlerinin çevre politikaları kapsamında atık suların arıtımının yapılabilmesi için tesis inşasına başlanmıştır. Kâğıt, plastik, metal, cam gibi geri dönüşüm yapılabilecek atıklar ayrıştırılarak toplanmaktadır. Yerel ürünlerin ve üretimin desteklenmesi politikaları kapsamında yerel üreticilere destek vererek GDO'lu ürünler yerine organik gıdaların tüketilmesi sağlanmaktadır. Kentsel yaşam kalitesini artırmak için gerçekleştirilen politikalar kapsamında ilçede bulunan tarihi evler koruma altına alınmış, restore edilmiş ve böylece özgün mimarinin korunması sağlanmıştır. İlçenin Sakin Şehir adaylık başvurusu ile birlikte yerel halka sakin şehrin tanıtımı için seminerler düzenlenmiş ve broşürler dağıtılmıştır. Evlerde güneş enerjisi ve sürdürülebilir ürün kullanımı sağlanmaktadır. Ayrıca Sakin Şehir kriterleri çerçevesinde, kadınlara iş imkânı tanınması ve toplu taşıma kullanımının artırılması gibi çalışmalar da gerçekleştirilmiştir. Trafiğe kapalı yürüyüş yolları ve bisiklet kullanımının artırılması için bisiklet garajları ve park yerleri bulunmaktadır (Köse, 2019, s. 51).

➤ *Yenipazar*

Yenipazar Aydın iline bağlı olan bir ilçedir. Yenipazar'ın Sakin Şehir olma süreci 2009 yılında başlamıştır. Bunun için; yerel üreticiyi korumak adına sadece yöre halkının ürünlerinin satıldığı “üretici pazarının” kurulması, yöre halkını sosyalleştirmek için yeni şehir meydanı kurulması, mimari yapıların restorasyonu, doğal güzellikleri koruma, bisiklet kullanımını yaygınlaştırmak için “Sarı Bisiklet” projesi, eğitim yerlerine geri dönüşüm kutularının yerleştirilmesi, şehirde bulunan bir parka güneş panellerinin kurulması ve tabiat parkının oluşturulması gibi çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar sonucu 2011 yılında Yenipazar Sakin Şehir unvanını almaya hak kazanmıştır (Köse, 2019, s. 52).

Yenipazar'da, Sakin Şehir kriterlerinin çevre politikaları kapsamında hava ve su kalitesini ölçmek için analizler yapılmıştır. İlçede bulunan bir parka güneş panelleri kurulmuş ve aydınlatmalar yerleştirilmiştir. Çevre Yönetim Sistemi Sertifikası alınmıştır. Okullara ve kamu kurumlarına geri dönüşüm kutuları bırakılmıştır. Plastik, cam, kâğıt gibi geri dönüşüm ürünleri toplanmaktadır. Misafirperverlik ve farkındalık politikaları kapsamında yerel halka Sakin Şehir tanıtımı yapılmıştır. Yenipazar'ın tanıtımı, tarihi, Sakin Şehir ile ilgili bilgilerin bulunduğu altı farklı bilgilendirme kitabı bastırılmıştır. Kentsel yaşam kalitesi politikaları kapsamında ilçeye iki yeni park alanı ve bir yeni meydan yapılmış ve yapılan yeni meydana Sakin Şehir logosunda bulunan küçük evler yerleştirilmiştir. El işi ürünlerinin sergilendiği stantlar oluşturulmuş ve sadece yerel üreticilerin ürünlerinin bulunduğu bir halk pazarı kurulmuştur. Tarihi ve kültürel değerler korunma altına alınmış ve restore edilmiştir (Ak, 2018, s. 167).

➤ *Gökçeada*

2006 yılında Carlo Petrini Türkiye'nin en batısı ve en büyük adası olan, Çanakkale iline bağlı Gökçeada'yı ziyaret etmiş ve Gökçeada'ya bir Slow Food Convivium kurulmasını önermiştir. Gökçeada'nın 2006 yılında başlayan Sakin Şehir olma süreci 2011 yılında tamamlanmış ve Sakin Şehir unvanını almaya hak kazanmıştır. Gökçeada dünyanın ilk sakin adası olmuştur. Gökçeada'nın Sakin Şehir birliğine katılımını kolaylaştıran iki unsur vardır. Bunlar; gastronomi alanında eğitim

hizmeti veren Gökçeada Gastronomi Araştırmaları Merkezi ve organik tarıma geçişi sağlayan Organik Tarım Projesi'dir (Köse, 2019, s. 49). Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu'nda bulunan Gastronomi Bölümü, dünya mutfığı içerisinde Türk mutfığının yerini araştırmayı ve Türk mutfığını yeni ve disiplinli bir gastronomi anlayışı ile geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bunun için verilen dersler arasında Sakin Seyahat dersi de bulunmaktadır (Bilgi, 2013, s. 54).

Gökçeada'da, Sakin Şehir kriterlerinin çevre politikaları kapsamında içme suyu kanalları onarılmış ve adada bulunan göletler ve barajlardan yerel halka içme suyu sağlanmıştır. Işık kirliliğinin azaltılması için çalışmalar yapılmıştır. İki adet atık tesisi ve güneş enerjisi ile çalışan bir ışıklandırma sistemi yapılmıştır. Ayrıca yerel ürünlerin ve üretimin desteklenmesi politikaları kapsamında organik tarım projeleri gerçekleştirilmiş ve ilçe belediyesi yerel üreticilere organik tarım faaliyetleri için teşvik vermiştir. Yerel ürünler halk pazarında satılmakta ve el sanatlarını artırmak ve kültürel değerleri korumak için çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca yerel halkın ilçede bulunan sağlık hizmetlerine ulaşımı kolaylaştırılmıştır. Çalışan bireylere evden çalışma imkânı sunulmuştur (Özdemir ve Kaptan Ayhan, 2020, s. 91).

➤ *Perşembe*

Perşembe, Ordu iline bağlı bir ilçedir. İlçenin arazi yapısı engebeli bir görünüme sahiptir. Tepelerin kıyıya dik olarak inmesiyle sahilde küçük koylar oluşturmuştur. Perşembe'de iki önemli kara çıkıntısı vardır. Bunlardan biri kara parçası olan denize doğru uzanan ve Kuzeyde bulunan Yason Burnu, diğeri ise dik ve derin bir koyda bulunan Çam Burnu'dur. Kış ayları ılık ve yaz ayları serin geçen Perşembe ilçesinde tipik Karadeniz iklimi görülmektedir. İlçenin ekonomik kaynağı tarım, balıkçılık, ticaret ve hayvancılıktır (Karadeniz Bahtiyar, 2014, s. 88). Perşembe, Sakin Şehir Birliği'ne 2012 yılında katılmıştır. Perşembe ilçesi turizm açısından geri kalmış durumdadır ve bu geri kalmışlığı gidermek için doğa ve kültür turizmine yönelmiştir. Sakin Şehir unvanını alması ile önemli bir imaja sahip olmuş, ulusal ve uluslararası alanlarda tanınmaya başlanmıştır. Perşembe'de, birçok yer Sakin Şehir kriterlerince yeniden yapılmıştır. İlçe söz konusu kriterlerin %54' ünü tamamlamıştır (Yavuzçehre Savaş ve Donat, 2017, s. 312).

Sakin Şehir kriterlerinin misafirperverlik ve farkındalık oluşturma politikaları kapsamında ilk olarak Seferihisar Belediyesi ilçe belediyesini Sakin Şehir hakkında bilgilendirmiştir. Daha sonra ilçe belediyesi yerel halka söz konusu kavram hakkında eğitim vermiştir. Sakin Şehir ile ilgili broşürler ve tanıtım kitapçıkları, basılmış ve tanıtım filmleri hazırlanmıştır. Sahil yoluna bisiklet yolu yapılmış ve Bisikletle Yaşam Derneği kurulmuştur. Yöresel ürünlerin satışının ve tanıtımının artması için stantlar kurulmuş ve ilçedeki restoranlarda geleneksel yemekler yapılmaya başlanmıştır (Kabacık, 2015, s. 42). Ayrıca, kanalizasyon arıtma tesislerinin bakım ve onarımı yapılmıştır. Sahil kenarında bulunan yerleşim alanlarına sakız, sardunya gibi bitkiler dağıtılmış ve kuş gözlem alanları oluşturulmuştur (Karaahmet ve Yıldırım 2013, s. 18).

➤ *Yalvaç*

Yaklaşık 50 bin nüfusu olan Yalvaç Isparta'nın en büyük ilçesidir. Yalvaç her ne kadar Akdeniz Bölgesinde bulunsa da deniz seviyesinden yüksekte olmasının bir sonucu olarak karasal iklimi yaşamaktadır. Yalvaç, Sakin Şehir unvanını 2012 yılında almış ve hemen sonrasında el sanatlarını korumak için adımlar atmıştır (Köse, 2019, s. 48).

Çevre politikaları kapsamında Yalvaç'ta, Katı atık birliği oluşturulmuş ve kamu kurumlarına geri dönüşüm ve atık pil kutuları bırakılmıştır. Yerel halka enerji verimliliği eğitimleri verilmiş ve enerji tasarrufu için gece aydınlatmaları kısıtlanmıştır. İçme suyu kanallarının kontrolü ve temizliği yapılmaktadır. Alt yapı politikaları kapsamında tarihi yapılar restore edilmiş ve karbon salınımını azaltmak için bisiklet kullanımı yaygınlaştırılmaya çalışılmaktadır. Yerel üretimin ve üreticilerin desteklenmesi politikası kapsamında yerel üreticilere organik tarım hakkında eğitimler verilmiştir. Geleneksel el sanatlarının yok olmaması için çalışmalara başlanmıştır. Geleneksel Yalvaç "taş fırın ekmeğini" nesiller boyu devam ettirmek için Yalvaç Belediyesi önderliğinde üst katlarında oturma salonları bulunan 20 fırın dükkânı açılmıştır. Yöreye özgü olan yiyeceklerin korunması adına Geleneksel Yemek Yarışması düzenlenmiş ve Yalvaç Yemekleri adında kitap

basılmıştır. Yerel halkın üretiminin devamlılığını sağlamak için Yalvaç Pazarı'nın açılması gibi faaliyetler gerçekleştirmiştir (Çolak, 2019, s. 94).

➤ *Vize*

2012 yılında Sakin Şehir unvanını alan Vize, Kırklareli'ye bağlı, İstanbul ve Edirne arasında bulunan bir ilçedir. Mitolojik kaynaklarda Vize ilçesinin adını "Byzia" (kaynak perisi)dan aldığı geçmektedir. İlçe belediyesi, Sakin Şehir kriterleri kapsamında yöresel yemeklerin restoranlarda sunumu, organik tarımı yaygınlaştırmak için yapılan çalışmalarda özellikle kadınların teşviki, yöresel kültüre yönelik el sanatları ürünlerinin satılması, rüzgâr santrallerinin yapımı, bisiklet kullanımının yaygınlaştırılması, uzun ve geniş araçların yollarının şehir merkezi dışına yapımı gibi çalışmalar yapılmıştır (Balcı, 2019, s. 42).

Vize, Sakin Şehir kriterlerini yedi bölümde de gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Bunlar arasında; temiz enerji üretimi sağlamak için rüzgâr santrali projesi, bölünmüş yol projesi, fiber optik sistemlerin kurulması, VİZEP (Vize el sanatları pazarı projesi), şehrin tanıtılması için harita ve broşür hazırlanması, Sakin Şehir sempozyumu projesi ve son olarak Sakin Yemek faaliyetlerine destek olma gibi projeler gerçekleştirilecektir (Ergüven, 2011, s. 206).

➤ *Halfeti*

Şanlıurfa'nın küçük ve sakin bir ilçesi olan Halfeti'nin, 2000 yılında Birecik Barajı'nın yapılmasının ardından 3/5'lük bölümü sular altında kalmıştır. Geriye kalan alana yeni yerleşim yerleri kurulmuştur. Halfeti, 2013 yılında Sakin Şehir Birliği'ne katılmıştır. Halfeti'nin Sakin Şehir olmasındaki amaç, bölge tanıtımının yapılması ve ekonominin turizm aracılığı ile canlandırılmasıdır. İlçeye gelen ziyaretçilerin ilk olarak yaptıkları etkinlik tekne ile Fırat Nehri üzerinde gezmektir. Bu gezinti sırasında ilçenin su altında kalan evleri, camileri, ağaçları ve mağaraları görülmektedir (Cittaslow Türkiye, 2021).

Sakin Şehir kriterlerinin çevre politikaları kapsamında atık yönetimi düzenleme çalışmaları yapılmaktadır. Yerel üretimin ve üreticilerin korunması politikaları kapsamında biyolojik çeşitlilik korunmaya çalışılmıştır. Yerel halk sürdürülebilir

planlamanın yapılması için bilinçlendirilmektedir. Belediye ve kaymakamlık tarafından organik tarım, alternatif geçim kaynakları, el sanatları ve çevre düzenlemeleri gibi projeler yürütülmektedir. Ayrıca, eski Halfeti evleri ve şu an bir kısmı sular altında bulunan Merkez camisini turizme kazandırma projeleri gerçekleştirilmektedir. Tarihi ve kültürel etkinliklerin artırılması ve ilçenin yaşam kalitesinin yükseltilmesine ilişkin projeler yürütülmektedir. Mozaik, keçe, seramik gibi el sanatlarını geliştirme çalışmaları ve birçok tarihi eserin, doğal ve kültürel değerlerin inanç ve kültür turizmi çerçevesinde tanıtımı yapılmaktadır. Yapılan bu çalışmalar sonucu yerel halk, doğal ve kültürel değerleri koruma bilinci kazanmaktadır (Yılmaz ve Güneş, 2013, s. 212).

➤ *Şavşat*

Şavşat, Artvin ilinin bir ilçesidir. Çevresinde 3.000 metre yükseklikte olan dağlar bulunmaktadır. Şavşat kelimesinin kökeni ve anlamı tam olarak bilinmemektedir. Ancak Gürcüce “Siyah Yer” olarak çevrilmektedir. İlçenin birçok tarihi ve kültürel mirası ile zengin coğrafyası bulunmaktadır. Bu yüzden turizm potansiyeli yüksek destinasyonlardan biridir (Cittaslow Türkiye, 2021). Yaz aylarında Şavşat’ın etrafındaki dağlarda doğa yürüyüşü, yamaç paraşütü, dağ bisikletçiliği, manzara fotoğrafçılığı, kaya tırmanışları gibi aktiviteler yapılmaktadır. Ayrıca bölgede bulunan su kaynakları hem eğlence hem de tedavi amaçlı faaliyetlere imkan tanımaktadır (Orhan ve Doğanay, 2017, s. 308).

Şavşat, Sakin Şehir unvanını 2015 yılında almıştır. Sakin Şehir kriterlerinin çevre politikaları kapsamında Kamu kurumlarına cam, kâğıt ve plastik gibi ürünlerin geri dönüşümü için kutular bırakılmıştır. Su ve elektrik tüketimini azaltmak adına belediye yerel halka bilgilendirme seminerleri düzenlemiştir. İçme sularının analizleri düzenli olarak yapılmakta ve katı atıklar düzenli olarak toplanmaktadır. Yenilenebilir enerji açısından ilçede bulunan akarsular sayesinde elektrik üretimi gerçekleştirilebilmektedir. Güneş enerjisi ile meyve-sebzeleri kurutma yöntemi uygulanmaktadır. Belediye yerel halka evsel kompostlama konusunda bilgilendirme eğitimleri vermek için Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı ile iş birliği içindedir. Yerel üretimin ve üreticilerin desteklenmesi politikaları kapsamında geleneksel zanaatlar

teşvik edilmektedir. Yerel ürünlerin değerlendirilmesi için ilçedeki bazı işletmelerde yerel ürünler satılmaktadır. Ayrıca, ilçe tanıtımının gerçekleştirilmesi için Şavşat Evi inşa edilmiştir. Eko ulaşım için bisiklet yolları yapılacaktır. Hamile kadınlar için hamilelik egzersiz kursları açılacak, ilçede bulunan mevcut spor yapılabilecek alanlar artırılacaktır. Ağır tonajlı iş makinelerinin kullanması için şehir dışına çevre yolu yapılacaktır (Şahin, 2019, s. 33).

➤ *Uzundere*

Erzurum'un bir ilçesi olan Uzundere, Sakin Şehir unvanını 2016 yılında almıştır. Uzundere halkının geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. İlçenin Sakin Şehir Birliği'ne üye olmak istemesinin nedeni, sahip olduğu kültürel ve tarihsel değerlerin ilçenin tanıtımını yapması ve turizm potansiyelini artırmasıdır (Çolak, 2018, s. 48). Aynı zamanda yerel halk da Sakin Şehir olmanın istihdamı artıracığını, yüksek yaşam standartlarına sahip olabileceklerini, sürdürülebilirliğin tamamen benimseneceği ve Uzundere'ye gelen turist sayısında artış meydana geleceğini düşünmektedir (Çetinkaya vd., 2016, s. 1072).

Sakin Şehir kriterlerinin çevre politikaları kapsamında ilçede bulunan 7 km uzunluğundaki su kanalı onarılmıştır. İçme suyu hatlarının temizlik ve onarımı yapılmıştır. İlçedeki mevcut yolların onarımı yapılmış ve genişletilmiştir. Halka açık tuvaletlerin temizlik ve tadilatı yapılmıştır. Hayvanlar için su içme göletleri yapılmıştır. Halı saha ve spor salonu inşa edilmiştir. İlçede bulunan tarihi ve kültürel değerlere çevre düzenlemesi ve peyzaj çalışması yapılmıştır. Evsel ve tıbbi atıklar düzenli olarak toplanmakta ve konteynerler dezenfekte edilmektedir. Çevre düzenlemeleri ve mezarlık temizliği yapılmaktadır. Ayrıca, Sakin Şehir hareketini yerel halka tanıtıcı çalışmalar yapılmış ve ilçedeki esnafların sorunları giderilmiştir. Belediyenin internet sitesi yenilenmiştir. Sivil mimari ile ilgili kitap basımları gerçekleştirilmiş ve ilçenin tanıtımına katkı sağlamak için bloknot, kartpostal, CD, pul ve zarf bastırılmış ve dağıtılmıştır (Uzundere Belediyesi, 2021).

➤ *Gerze*

2017 yılında Türkiye'nin en mutlu ilçesi olarak seçilen Gerze, Sakin Şehir unvanını aynı yıl almıştır. Sinop ilinin bir ilçesi olan Gerze doğal güzellikleri, kendine özgün yapısı, temiz denizi, yöresel ürünleri, el sanatları, sadece yerel üreticinin ürünlerini satışa sunduğu halk pazarı ile Sakin Şehir kriterlerini sağlamaktadır (Köse, 2019, s. 55).

Sakin Şehir kriterleri çerçevesinde ilçeye döşenen kanalizasyon ve su hatlarının ölçümleri ve kontrolleri yapılmakta, mahalle muhtarları ile sürekli iletişim kurularak yerel halkın problemleri giderilmekte, kamuoyu ve yerel halk her türlü iletişim araçları ile sürekli bilgilendirilmekte, ilçede bulunan işverenler ile ortak çalışmalar yürütülüp istihdam artırma çalışmaları yapılmaktadır (Gerze Belediyesi, 2021). Ayrıca, ahşap ürünlerin geri dönüşümleri yapılarak çevreyle ilgili sürdürülebilirlik sağlanmaya çalışılmaktadır. Gerze'ye ait kil ve Piretün Meyvesi için ürün markası oluşturma çalışmaları, yöresel gıdaların nesiller arası devamlılığı için patent çalışmaları yapılmaktadır (Yanturalı, 2019, s. 90).

➤ *Göynük*

Sakin Şehir unvanını 2017 yılında alan Göynük Bolu'nun bir ilçesidir ve Osmanlı döneminden kalan tarihsel ve kültürel değerleri ile şehrin ortasından geçen nehirleri ve yüksek tepeleri gibi doğal güzelliklerini Sakin Şehir kriterleri çerçevesinde yaşatmaktadır (Sarıyıldız, 2019, s. 57). Sakin Şehir kriterlerinin çevre politikaları kapsamında çevre düzenlemeleri yapılmıştır. İçme suyu depoları yenilenmiş ve katı atık tesisi kurulmuştur. Kamusal alanlarda yenilenebilir enerji kaynakları kullanılmaya başlanmıştır. Alt yapı politikaları kapsamında, yerel halk için yürüyüş alanları oluşturulmuştur. Bisiklet yolu ve bisikletler için park yerleri yapılacaktır (Sandıkcı ve Albayrak, 2020, s. 1711). Yerel ürünlerin ve üreticinin korunması politikaları kapsamında hafta sonları açılan köy pazarları kurulmuştur. Esnafların araçları elektrikli araçlar ile değiştirilmiş, yerli üretim ön plana çıkarılmıştır. Belediye yerel halka ve işletmelere Sakin Şehri tanıtım amaçlı seminerler düzenlemiş ve yerel üreticilerin internet sitelerine Sakin Şehir ile ilgili açıklamalar yapmalarını ve Sakin Şehir logosunu koymalarını söylemiştir. Ayrıca belediye tanıtım amaçlı dergi, bloknot, broşür, pul bastırmış ve yerel üreticilere

dağıtmıştır. Sakin Şehir olmasıyla Göynük’e gelen turist sayısı artmış, yiyecek ve içecek sektörü canlılık kazanmıştır (Zengin ve Genç, 2018, s. 591).

➤ *Mudurnu*

Britanyalılar döneminden günümüze kadar gelen, farklı medeniyetlere ev sahipliği yapan, günümüzde Bolu ilinin bir ilçesi olan Mudurnu, Batı Karadeniz bölgesinde bulunmaktadır. 2017 yılında Sakin Şehir Birliği’ne üyelik için başvuran Mudurnu, 2018 yılında üye unvanına sahip olmuştur (Mudurnu Belediyesi, 2021). İlçede ahilik geleneği ön plana çıkmaktadır. Her hafta Cuma günleri ahilik geleneği olan esnaf duası okunmaktadır. UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesinde “Tarihi Ahi Kenti” olarak geçmektedir (Aslan, 2021, s. 56). Turistik yerler açısından çok zengin olan Mudurnu ilçesinde Yıldırım Beyazıt, Kanuni Sultan Süleyman Camileri ve ilk olarak ahşaptan yapılan daha sonra çıkan bir yangın nedeniyle taşlarla tekrar inşa edilen Saat Kulesi bulunmaktadır. Genellikle iki veya üç katlı olarak inşa edilen ahşap oymacılığın ve Osmanlı ağaç işçiliği örneklerinin bulunduğu Mudurnu Evleri de ön planda olan değerler arasındadır. 1703 yılında heyelan seti şeklinde meydana gelen, içinde 300 yıldır çürümemiş olan 183 ağaç gövdesi bulunan Sülüklü Göl, Abant Gölü, üç tarafı dağlarla kaplı olan Kara Murat Gölü Mudurnu’nun doğal güzellikleri arasındadır. Ayrıca, Armutçular Konağı, Yıldırım Beyazıt Hamamı, Mudurnu Kalesi, Sarot ve Babas Kaplıcaları gibi doğal ve tarihsel güzellikler bulunmaktadır (Kırmacı, 2019, s. 89).

➤ *Köyceğiz*

Muğla’nın bir ilçesi olan ve adını orada bulunan köyden alan Köyceğiz, Ege ve Akdeniz Bölgelerinin birleşim alanında bulunan sakin bir bölgedir. Etrafı orta ve yüksek dağlar ile çevrilidir. Deniz ile arasında 4 tane küçük göl bulunmasından kaynaklı alçak ve düz bir görünüme sahiptir. Tarım ve arıcılık faaliyetleri ekonomik yapıda etkili olan sektörlerdir. Ayrıca tarihsel ve kültürel değerler ile sağlık turizmi açısından çok zengin bir bölgedir. Köyceğiz, Sakin Şehir unvanını 2018 yılında almıştır (Keskin Bulut, 2020, s. 114).

Köyceğiz’de Sakin Şehir kriterlerinin çevre politikaları kapsamında çevre düzenlemeleri, kanalizasyon temizlik ve onarım çalışmaları yapılmıştır. Okul, kamu

binası, otel gibi yerlere atık pil kutuları bırakılmıştır. Doğal kaynakların verimli kullanımı için yerel halkı bilinçlendirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Mevsimlik çiçekler dikilmiştir. Caddelere parke taşı döşenmiş ve genişletme çalışmaları yapılmıştır. Ekolojik pazarlar kurulmuştur. Pazar yerlerinin ve mezarlıkların düzeni ve temizliği sağlanmaktadır. Ayrıca, kadın akademisyenlerin düzenlemiş olduğu bisiklet etkinliği gerçekleştirilmektedir. İlçeyi tanıtım amaçlı CD hazırlanmış ve ulusal ve uluslararası fuarlara katılım gösterilmiştir. Yerel halkın istek ve şikâyetleri takip edilmiştir. Engelli bireylerin araçları için şarj istasyonu kurulmuştur. Ticari işletmelerin eksiklerinin kontrolü yapılmış ve üreticilere kolaylıklar sağlanmıştır (Köyceğiz Belediyesi, 2021).

➤ *Ahlat*

Ahlat Bitlis'in merkez ilçesidir. Tarihi, doğal ve kültürel değerlerinin olması, ılıman bir iklime sahip olması, ticaret yolları üzerinde bulunması ve su kaynakları olması nedeniyle Sakin Şehir olmak için çok uygundur. Ahlat Sakin Şehir unvanını 2019 yılında almıştır (Alkan, 2020, s. 270).

Sakin Şehir kriterlerinin çevre politikaları kapsamında enerji santrali projeleri hazırlanmıştır. İçme suyunun temizliğinin sağlanması için sürekli olarak analiz çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Yerel halkın sağlığının korunması için çalışmalar yapılmaktadır. Alt yapı politikaları kapsamında; trafik güvenliği artırılmıştır. 7 km uzunluğunda bisiklet yolu yapılmış ve 7 tane bisiklet park yeri çalışmalarına başlanmıştır. Elektrikli minibüslerin kullanımı için çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca kreş yapımı çalışmalarına başlanmıştır. İlçenin Sakin Şehir başvurusuyla beraber yerel halka Sakin Şehir eğitim seminerleri verilmiş ve verilen seminerlerde hamileler için oturma alanları ayrılmıştır. Kadınlara ekonomik destek sağlamak adına Ahlat Aile Destek Merkezi (ADEM) projesi hayata geçirilmiştir. Yerel üretimin desteklenmesi, ilçenin yaşam kalitesini yükseltmesi, yerel değerler ve halk sanatlarının korunması için çalışmalar yapılmıştır. İlçe dışına çalışmaya giden kişi sayısı ve gitme nedenleri belirlenmiştir. Gelen ziyaretçiler için yavaş güzergâh oluşturulup tabelalar ve broşürler hazırlanmıştır (Bitlis Belediyesi, 2021).

➤ *Güdül*

Türkiye’de Cumhuriyetin ilanının iki gün kutlandığı ilçe olan Güdül Ankara’nın en küçük ilçesidir. Güdül, Sakin Şehir unvanını 2019 yılında almıştır. Yöre halkı geçimini tarım ve hayvancılık ile sağlamaktadır. 13. Yüzyılda Anadolu’ya gelen Türklerin getirdiği söylenen Ankara Keçisi diğer adıyla Tiftik Keçisi, Ankara’ya özel bir keçidir. Keçinin önemli olmasının nedeni tiftikten kaynaklanmaktadır. Güdül ilçesi Ankara keçisi yetiştirmede ilk sırada bulunmaktadır (Cittaslow Türkiye 2021).

Sakin Şehir kriterlerinin çevre politikaları kapsamında atık yönetimi için katı atık merkezinin ve atık transfer istasyonu yapılmıştır. Enerjinin gereksiz kullanımını önlemek adına belediye çalışanlarına yazılı bilgilendirme gönderilmiştir. Önemli tarihi eserlerin ve şehir müzesinin restorasyonu gibi çalışmalar yapılmıştır. Sit alanları oluşturulmuştur (bu çerçevede 23 sokak sit alanı ilan edilmiştir). Çevre yolu projesinde yapım aşamasına geçilmiştir. Yerel ürünlerin ve üreticinin desteklenmesi politikaları kapsamında ilçe halkına organik tarım konusunda eğitimler verilmiştir. Yerel ürünlerin satışı desteklenmiş ve yeni halk pazarı inşasına başlanmıştır. Ayrıca, 40 km uzunluğunda bisiklet yolu yapımı için projeler oluşturulmuştur. Kadınlara ve gençlere yönelik istihdam artırılmıştır. Güneyce Mahallesinde içme suyu deposu yapılmış ve Güdül Yenimahalle’de güneş enerjisi santrali kurulmuştur. 2018 yılından itibaren yerel halka Sakin Şehir ile ilgili seminerler düzenlenmektedir (Sakin Şehir Güdül, 2021).

2.7.1. Eğirdir

Isparta’nın gözde ilçelerinden biri olan eğirdir, Sakin Şehir unvanını 2017 yılında almıştır. Eğirdir, Türkiye’nin 12. Isparta’nın ise 2. Sakin Şehridir. Eğirdir’in Sakin Şehir olmasındaki amaç, destinasyonun tanıtılması, ilçenin yaşam kalitesinin yükseltilmesi, sahip olunan turizm potansiyelinin değerlendirilmesi, istihdam olanaklarının artırılması ve yerel halkın refah seviyesinin yükseltilmesidir (Demir, 2019, s. 51).

Eğirdir, Göller Yöresi olarak adlandırılan bölgenin merkezinde bulunmaktadır. Türkiye’de bulunan göller arasında büyüklük olarak 4. sırada bulunan Eğirdir Gölü

doğusundan batısına kadar Eğirdir'in kıyı şeridini oluşturmaktadır. Eğirdir aynı zamanda Türkiye'nin ikinci büyük tatlı su gölüdür. İlçe, 1414 km² yüzölçümüne ve 918 metre yüksekliğe sahiptir. Etrafında, Yalvaç, Şarkıkaraağaç, Sütçüler, Gelendost, Aksu, Senirkent, Atabey ilçeleri, Burdur ili ve Isparta merkez bulunmaktadır. Şehir merkezine mesafesi 35 km'dir (Karabacak ve Pınar, 2018, s. 113). Su ürünleri ve elma ihracatının yapılması Eğirdir'in ekonomisi için önemlidir. Bunların yanında halıcılık, hayvancılık ve orman ürünlerinin de satışı yapılmaktadır. 2021 yılında Eğirdir'in nüfusu 31.435'tir (TÜİK, 2021).

Eğirdir'in çevresinde, yükseklikleri 1500 ile 2000 metre arasında olan Barla Dağı, Dedegöl Dağı ve Davraz Dağı bulunmaktadır. Dağlarda bulunan yaylalarda Yörükler yaşamaktadır. Isparta'nın soğuk iklime sahip olmasının nedeni rakımının yüksek olmasıdır. Eğirdir'in iklimi ise daha ılımandır. Bu durum, İç Anadolu ve Akdeniz iklimleri arasında geçiş özelliğinin olduğunu göstermektedir. Dağlar arasında olan düzlüklerden en büyük ve önemlisi Bozova Düzlüğü'dür. Tarımsal üretimin ve hayvancılığın büyük bir bölümü burada yapılmaktadır (Gökarslan, 2021, s. 46). Göl havzasında Gelincik Dağı Tabiat Parkı, Kovada Gölü Milli Parkı ve Kasnak Meşesi Ormanı bulunmaktadır. Dağların bir kısmı ormanlıktır. Karaçam, ardıç, kızılçam, sedir, meşe ve köknar gibi türler bulunmaktadır. Ayrıca endemik bir tür olan ve yalnızca bu yörede yetişen Kasnak Meşesi de bulunmaktadır (Demir, 2019, s. 51).

Eğirdir'de yerleşik olarak ilk kez M.Ö. 2000-1200 seneleri arasında Arzava Krallığı yaşamıştır. Eğirdir'in, M.Ö. 560-547 seneleri arasında hüküm süren Lidya kralı Kroisos'un emri ve Krozos adıyla kurulduğu düşünülmektedir. Şehirde bulunan iç kalenin de yine Kroisos döneminde inşa edildiği düşünülmektedir. Sonraki dönemlerde önce Pers, ardından Seleukos İmparatorluğu bu bölgede yaşamışlardır. Eğirdir, Romalılar egemenliğinde Prostanna, Bizans egemenliğinin ilk döneminde Akroterion, son döneminde Akrotiri, Anadolu Selçuklu döneminde Cennetabad olarak adlandırılmıştır (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021a). Bölgeye yerleşen ilk Türklerin 1071 tarihinde olduğu düşünülmektedir. 1204 yılında Anadolu Selçuklu Devleti Eğirdir'i topraklarına katmış ve zarar gören mimarisini iyileştirmiştir. Anadolu Selçuklu Devleti'nin 1301 yılında yıkılmasının ardından Eğirdir,

Hamitoğulları Beyliği'nin merkezi olmuş ve Felkabad olarak tekrar isim değiştirmiştir. Cumhuriyet kurulduktan sonra 1930 yılında, yabancı isimlerin değiştirilmesine yönelik olarak çıkarılan bir kanun ile ilçenin adı İğridir olarak kayda geçmiştir. Ancak PTT'de oluşan bir karışıklık nedeniyle ilçenin adı Eğridir şeklinde yazılmıştır. Yerel halkın ismin yanlış yazılmasına olan tepkisinin artması ile 8 Mayıs 1985 tarihinde isim Eğirdir olarak yenilenmiştir (Sarıca, 2020, s. 34).

16. yüzyılda Eğirdir'in önemli ve güçlü bir ticaret merkezi olduğu kaynaklarda geçmektedir. Günümüzde, Eğirdir halkının ekonomik gelirinin büyük bir kısmı tarımdan gelmektedir. Isparta Tarım Orman Müdürlüğü'nün 2021 verilerine göre; 2019 senesi raporlarında Eğirdir'deki tarım arazilerinin alanı 21.492 hektar, orman arazilerinin alanı 61.528 hektar ve çayır mera arazilerinin alanı 713 hektardır. Tarım arazilerinin yıllık bitkisel üretiminde ise gül, şeftali, kiraz, vişne, kayısı, armut, nohut, arpa, buğday ve 352.162 ton ile ilk sırada olan elma yer almaktadır. Ayrıca, hayvancılık da Eğirdir halkı için bir diğer önemli geçim kaynağıdır. 2019 senesi verilerine göre; 75.000 küçükbaş, 16.506 büyükbaş hayvan bulunmaktadır (T.C. Tarım Orman Bakanlığı, 2021).

Eğirdir ilçesi önde gelen turizm destinasyonlarından bir tanesidir. Doğal güzellikleri, kültürel zenginlikleri ve tarihi değerleri ile ziyaretçilerin ilgisini çekmektedir. Eğirdir'in yerleşim yerinin Tarihi İpek Yolu ve St. Paul Yolu güzergâhında bulunması, turist yoğunluğu fazla olan Antalya iline yakın olması diğer turizm cazibeleridir. Ayrıca bölgede gerçekleştirilen su sporları, yelken sporu ve spor amaçlı yapılan olta balıkçılığı da büyük ilgi görmektedir. Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Eğirdir Belediye spor'un ortak çalışmalarıyla Eğirdir'in yerel halkına su sporları ile ilgili eğitimler verilmektedir. Eğirdir'i çevreleyen Barla, Dedegöl ve Davraz dağların olması da burada dağcılık sporunun gerçekleştirilmesine olanak sağlamaktadır. Yüksekliği yaklaşık 2800 metre olan Barla Dağı, seyir tepesi, dağ bisikleti, yamaç paraşütü, kampçılık imkânı sağlamaktadır. Bunun yanı sıra, 1995 yılında Kış Sporları Turizm Merkezi olarak ilan edilen Davraz Dağı da dağcılık ve kış sporları ile turist çekmektedir. Eğirdir bölgesinde yapılan kültürel etkinlikler de turistlerin ilgisini çekmektedir. Gerçekleştirilen en önemli etkinliklerden biri Pınar Başında gerçekleştirilen, 600 yıllık tarihi olan yerel ürünlerin sergilendiği Tarihi

Pınar Pazarı'dır. Ayrıca gönüllü öğrencilerin gerçekleştirmiş olduğu klasik müzik festivali düzenlenmekte ve ilçede yaşayan ve hiç müzik eğitimi almamış çocuklar için keman, piyano gibi enstrümanlar ile ders verilmektedir. (Tural, 2018, s. 48).

Eğirdir Belediyesi, 2002 yılından bu yana her yıl koşu, yüzme ve bisiklet parkurlarının art arda tamamlanmasıyla gerçekleşen Triatlon yarışı düzenlemektedir. Ayrıca, Motosiklet ve Bisiklet Festivali, Briç Turnuvaları, Oluklacı Şenliği ve Klasik Müzik Festivali, Uluslararası Dağcılık Festivali gibi etkinliklerle her yıl ulusal ve uluslararası ziyaretçi Eğirdir'e gelmektedir (Cittaslow Türkiye, 2021). Eğirdir'de, gerçekleştirilen turizm faaliyetlerine katılan ziyaretçilerin konaklama ve yeme-içme hizmetini karşılamak için 4 adet turizm işletme belgeli otel, 5 adet belediye belgeli otel, 13 adet belediye belgeli pansiyon ve 15 adet belediye belgeli restoran bulunmaktadır (Eğirdir Belediyesi, 2021). Eğirdir'in tarihi ve kültürel varlıklarından bazıları şu şöyle sıralanabilir:

- *Eğirdir Gölü*

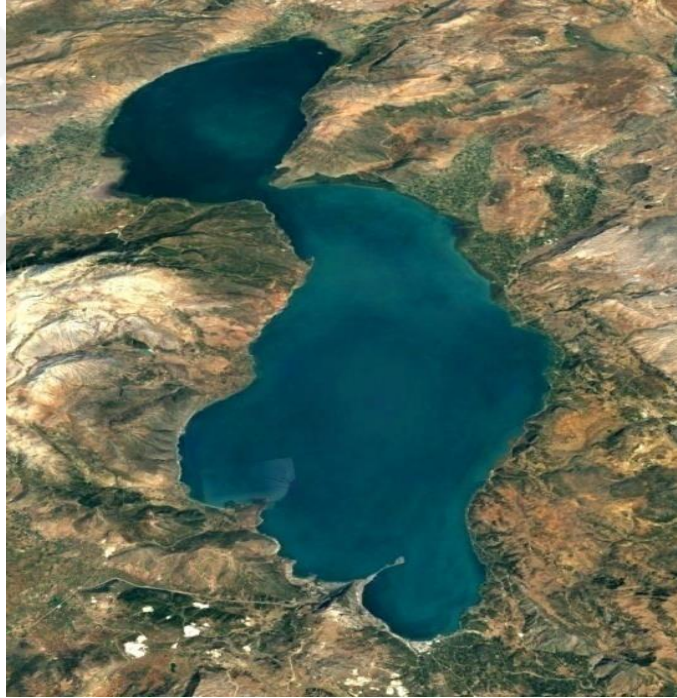
517 km² yüzölçümü ve deniz seviyesine 1000 metre yüksekliği bulunan Eğirdir Gölü, Türkiye'nin 4. büyük gölü ve 2. büyük tatlı su havzasıdır. Gölün orta kısmında Kemer Boğazı bulunmaktadır. Boğazın güney bölümü Eğirdir, dar olan ve kuzeyde kalan bölümü de Hoyran Gölü olarak isimlendirilmektedir. Gölün derinliği pek çok yerde 6-7 m arasında değişmektedir. En derin yer ise 13-16,5 m olarak hesaplanmıştır. Kovada Hidroelektrik santraline Eğirdir gölünden su verilmesi, tarım alanlarının sulanması, gölü besleyen akarsular üzerine barajlar inşa edilmesi ve Isparta ilinin su ihtiyacının gölden karşılanması su seviyesinin düşmesine neden olmaktadır (Karabacak, 2007, s. 41).

Göl üzerinde iki ada bulunmaktadır. Bunlardan biri Eğirdir'i ziyareti sırasında, 1 Şubat 1933 tarihli belediye encümeni kararıyla Atatürk'e hediye edilmiş olan Can Ada, diğeri ise Nis olarak da bilinen Yeşil ada'dır. Göl, zengin biyolojik çeşitliliğe ve yedi renk özelliği ile dikkat çekmektedir. Adalara ulaşım kara yolu ile sağlanmaktadır. Adalar üzerinde pansiyonlar,

balık lokantaları, çay bahçeleri ve tarihi mekânlar bulunmaktadır (Cittaslow Türkiye, 2021).

Eğirdir Gölü'nde sürdürülebilirliğin sağlanması için gerçekleştirilecek olan yönetim planında bulunan hedefler arasında; turizm faaliyetlerinin inanç turizmi, ekoturizm ve agro turizm şeklinde yapılması planlanmaktadır. Bu doğrultuda; göl ve etrafında kuş gözlem programları oluşturulacaktır. Seyir noktaları belirlenecek ve kuş gözlem kuleleri inşa edilecektir. Doğa sporları için programlar hazırlanacak ve inanç turizmi için gelen turistlere yönelik planlar hazırlanacaktır (Korkmaz ve Başkalkan, 2011, s. 66).

Şekil-2: Eğirdir Gölü

Kaynak: T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021a.

- *Eğirdir Kalesi*

İlçenin merkezinde yer alan Eğirdir Kalesi'nin inşa edildiği tarih kesin olarak bilinmemekte ancak M.Ö. 4. yüzyılda Kroisos tarafından yaptırıldığı düşünülmektedir. Kalenin günümüzdeki kalıntıları Bizans Dönemine aittir. Eğirdir Kalesi i ve dış kaleden oluşmaktadır. Adalar üzerinde bulunan kısım iç kale, Demirkapı mahallesinde bulunan kısım ise dış kale olarak

adlandırılır. Günümüzde dış kalenin sadece temelleri bulunmaktadır, diğer kalıntıları su içindedir. Kalenin surları sıra tuğla ve taş şekline inşa edilmiştir. Dış cephesi kesme taş kaplama, iç cephesi moloz dolgu şeklindedir (T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021b).

Kalenin inşası gölden ve Sivri Dağı'nın etrafından gelecek tehlikelerden korunma amacı ile Eğirdir gölünün etrafını saracak şekilde yapılmıştır. Bu yüzden tek çıkış noktası kalenin kapısıdır. Zaman içinde kale güvenliğine ihtiyacın azalmasıyla ve doğal sebeplerle kale taşları sökülüş ve başka inşalar için kullanılmıştır. Osmanlı döneminde şehrin savunma ihtiyacının kalmamasından dolayı kale onarılmamıştır (Şahin, 2019, s. 105).

Şekil-3: Eğirdir Kalesi

Kaynak: T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021a.

- *Hızırbey Camii*

Hızırbey Camii, halk arasında Ulu Camii olarak adlandırılmaktadır. Eğirdir'de inşa edilmiş olan en büyük camidir. Yapım tarihi hakkında kesin bir bilgi olmasa da cami kitabesinde Miladi 1301 tarihi yazmaktadır. İlk önce kilise olarak inşa edilen yapı Selçuklular döneminde depo olarak kullanılmıştır (Karadağ ve Akpınar, 2003, s. 192). Caminin 1327 Miladi Hızırbey tarafından inşa edildiği düşünülmektedir. Caminin doğu tarafında

bulunan duvarlar sur duvarlarıdır. Cami dikdörtgen yapıda ve duvarları kargirdir. Caminin giriş kapısında Hamidoğulları mimarisinin kendine özgün taş işçiliği görülmektedir. Üstü toprak damlı olarak yapılmış ve damın bir tarafı biriken karları atmak için açık bırakılmıştır. Cami içinde aynı anda 3000 kişi ibadet edebilmektedir. Kemerli üzerinde bulunan minare ile tüm dünyada tek olduğu iddia edilmektedir. 1814 yılında çıkan bir yangın ile camii yanmış; ardından Eğirdir muhafızı Yılanoğlu Şen Ali Ağa tarafından halktan toplanan para ile eski şekline uygun olarak tekrar yapılmıştır (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021b).

Şekil-4: Hızırbey Camii

Kaynak: T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021b.

- *Dündar Bey Medresesi*

Eğirdir’de çarşı içinde bulunan en eski ve en büyük medresedir. 1237 yılında Selçuklu Sultanı II. Gıyaseddin Keyhüsrev tarafından han olarak inşa ettirilmiştir. Hamidoğlu Dündar Bey 1301 yılında medreseye çevirmiştir (Karadağ ve Akpınar, 2003, s. 193). Medrese grupları içinde avlulu medrese grubunda yer almaktadır. Selçuklu dönemine uygun olarak iki eyvanlı ve iki katlı olarak yapılmış, ancak ikinci katı daha sonra yıkılmıştır. Medresenin inşasında moloz ve kesme taş kullanılmıştır. Kervansarayların eskisi gibi kullanılmamasından dolayı Dündar Bey, ilçenin yakınlarındaki bir kervansaraydan alınan kapıyı medresenin dış kapısı olarak taktırmıştır.

Kapının akantus dalları, mükemmel süsü, geometrik motifleri ve zengin mimarisi ile ilgi çekmektedir. Medrese, ilk yapıldığında 30 odadan oluşmaktaydı, bir süre hapishane şeklinde kullanılmıştır, son tadilatından sonra 11 odadan oluşmaktadır. Odaların 5 tanesi avlunun solunda, 6 tanesi de sağında bulunmaktadır (T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021a).

Şekil-5: Dünder Bey Medresesi

Kaynak: T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021a.

- *Baba Sultan Türbesi*

Baba Sultan Türbesi, Egridir caddesi üzerinde kale kapısının iç tarafında yer almaktadır. Türbe ilk olarak ahşaptan yapılmıştır daha sonra 1970 yılında tekrar inşa edilmiştir. Selçuklu stiline uygun şekilde yapılmıştır. Sekizgen gövdelidir ve her yüzeyinde kör kemerler bulunmaktadır. Kökve taşı ile yapılmıştır. Pencereleeri renkli camlıdır. Yerel halk türbeyi Arap Dede olarak tanımaktadır. Türbenin kitabesine göre, İsa bin Musa (Baba Sultan) için Hamidoğlu İlyas Bey yaptırmıştır. Türbe içinde Palaz Baba ve Sureti Babanın (Zorti Baba) mezarları da bulunmaktadır. Timur'un Egridir'i işgali sırasında Egridir kalesini ve işkenceden kaçan halkı korumak ile görevlendirilmiş olan Baba Sultan ve kardeşleri hem düşmandan kaçan halkı hem de kaleyi canı pahasına korumuştur. Verdiği mücadeleler için kale kapısının sağ tarafına defnedilmiştir. Kültür Bakanlığı Baba Sultan

Türbesini kültür varlığı olarak tescil etmiştir (T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021a).

Şekil-6: Baba Sultan Türbesi

Kaynak: T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2021a.

- Kovada Gölü Milli Parkı, Yeşil ada üzerinde bulunan Aya Stefanos (Yeşil ada) Kilisesi, 1237 yılında yapılmış Selçuklu dönemine ait en büyük kervansaraylardan olan Keyhüsrev Kervansarayı (Eğirdir Hanı), Helenistik dönemden önce kurulmuş ve karakol olarak kullanılmış olan Prostanna Antik Kenti, Akpınar Köyü Seyir Terası, Pınar Pazarı, inanç turizminin önemli destinasyonlarından biri olan Barla Kasabası, Aya Georgios Kilisesi, Kasnak Meşesi Tabiat Koruma Alanı, Malos Antik Kenti, Altın kum Plajı, köprüler, çeşmeler ve tarihi evler Eğirdir'in günümüze kadar ulaşmış olan diğer tarihi ve kültürel değerleridir (Eğirdir Belediyesi, 2021).

2.7.1.1. Eğirdir'in Sakin Şehir Kriterlerinin İncelenmesi

Bu başlık altında Eğirdir'in Sakin Şehir Hareketine üye olmasının ardından, hangi Sakin Şehir Kriterlerini gerçekleştirdiği incelenmiştir. Söz konusu inceleme yapılırken Sakin Şehir Kriterleri ve Eğirdir Belediyesi 2017 Yılı Faaliyet Raporu'na bakılmıştır. Eğirdir'in, Sakin Şehir Hareketine uymak için yaptığı çalışmalar şunlardır (Eğirdir Belediyesi, 2021):

- Çevre Politikaları

- Temizlik kontrollerinin düzenli olarak yapılması ve çevredeki çöplerin toplanması,
- Görsel kirliliği engellemek adına reklam tabelalarının kontrolü,
- İlçede bulunan pazar alanının düzenlenmesi,
- Mezar alanının temizliği ve düzenlenmesi,
- Şehir içi trafiğin kontrolünün ve düzeninin sağlanması,
- Yaz aylarında caddelerin yıkanması,
- Sahipsiz hayvanların barınaklara yerleştirilmesi,
- Aç kalan yabani havanların beslenmesi,
- Kanalizasyon ve drenaj hatlarının temizliği ve yenilenmesi,
- Kaleburnu Mahallesi'ne 100 aracın park edebileceği bir açık otopark yapılması ve otoparkın çevre düzenlemesi,
- Yazla Mahallesi'nde bulunan ve kullanıma elverişsiz binaların yıkılarak plaj içine soyunma kabini, büfe ve tuvalet inşa edilmesi,
- Atık malzemelerin geri dönüşümü ile elde edilen ürünlerin ilçenin belirli yerlerine ve Rüya Park içine yerleştirilmesi (Eğirdir, geri dönüşüm odaklı gerçekleştirilen Atık Servettir Projesi'ne katılarak üçüncü olmuştur)
- Düzenli olarak her ay çıkış suyundan örnekler alınarak akredite laboratuvarına gönderilmesi.

➤ Altyapı Politikaları

- Halk otobüslerinin denetiminin yapılması,
- Cami Mahallesi'nden Kemerköprü'ye kadar bisiklet yolu yapılması (ilk aşamada 1624 m. uzunluğunda 2.40 m. genişliğinde yol yapılmıştır)
- Kamusal alanlarda engelliler için erişim kolaylığı,
- Hal müdürlüğünün tüketici ve komisyoncular arasında koordineyi sağlaması.

➤ Kentsel Kalite için Teknolojiler ve Tesisler

- Eğirdir halkının şikâyetlerinin değerlendirilmesi,
- İç su araçlarının kayıt tescilinin yapılması ve ruhsat kontrolü,
- İlçede bulunan fırınların temizlik kontrolü,

- Üretilen yaş meyve ve sebzelerin kalite ve sağlık kurallarına bağlı olarak alım ve satımının gerçekleştirilmesi,
- Atatürk Anıtı'nın onarımının yapılması,
- Kanalizasyon hatlarının temizliği ve yenilenmesi,
- İstasyon Mahallesi'nde çevre yolu yapılması,
- İtfaiye kadrosunun artırılması,

➤ Yerel Üretimi Korumak

- Sanayi Mahallesi'ne hal dükkânlarının inşa edilmesi,
- Et naklinin kayıt altında gerçekleştirilmesi,
- Festival, bayram ve resmi günlerin güvenliğinin sağlanması ve organizasyonu,
- Pazar alanının genişletilmesi,

➤ Misafirperverlik

- Ulusal ve uluslararası fuarlara katılmaları,
- Eğirdir'i tanıtmak için tüm Türkiye'yi gezecek olan "Gülün Yolculuğu" otobüsünün giydirilmesi,
- Eğirdir tanıtım videolarının hazırlanması,
- Ulusal ve uluslararası basında Eğirdir'in haber yapılması,
- Sakin Şehir logosu kullanılarak tanıtım çalışmalarının yapılması,
- Eğirdir'in belirli bölgelerinde fotoğraflar çekip Sakin Şehir logosu ile birlikte pullaştırılması, broşür ve kitap haline getirilmesi,

➤ Sosyal Uyum

- Belediye tarafından insan gücü planlamasının yapılması,
- Kamu kurumlarında engelli bireylere iş imkânı sağlanması,
- Devlet memurlarına verilecek olan zam ve tazminat miktarlarının belirlenmesi,
- İşçi ve memurların avans ücretleri ve görev yerlerinin belirlenmesi,

- Yerel halkın bilgilendirilmesi ve turistlere karşı olabilecek negatif yaklaşımın giderilmesi,
- Özel ve dini günlerin organizasyonlarının yapılması,

➤ Ortaklıklar

- Üretilen ürünlerin Sakin Şehir kriterlerine uygun olarak saklanması ve satımının gerçekleştirilmesi,
- Sakin Yemek Komitesi'nin oluşturulması,
- İlçede bulunan restoranlarda Sakin Yemek Kriterleri'nin uygulanması,

2.8. Literatür Çalışmaları

Literatürde, şehirlerin Sakin Şehir hareketi algısını açıklayan birçok çalışma bulunmaktadır. Yerli ve yabancı yazarların Sakin Şehirlere yönelik farklı alanlara ilişkin ampirik çalışmaları ve kavramsal değerlendirmeleri bulunmaktadır. Bu bölümde Sakin Şehir kavramını açıklayan bazı çalışmalar ve ulaştıkları sonuçlar yer almaktadır. Yapılan çalışmalar aşağıdaki gibidir:

Acar (2017), çalışmasında Balıkesir Sındırgı ilçesinin yerel halkının Sakin Şehir hareketine karşı tutumunu incelemiştir. Çalışma sonuca göre, Sındırgı'da yapılan anket çalışmasının ardından yerel halkın büyük çoğunluğu Sındırgı'nın Sakin Şehir olmasından memnun olacaklarını, bölge tanıtımının olumlu yönde etkileneceğini, ses kirliliğinin azalacağını, sosyokültürel etkilerin artacağını belirtmişlerdir. Ayrıca ekonomik olarak pahalılığın da artacağını belirtmişlerdir.

Akpınar (2018), çalışmasında Sakin Şehir olan Seferihisar'ın yerel halkının yaşam kalitesine olan etkisini incelemiştir. Çalışma kapsamında Seferihisar'ın Sakin Şehir'e üye olduktan sonra gerçekleştirdiği faaliyetlere bakılmıştır. Çalışma sonucunda ise, yerel halkın refah seviyesinin yükseldiği, istihdam imkânlarının arttığı, yerel ekonominin canlandığı, güvenliğin, kültür ve sanat faaliyetlerinin de arttığı görülmüştür. Ancak çok büyük bir sorun teşkil etmese de Seferihisar'ın ünlenmesiyle birlikte yabancı yatırımcılar yerel yatırımcıların önünü kapamış, iş imkânları ile gelen kişiler çarpık kentleşmeye neden olmuştur.

Alagöz (2018), çalışmasında Eğirdir ilçesinin Sakin Şehir hareketine üye olmasının ardından ilçede gerçekleştirilenler ve ilçenin Sakin Şehir kriterleri hakkında bilgiler vermiştir. Çalışma kapsamında internetten ve yazılı kaynaklardan yararlanılmış, Eğirdir Belediyesi'nden bilgiler alınmıştır. Çalışma sonucunda Sakin Şehir üyeliğinin ardından Eğirdir'de yapılan çalışmalarla şehrin sürdürülebilirliğinin arttığı, şehrin çevresel ve ekonomik açıdan kalkındığı görülmüştür.

Andarabi (2012), çalışmasında Sakin Şehir unvanına sahip olan şehirlerde yaşayan yerel halkın turizme karşı tutumunu incelemiştir. Çalışmada veri toplamak için anket çalışmasından yararlanılmıştır. Çalışma sonucunda ise, söz konusu şehirlerdeki yerel halkın turizme karşı olumlu olarak yaklaştığı ve Sakin Şehir hareketinin ilçede gerçekleştirdiği performansın yüksek olduğu görülmüştür.

Cengiz (2019), çalışmasında Türkiye'de Sakin Şehir olan ilçelerin tanıtımını ve Eskişehir'e bağlı olan Han ilçesini Sakin Şehirlik çerçevesinde incelemiştir. Çalışma konusu olarak Sakin Şehir Birliği'ne üye olan 15 ilçe ve üye olmayan Han ilçesi seçilmiştir. Çalışma sonucunda Sakin Şehir olan ilçelerin altyapılarının geliştiği, doğal güzelliklerinin, kültürlerinin, yöresel lezzetlerinin korunduğu, turist yoğunluğunun arttığı ve yerel ekonominin canlandığı görülmüştür. Yapılan anket çalışmasının sonuçlarına göre Han ilçesinin de Sakin Şehir olma yolunda ilerleyebileceği anlaşılmıştır.

Demir (2019), çalışmasında Eğirdir ve Yalvaç'ta yaşayan yerel halkın Sakin Şehir hareketine bakış açısını incelemiştir. Çalışma kapsamında yerel halk ile yüz yüze görüşülmüş ve anket formu doldurtulmuştur. Çalışma sonucunda Sakin Şehir algısının Eğirdir'de yüksek, Yalvaç'ta orta düzeyde olduğu ve her iki şehirde de Sakin Şehir hareketine katılımın yüksek olduğu, söz konusu hareketin her iki şehirde de benimsendiği görülmüştür.

Doğan ve Üngüren (2012), çalışmalarında Isparta'nın yerel halkının Isparta turizmine karşı görüşlerini incelemişler ve Isparta'nın turizm potansiyelinin yüksek olduğu ancak yerel halkın bu konuda yeteri kadar bilgi sahibi olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Doteuchi (2003), çalışmasında sakin yaşam arayan yaşlı toplum için yeni banliyö kasabalarının değişen yüzlerini incelemiş ve banliyölerin sakin yaşam kriterlerine uygun destinasyonlar olduğu, yöresel yemek kültürünü ulusal ve uluslararası topluma aktarmaya çalıştığını, hızlı şehir hayatından burada uzaklaşılabileceği sonuçlarına varmıştır.

Göker (2020), çalışmasında sürdürülebilir kalkınmada Sakin Şehir modelinin Halfeti üzerindeki kentsel çekim gücüne etkisi incelenmiştir. Çalışmayla, Sakin Şehir modelinin ziyaretçiler için daha çekici olduğu, yöresel ürünlerin daha çok tercih edildiği, fast food yerine yöresel yemeklerin ön planda olduğu, yerel halkın Sakin Şehir konusunda bilgili olduğu, şehrin yaşam kalitesinin arttığı ve şehrin Sakin Şehir olduktan sonra tanınırlığının arttığı gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Keleş (2019), Türkiye ve Avusturya'nın Yavaş Şehir Olgusuna Yaklaşımlarının Karşılaştırılması: Horn ve Seferihisar Örneği adlı çalışmasında, söz konusu iki şehrin Sakin Şehir kriterlerini nasıl uyguladıkları ve kriterlerin ne ölçüde olduğu saptanmaya çalışılmıştır. Çalışma sonucunda, Seferihisar'ın çoğu kriteri Sakin Şehir üye unvanını aldıktan sonra gerçekleştirdiği, Horn'un ise birçok kriteri Avrupa'nın bir şehri olmasının vermiş olduğu avantaj ile Sakin Şehir olmadan önce gerçekleştirdiği görülmüştür. Buradan çıkarımla Sakin Şehir kriterlerinin varlığı üye olan her şehrin kriterleri gerçekleştireceği anlamına gelmemektedir. Yani şehirler birliğe katılmadan önce yaşadıkları bölgelerdeki standartlara uyum sağlamak için Sakin Şehir kriterlerine benzer özellikler geliştirmektedirler.

Mayer ve Knox (2006), çalışmalarında sakin yemek ve Sakin Şehir hareketlerini hızlı dünya için alternatif yaklaşım aracı olarak incelemişler ve Almanya'da bulunan, Sakin Şehir hareketine İtalya dışında katılan ilk şehirlerden olan Hersbruck ve Waldkirch şehirlerini ele almışlardır. Çalışma sonucunda, seçilen iki şehrin, Sakin Şehir hareketini tüm kriterleri ile temsil ettiğini, Sakin Şehir hareketine üye olmanın iki şehir için de pazarlama gücünü artıracaklarını, yerel ekonominin gelişmesi için kentsel kalkınma stratejilerinin ve çevreye duyarlı olan sürdürülebilir stratejilerin teşvik edilmesi gerektiğini söylemişlerdir. Ayrıca, her iki şehirde de Sakin Şehir kavramı yerel halk tarafından tam olarak desteklenmese de kamu kurumlarınca desteklenmektedir.

Radstrom (2011), çalışmasında mekânların yerel kimliğinin sürdürülebilirliği için Sakin Şehir hareketinin organizasyon yapısını, tarihini ve politikasını açıklamaktadır. Çalışma sonucunda Sakin Şehir hareketinin, şehirlerin geleneklerine ve tarihlerine odaklandığını, yaşam kalitesinin yükseltilmesi için özgün değerlerin korumasını tercih ettiği, çevresel sürdürülebilirliğin ön plana alındığını böylece Sakin Şehirlerin küresel toplumda yer bulabileceğini söylemiştir.

Wozniak ve Batyk (2019), çalışmalarında Sakin Şehir hareketine üye olmanın faydalarını ve üye olan şehirlerin görüşlerini incelemişlerdir. Çalışma Polonya’da bulunan Sakin Şehirlerde yaşayan 100 kişiyle yapılmıştır. Şehirlerin Sakin Şehir hareketine daha iyi ve yavaş yaşamak, benzersiz olabilmek, tanıtımlarının yapılması ve fon desteğinin sağlanması için başvuru yaptıkları ve Sakin Şehir hareketinin demografik özelliklere göre değiştiği çalışmalarının sonuçlarıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

METODOLOJİ

3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın konusu Sakin Şehir olan Eğirdir'in yerel halk üzerindeki etkilerini ve sakin şehir olmanın bölge turizmine ne gibi katkılar sağlayacağı konusunda yerel halkın öngörülerini ve beklentilerini araştırmaktır. Çünkü sakin şehrin getirmiş olduğu kriterlerden ilk olarak yerel halk etkilenmektedir. Bu etki ise turizme olumlu yöne katkı sağlayacağı gibi olumsuz yönde de etkileyebilir. Araştırmanın sonuç kısmında bu etkilere yönelik önerilerde bulunulacaktır.

Yapılan araştırmanın temel amacı, Sakin Şehir kavramının, Eğirdir halkının kentsel yaşam kalitesine olan etkisini araştırmak ve Eğirdir'in Sakin Şehir olması ile ilgili düşüncelerini ve görüşlerini tespit etmektir. Belirlenen bu tespitler doğrultusunda, varsa negatif etkileri gidermek ve olumlu yönde öneriler sunarak, turizme ve yerel halkın bilinçlendirilmesine ve kentsel yaşam kalitesinin artırılmasına katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Bu çalışma, dünyada ve Türkiye'de gelişmekte olan bir kavram olan sakin turizmin daha iyi anlaşılması, turizm sektörü ve yerel halk ile nasıl ilişkilendirileceğinin tanımlanması ve buna bağlı sonuçların tartışılması açısından önem taşımaktadır. Ayrıca turizmle iç içe ve destinasyonun ayrılmaz parçalarından biri olan yerel halkı turizme daha bilinçli olarak dâhil etme, Sakin Şehir kavramını tam olarak anlama ve yorumlamaları açısından da önem taşımaktadır. Çünkü sakin turizmin kriterlerinin turizm destinasyonlarına dâhil edilmesi ve destinasyonlardaki şehirlerin Sakin Şehirlere dönüştürülmesi, turizmin sürdürülebilirliğini artırmakta ve gelecek nesillere bırakılan mirasın daha güçlü olmasını sağlamaktadır. Sakin turizm kentlerinde yaşayan halkın Sakin Şehir kriterleri bilmesi, yerel halk ve turizm arasındaki koordinasyonu ve iş birliğini artıracak ve potansiyel turistleri destinasyona çekecektir.

3.2. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma nicel araştırma yöntemine dayanmaktadır. Bu kapsamda gerekli olan verilerin toplanabilmesi için birincil veri toplama tekniklerinden yapılandırılmış soru formu hazırlama yöntemi tercih edilmiştir. Eğirdir’de ikamet eden yerel halkı temsil eden tüm bireyler ile kamu ve özel sektör çalışanları çalışmaya dahil edilmiştir.

Evrenden örneklem belirlemede, tüm bireylere eşit katılma olasılığı sunan basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada katılımcı yorumları koda dönüştürülerek açık kodlama yapılmıştır.

3.3.Etik Kurul Değerlendirme Raporu

Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi Nursabah İS’in “Sakin Şehirde Yaşayan Halkın Turizm Algısının Belirlenmesi: Eğirdir/Isparta Örneği” başlıklı tez çalışması için araştırmada kullanmak üzere uygulayacağı ölçek/anket, içerik vb. Selçuk Üniversitesi Turizm Fakültesi Bilimsel Etik ve Değerlendirme Kurulu tarafından oy birliği ile uygun görülmüştür (Evrak Tarih ve Sayısı: 01.03.2021-E-90490013-044-36099).

3.4.Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmalarda analizler sonucu ulaşılan nesne ya da bireylerin tamamının genellenmesi ile evren oluşmaktadır. Evrenin belirli bölümünden seçilen, belirli özellikleri olan nesne veya kişilerden oluşturulan gruba ise örneklem adı verilmektedir. Örneklem belirlenmesi için faydalanılan yöntemlere de örnekleme denilmektedir (Kozak, 2017, s. 111).

Bu araştırmada tercih edilen evren Eğirdir ilçesinde yaşayan yerel halktır. TÜİK 2021 raporlarında Eğirdir ilçesinin nüfusu 31.435 kişi olarak belirtilmiştir. Araştırma evreninin geniş olması, evrenin tamamına ulaşmayı imkânsız hale getirmektedir. Bu yüzden evrenin temsil edilebileceği örneklem oluşturulması kolaylık sağlayacaktır. Örneklem evreni temsil edilebilecek şekilde olmasının sağlanması için, kabul edilebilir örneklem büyüklüklerinden yararlanılacaktır. Tablo 1’e göre Eğirdir ilçesi için gerekli olan örneklem sayısı 381’dir.

Tablo-1. Nicel Araştırma Yöntemleri İçin Örneklem Büyüklükleri

Evren Büyüklüğü	Hesaplanan Örneklem Büyüklüğü		
	%90 güvenirlik düzeyi ve evrenin heterojen varsayımı	%95 güvenirlik düzeyi ve evrenin heterojen varsayımı	%99 güvenirlik düzeyi ve evrenin heterojen varsayımı
100	74	80	88
1.000	214	278	400
10.000	264	370	623
50.000	270	381	655
100.000	270	383	660
500.000	271	384	663
1.000.000	271	384	664
10.000.000	271	384	664
100.000.000	271	384	664

Kaynak: Kozak, 2017, s. 113.

3.5. Araştırmanın Sınırlılıkları ve Varsayımları

Yapılacak olan çalışma, Eğirdir'in Sakin Şehir olmasının yerel halk açısından turizmde beklentileri ve algılarının değerlendirilmesi olması nedeniyle çalışma kapsamı, Eğirdir'in yerel halkının ve işletme sahiplerinin Eğirdir'in Sakin Şehir olması ile ilgili düşüncelerini ve isteklerini ortaya koymaktır. Eğirdir'de ikamet eden yerel halkı temsil eden tüm bireyler ile kamu ve özel sektör çalışanları (yerel halk ve Eğirdir'de bulunan yiyecek ve içecek, hediyelik eşya ve konaklama işletmeleri yöneticileri ve çalışanları, ulaştırma işletmeleri yöneticileri ve çalışanları gibi turizm sektörüyle ilişkisi bulunan işletmeler) araştırma kapsamına dâhil edilerek araştırmanın sınırlılığını oluşturmaktadır. Araştırma kapsamının Eğirdir'in yerel halk ile sınırlandırılmış olması nedeniyle, orda geçici olarak çalışan bireyler, turistler, turizm ile ilgisi olmayan işletmeler araştırma kapsamı dışında kalacaktır.

Araştırmanın varsayımları şu şekilde sıralanabilir:

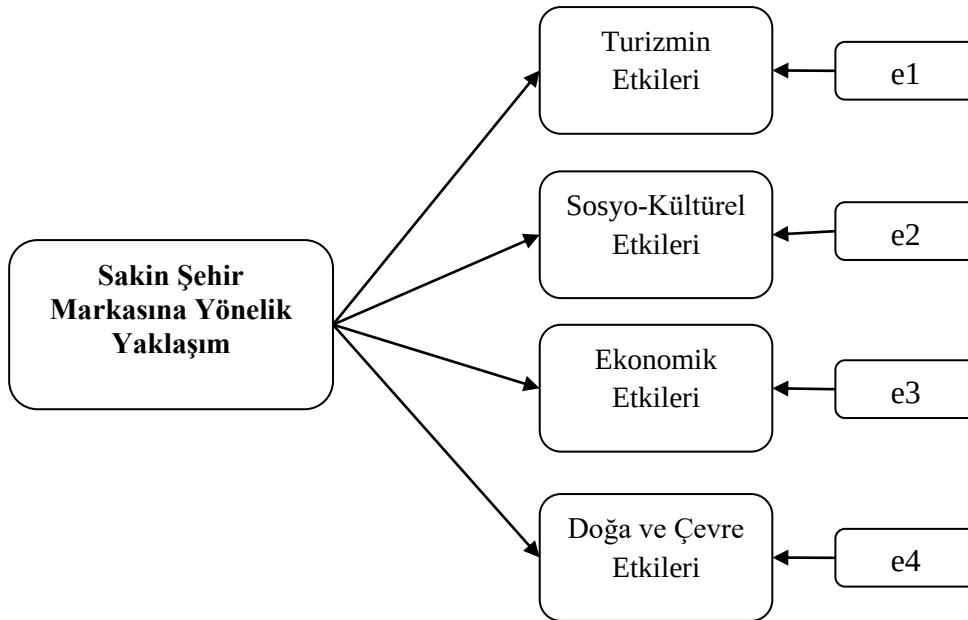
- Kitap, internet, dergi, makale, tez gibi kaynakların incelenmesi araştırmanın terimsel ve literatür araştırma bölümünün büyük bir kısmını tamamlamaya yetecek niteliktedir.

- Araştırma kapsamında olan Sakin Şehir ile diğer Sakin Şehirler benzer sorunlar yaşayabilirler.
- Yapılan anketler sonucunda Eğirdir'in yerel halkının Sakin Şehir turizmine olumlu/olumsuz yaklaştığına dair sonuçlar çıkarılabilir.
- Anket yapılacak kişiler önyargılı olabilir veya kendilerini ifade edemeyebilirler

3.6. Araştırmanın Modeli

Araştırmaya göre Sakin Şehirde yaşayan yerel halkın, Sakin Şehir markasına yönelik algısı ile turizm etkileri, sosyo-kültürel etkiler, ekonomik etkiler, doğa ve çevre etkileri arasında ilişki bulunmaktadır. Araştırmada Sakin Şehir olan Isparta-Eğirdir'de yaşayan yerel halkın, sakin şehrin sosyo-kültürel etkileri, turizm etkileri, ekonomik etkileri, doğa ve çevre etkilerini ölçmek için oluşturulan araştırma modeli Şekil7'de belirtilmiştir.

Şekil-7: Sakin Şehir Markasına Yaklaşım Ölçeği DFA Diyagramı

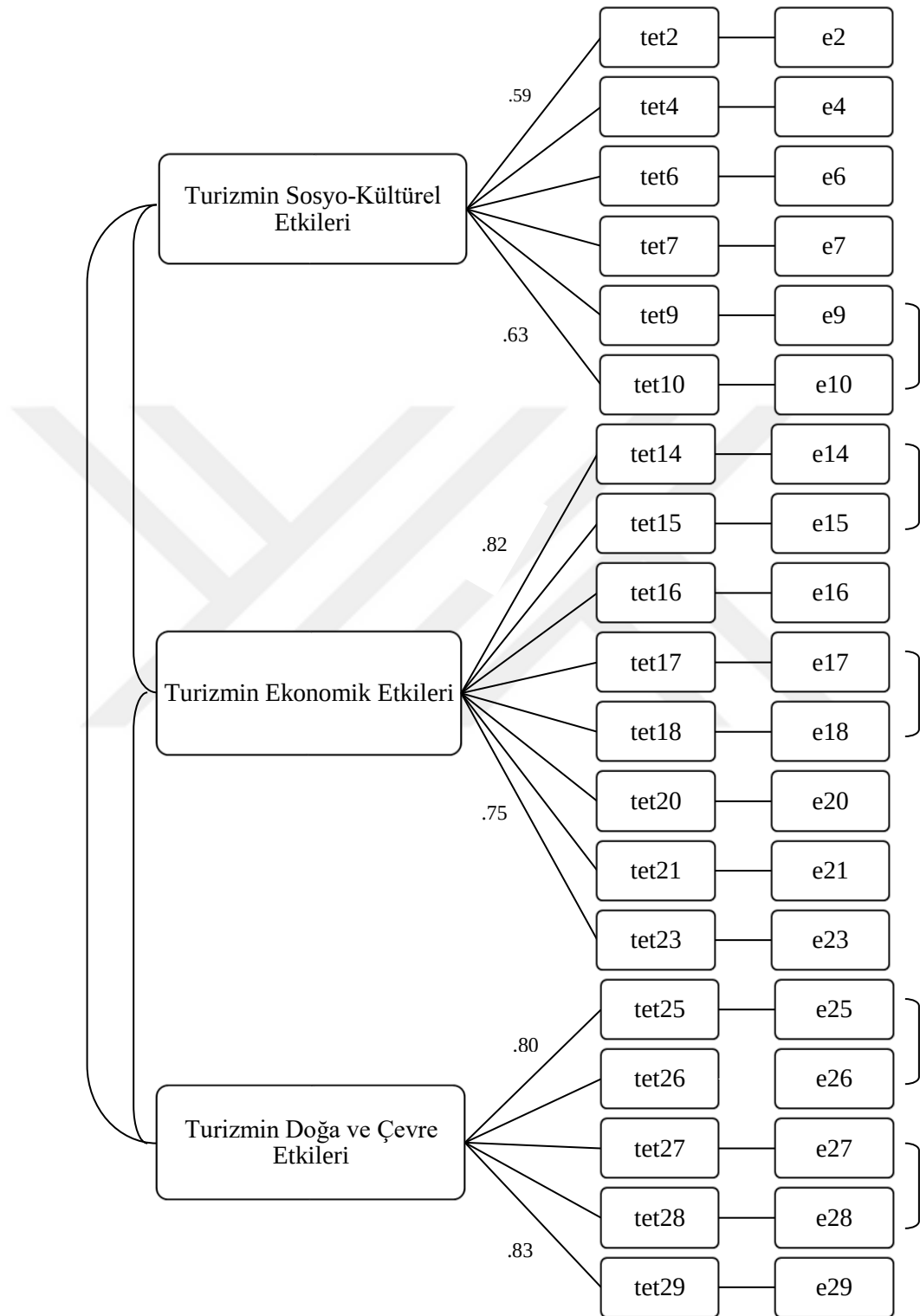
Turizm etkileri algısı ölçeğinin analizinde ilk başta ölçekte bulunan 30 maddeye uygulanan açımlayıcı faktör analizinin ilk sonuçlarına göre, tüm maddelerin toplam varyansları yüksektir. Ancak bazı maddelerin bulundukları

faktörlerdeki faktör yükleri 0,40'tan düşüktür. Bu yüzden sorunlu maddeler çıkarılarak tekrar analiz yapılmıştır. Şekil 8'de, turizm etkileri algısı ölçeğinde kalan 19 madde yapılan Doğrulamalı Faktör Analizinin diyagramı gösterilmiştir.

Diyagramda incelendiğinde, analize yapılan maddelerde ilk boyut olan Sosyo-Kültürel etkiler boyutundaki regresyon değerleri 0,59 – 0,63 arasında değişmektedir. Ekonomik etkiler boyutundaki maddelerin regresyon değerleri 0,75 – 0,82 arasında değişmektedir. Son olarak üçüncü boyuttaki regresyon değerleri 0,80 – 0,83 arasında değişmekte ve boyutlar açıklanmaktadır. Buna göre turizm etkileri algısı ölçeği 19 madde ve 3 boyut ile geçerli bir ölçektir.

Şekil-8: Turizm Etkileri Algısı Ölçeği DFA Diyagramı

3.7. Araştırmanın Hipotezleri

Çalışmalarda, değişkenler veya olaylar arasında bulunduğu söylenen ilişkiye hipotez denmektedir. Belirli kuramsal yapısı bulunan ve ölçülebilme imkânı olan minimum iki değişkenin aralarındaki ilişkiyi yorumlamak ve tahmin etmek için geçici olarak kabul edilen yargıdır (Demir, 2019, s. 722). Hipotezler araştırmanın temel problem cümlesi için yazılmaktadır. Bu araştırmanın temel problem cümlesi “Sakin Şehir markasına yaklaşım ile turizmin etkisine ilişkin algı arasında anlamlı ilişki var mıdır?” şeklindedir.

Sakin Şehir kavramı turizm alanında çalışan birçok araştırmacı için önemli bir konu haline gelmiştir. İlgili literatür incelendiğinde araştırmacıların çalışmalarında, Sakin Şehir kavramı ile etki gösterdiği boyutlar arasındaki ilişkiyi açıkladıkları görülmüştür. Bu boyutlar genellikle turizm, sosyo-kültürel, ekonomik, doğa ve çevre etkileridir. Balcı (2019)’nın bulguları Sakin Şehir algısı ve turizm etkileri, sosyo-kültürel etkiler, ekonomik etkiler arasındaki ilişkiyi destekler niteliktedir. Aynı zamanda Demir (2019)’in bulguları Sakin Şehir algısı ile doğa ve çevre etkileri arasındaki ilişki varsayımını desteklemektedir.

Turizm bölgelerinin gelişim ve devamlılığı için yerel halkın desteği ve turistler ile olumlu ilişkiler kurması gereklidir. Yani destinasyonun uzun ömürlü olabilmesi yerel halka bağlıdır. Turizm faaliyetleri, yerel halkın sosyo-kültürel hayatında bir takım etkiler yaratmaktadır. Söz konusu sosyo-kültürel etkileri; yerel halkın turizm faaliyetlerine karşı algısının artması, bulundukları destinasyona bağlılığının güçlenmesi, gelenek ve göreneklerine sahip çıkması, tarihi, kültürel ve doğal yapıları koruması ve turizm bilincinin yükselmesi olarak ifade edilebilir.

Demir (2019)’in bulguları, Sakin Şehir markası ile turizmin sosyo-kültürel etkileri arasında anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki olduğu yönündedir. Uzan (2018), Sakin Şehir algısı ile turizmin sosyo-kültürel etkisi arasında pozitif bir etki olduğunu kanıtlamıştır. Bu araştırmanın ilk hipotezi, yerel halk ile turizm faaliyetleri arasındaki ilişkinin Sakin Şehir markasına karşı algıdaki varlığını açıklamak için kurulan hipotezdir. Bu doğrultuda araştırmanın hipotezi şu şekildedir:

H1: Sakin Şehir markasına yaklaşım ile turizmin sosyo-kültürel etkisine ilişkin algı arasında anlamlı ilişki vardır.

Turizm faaliyetleri, gerçekleştikleri destinasyonlarda ekonomik etkiler yaratmaktadır. Bu etkilerden bazıları; ülkeye döviz ve gelir getirici özelliğinin olması, istihdam olanaklarını artırması, alt ve üst yapının geliştirilmesini sağlaması, bölgede gerçekleştirilecek yatırımların artması ve diğer sektörler de katkısının bulunması şeklindedir. Balcı (2019)'nın bulguları, Sakin Şehir algısı ile turizmin sosyo-kültürel etkileri arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu yönündedir. Çolak (2018) ise Sakin Şehir hareketinin ekonomi ile bir bağlantısını bulamamıştır. Bu doğrultuda kurulabilecek hipotez şu şekildedir:

H2: Sakin Şehir markasına yaklaşım ile turizmin ekonomik etkisine ilişkin algı arasında anlamlı ilişki vardır.

Dünya üzerinde gerçekleştirilen turizm faaliyetleri doğa ve çevre ile karşılıklı ilişki içerisindedir. Turistler tatillerini gerçekleştirmek için deniz, kum ve güneşin bir arada bulunduğu bölgelerde yoğunlaşmaktadır. Yaşanan söz konusu yoğunluk destinasyonu tahrip edebilecek düzeyde olabilmektedir. Ancak, turizm sektörü faaliyetlerine devam edebilmek için bu konuda hassas davranmaya özen göstermektedir. Uzan (2018), Sakin Şehir algısı ile turizmin doğa ve çevre etkileri arasındaki ilişkinin pozitif yönlü olduğunu belirtmiştir. Balcı (2019)'nın bulguları Sakin Şehir markasına algı ile turizmin doğa ve çevre etkisi arasında negatif ters yönlü anlamlı bir ilişki olduğu yönündedir. Bu doğrultuda kurulacak olan hipotez şu şekildedir:

H3: Sakin Şehir markasına yaklaşım ile turizmin doğa ve çevreye etkisine ilişkin algı arasında anlamlı ilişki vardır.

Araştırma kapsamına genel olarak bakıldığında, Sakin Şehir markasının turizm ile karşılıklı bir ilişki halinde olduğu söylenebilir. Yerel halkın Sakin Şehir algısı bölgede gerçekleştirilen turizm faaliyetlerini etkilemektedir. Bu doğrultuda araştırma için kurulacak hipotez şu şekildedir:

H4: Sakin Şehir markasına yaklaşım ile genel olarak turizmin etkisine ilişkin algı arasında anlamlı ilişki vardır.

3.8. Anket Formu

Araştırmada kullanılan anket formu, bireylerin demografik özellikleri ve Sakin Şehir hareketine karşı olan tutumlarını belirleyecek olan sorunların bulunduğu iki bölümden oluşmaktadır. Anketin birinci kısmında, bireylerin cinsiyet, yaş, meslek, medeni durum, gelir seviyesi, çalıştıkları sektör, gelen turistlerin hangi ülkeden olduğuna ilişkin tercih ve bölgedeki turist yoğunluğunun endişe verici olup olmama durumlarının anlaşılacağı bilgi formu bulunmaktadır.

Anket formunun ikinci kısmında, Balcı (2019) tarafından yavaş şehir akımına yönelik halkın algısını belirlemek amacıyla oluşturulan Cittaslow Markasına Yaklaşım anket formu yer almaktadır. Balcı (2019) tarafından ölçeğe dönüştürülmeyen ancak boyutları oluşturulan bilgi formu bu çalışmada geçerlik ve güvenilirlik analizleri ölçeğe dönüştürülmüştür.

Veri toplama aracının üçüncü bölümünde Balcı (2019) tarafından turizmin sosyo-kültürel, ekonomik ve doğa/çevreye etkilerine ilişkin yerel halkın algısını belirlemek amacıyla oluşturulan Turizmin Etkileri anket formu yer almaktadır. Balcı (2019) tarafından ölçeğe dönüştürülmeyen ancak boyutları oluşturulan bilgi formu bu çalışmada geçerlik ve güvenilirlik analizleri ölçeğe dönüştürülmüştür.

3.9. Verilerin Analizi

Bu çalışmada verilerin analiz edilmesi için AMOS 22.0 ve SPSS 21.0 gibi istatistik programlarından yararlanılmıştır. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları bağlamında doğrulayıcı faktör analizi (DFA), açıklayıcı faktör analizi (AFA), Cronbach Alpha yöntemleri, madde toplam korelasyonu kullanılmıştır. Açıklayıcı veya Açımlayıcı faktör analizi (AFA) birbirleri ile bağlantılı birçok değişkeni toplayarak daha az değişken elde etmeyi, keşfetmeyi, karmaşıklığı azaltmayı amaçlayan birden fazla değişkenli boyut indirgeme yöntemi olarak tanımlanabilir (Büyüköztürk vd., 2010, s. 177).

Açımlayıcı faktör analizi yapılırken boyutlar arasında bulunan ilişkiler doğrultusunda faktör bulma işlemi gerçekleştirilir. Söz konusu analizde ilk olarak örneklemin yeterliliği Barlett's Küresellik Testi ve Kaiser Meyer Olkin (KMO) testi kullanılarak değerlendirilir. Bu bağlamda, Barlett's Küresellik Testinin değeri $p < 0,05$

ve $KMO > 0,70$ olmalıdır. Günümüzde birçok faktör tekniği bulunmaktadır, ancak içlerinden en yaygın olanı Temel Bileşenler Analizi'dir. Ayrıca birçok döndürme yöntemi de bulunmaktadır, bunlardan bir tanesi kullanılarak döndürülmüş faktör metrisi oluşturulur. Sosyal bilimlerde uygulanan dik döndürme yöntemlerinden en yaygın olanı Varimax tekniğidir. Varimax yöntemi kullanıldıktan sonra maddelerin uygun olduğu faktörlerde bulunan yük değerleri, bir başka faktörün sahip olduğu yük değeri ve birçok faktör arasındaki farklılık araştırılır. Faktör analizi yapıldıktan sonra farklı yapıları ölçen maddelerin ayrılması, yüksek faktör yük değerinin bulunması (0,45 veya yüksek bir ölçü olası iyidir, söz konusu oran 0,30'a kadar düşürülebilir), diğer faktörlerin yük değerinin düşük olması (en yüksek yük faktörüne sahip olan faktör dışındaki faktörler ile yük farkı minimum 0,10 olmalıdır) ve maddelerin yüksek yük değerlerinin tek bir faktörde olmasına özen gösterilmelidir (Büyüköztürk vd., 2011, s. 184).

Doğrulayıcı faktör analizi (DFA), açıklayıcı faktör analizi yapıldıktan sonra elde edilen boyutların geçerliliğinin kanıtlanması ve doğrulanması için uygulanır. Kuramlar ve gizil değişkenlerin test edilmesine yardımcı olan gelişmiş bir tekniktir. Yapısal eşitlik modellerinden bir tanesi olan doğrulayıcı faktör analizinde öncelikle model uyumunun sağlanması beklenir. Model uyumunun değerlendirilmesi yapılırken genellikle, t değeri Ki-kare analizinin serbestlik derecesine olan oranı (X^2/sd), kalıntılardan oluşan uyum indeksleri (SRMR, GFI), yaklaşık hataların ortalama karekökü (RMSEA) ve bağımsız modellerden oluşan uyum indeksleri (NNFI, NFI, CFI) gibi uyum indeksleri kullanılır (Büyüköztürk vd., 2010, s. 275). Model uyum indekslerinin olması gereken katsayıları Tablo 2'de bulunmaktadır.

Tablo-2. Model Uyum İndeksleri

Uyum İndeksleri	İyi Uyum	Mükemmel Uyum
X^2/sd	< 5	<3
RMSEA	$\leq 0,10$	<0,08
SRMR	$\leq 0,08$	<0,05
GFI	$\geq 0,90$	>0,95
NFI	$\geq 0,90$	>0,95
NNFI	$\geq 0,90$	>0,95
CFI	$\geq 0,90$	>0,95

Kaynak: Büyüköztürk vd., 2010, s. 280.

Güvenirlik analizinde uygulanması beklenen yöntemlerden biri olan madde-toplam korelasyonu, testin toplam puanı ve test maddelerinden alınan puanlar arasında bulunan ilişkiyi açıklar. Korelasyonun yüksek ve pozitif olması benzer davranışta maddelerin olduğunu ve testin yüksek iç tutarlılığa sahip olduğunu gösterir. Maddelerin madde-toplam korelasyonunun 0,30 veya daha yüksek olması bireylerin ayırt edilme derecelerini artırmakta 0,20 ve 0,30 arasında bulunan maddelerin ise zorunlu durumlarda teste dahil edilebileceği söylenebilir. Test puanları arasında bulunan iç tutarlılığı incelemek için Cronbach Alpha kullanılır. Test puanlarının güvenilirliğinin yeterli sayılması için hesaplanan katsayının 0,70 veya daha fazla olması gerekir (Büyüköztürk vd., 2011, s. 21).

Eğirdir halkının demografik bilgileri, yüzde ve frekans tablosunda belirtilmiştir. Anket sorularının geçerlilik ve güvenilirlik analizleri sonucu toplam puanların normallik sınaması, alt boyut, çarpıklık ve basıklık ile incelenmiştir. Ölçek toplam puanlarının normal dağılım göstermesi ile ilçedeki turist yoğunluğunun endişe verici durumu, medeni durum ve cinsiyet değişkenleri karşılaştırılırken bağımsız iki örneklem t testinden, meslek, gelir düzeyi, yaş grupları, turistin hangi ülkeden olması isteği, sektör değişkenlerinin karşılaştırılmasında ANOVA testleri kullanılmıştır. Her iki analizde de güven aralığı %95(anamlılık düzeyi 0,05 $p < 0,05$) şeklinde sonuçlanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Sakin Şehir Markasına Yaklaşım Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Bulguları

4.1.1. Sakin Şehir Markasına Yaklaşım Ölçeği Açımlayıcı Faktör Analizi Bulguları

Sakin Şehir markasına yaklaşım değişkeninin açımlayıcı faktör analizinde Bartlett's küresellik testi anlamlılık düzeyi $p < 0,01$, KMO 0,84 olarak sonuçlanmıştır. Bu durumda örneklem açımlayıcı faktör analizi için yeterli düzeydedir. Açımlayıcı faktör analizi sonuçları Tablo 3'de gösterilmiştir.

Tablo-3. Sakin Şehir Markasına Yaklaşım Ölçeği Açımlayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Boyut ve Madde No	F1
1. Sakin şehir, turist sayısının artışında etkili bir markadır.	0,895
2. Sakin şehir, yörenin kalkınma ve gelişmesi için iyi bir modeldir.	0,924
3. Sakin şehir, yerel halkın yaşam kalitesinin yükseltilmesi için iyi bir modeldir.	0,923
4. Yaşadığım şehrin sakin şehir olmasından memnunum.	0,848
Özdeğer	3,225
Toplam Varyans (%)	80,629

Açımlayıcı faktör analizi sonuçlarına göre ölçekte bulunan 4 maddenin açıkladığı toplam varyansın yüksek düzeyde (%80,63) olduğu, maddelerin faktör yüklerinin 0,85-0,92 aralığında olduğu tespit edilmiştir. AFA sonuçlarının doğrulanması amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) sonuçları incelenmiştir.

4.1.2. Sakin Şehir Markasına Yaklaşım Ölçeği Doğrulayıcı Faktör Analizi Bulguları

Sakin Şehir markasına yaklaşım ölçeğinde bulunan 4 madde ile yapılan doğrulayıcı faktör analizi (DFA) bulgularından elde edilen uyum indekslerine tablo

4'te yer verilmiştir. Model uyum indekslerinin mükemmel düzeyde, faktör yüklerinin 0,40'tan yüksek olduğu saptanmıştır.

Tablo-4. Sakin Şehir Markasına Yaklaşım Ölçeği Doğrulayıcı Faktör Analizinde Elde Edilen Model Uyum İndeksleri

Model Uyum İndeksleri	İlk DFA 4 madde
X ² /sd	3,451
RMSEA	0,075
SRMR	0,010
GFI	0,992
NNFI	0,989
CFI	0,996
Faktör yükü	0,77 / 0,91

Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına göre Cittaslow Markasına Yaklaşım Ölçeğinin 4 madde ve tek boyutlu yapısı ile geçerli bir ölçek olduğu tespit edilmiştir.

4.1.3. Sakin Şehir Markasına Yaklaşım Ölçeği Güvenirlik Analizi Bulguları

Tablo 5'te Sakin Şehir markasına yaklaşım ölçeğinin doğrulayıcı faktör analizinden elde edilen faktör yükleri ile madde toplam korelasyonu, Cronbach Alpha istatistiklerine yer verilmiştir.

Tablo-5. Sakin Şehir Markasına Yaklaşım Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Analizi Sonuçları

Boyut ve Madde No	Std. β	t	r	α
1. Sakin şehir, turist sayısının artışında etkili bir markadır.	0,85		0,808	0,918
2. Sakin şehir, yörenin kalkınma ve gelişmesi için iyi bir modeldir.	0,91	25,67**	0,854	
3. Sakin şehir, yerel halkın yaşam kalitesinin yükseltilmesi için iyi bir modeldir.	0,90	25,18**	0,853	
4. Yaşadığım şehrin sakin şehir olmasından memnunum.	0,77	19,32**	0,741	

r: Madde toplam korelasyonu

**p<0,01 α: Cronbach Alpha

Tablo 5'teki güvenirlik bulgulara göre ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı 0,92 ve madde toplam korelasyonunun tüm maddelerde 0,30'un üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Cittaslow Markasına Yaklaşım Ölçeğinin güvenirlik ve geçerlik analizi sonuçlarına göre ölçeğin 4 madde ve tek boyutlu yapısı ile güvenilir ve geçerli bir ölçek olduğu saptanmıştır.

4.2. Turizm Etkileri Algısı Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Bulguları

4.2.1. Turizm Etkileri Algısı Ölçeği Açımlayıcı Faktör Analizi Bulguları

Turizm Etkileri Algısı Ölçeğinin açımlayıcı faktör analizinde Bartlett's küresellik testi anlamlılık düzeyi $p < 0,01$ ve KMO 0,94 olarak sonuçlanmıştır. Bu durumda örneklem açımlayıcı faktör analizi için yeterli düzeydedir. Açımlayıcı faktör analizi sonuçları Tablo 6'da gösterilmiştir. Tablo 6'ya göre Eğirdir'de uygulanan anket 3 boyut ve boyutlarla ilişkili olarak 30 önermeye sahip olduğu saptanmıştır. İlk boyut olan "Sosyo-Kültürel Etkileri" boyutu 13 önermeye sahiptir. "Ekonomik Etkileri" olarak adlandırılan ikinci boyut 10 önermeye sahiptir. Üçüncü ve son boyut olan "Doğa ve Çevre Etkileri" boyutu 7 önermeye sahiptir.

Açımlayıcı faktör analizinin ilk sonuçlarına göre ölçekte bulunan 3 boyut ve 30 maddenin belirttiği varyans yüzdeleri F1 %34,58, F2 %16,71, F3 %13,86 ve toplam varyans %65,15 yani yüksek düzeyde olmakla birlikte, çok sayıda maddenin bulunduğu faktördeki faktör yükünün 0,40'tan düşük ve diğer faktörlerde daha yüksek olduğu, yine çok sayıda maddenin birden fazla faktördeki faktör yükü arasındaki farkın 0,10'dan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo-6. Turizm Etkileri Algısı Ölçeği Açımlayıcı Faktör Analizi İlk Sonuçları

Boyut ve Madde No	F1	F2	F3
Sosyo-Kültürel Etkileri			
1- Turizm, yerel halkın eğitim seviyesinin yükselmesine katkıda bulunmaktadır.	0,09	0,78	0,14
2- Turizm, yöre halkının kendi öz dilinden uzaklaşmasına sebep olmaktadır. *	0,57	0,06	0,23
3- Turizm, tarihi-kültürel mirasların korunmasına vesile olmaktadır.	0,11	0,84	0,06
4- Turizm, gelenek ve göreneklerin bozulmasına sebep olmaktadır. *	0,78	0,07	0,14
5- Turizm sayesinde yöredeki kültür ve sanat faaliyetlerinde	0,11	0,88	0,08

artış meydana gelmektedir.			
6- Turizm, aile yapısında manevi değerlere verilen önemi azaltmaktadır. *	0,82	-0,02	0,20
7- Turizm, alkol ve uyuşturucu kullanımını arttırmaktadır. *	0,74	0,13	0,23
8- Turizm, bölge insanının kültürünün gelişmesine yardımcı olan bir etkidir.	0,07	0,82	0,05
9- Restoranlarda, yöresel yemekler yerine, turistlerin damak tadına hitap edecek yiyecek ve içecekler sunulmaktadır.	0,51	0,37	0,26
10- Turizm, yöredeki geleneksel yeme içme alışkanlıklarını değiştirmektedir.	0,65	0,16	0,24
11- El sanatları ürünleri bölgenin kültürünü, tarihini ve geleneklerini yansıtmaktadır.	0,07	0,85	0,13
12- Turizm, ticari ahlâkın bozulmasına yol açmaktadır.*	0,44	0,07	0,47
13- Turizm yerel halkın daha hoşgörülü olmasını sağlamaktadır.	0,13	0,77	-0,11
Ekonomik Etkileri			
14- Turizm, bölgenin tanıtımına katkı sağlamaktadır.	-0,02	0,83	0,21
15- Turizm, önemli bir gelir kaynağıdır.	0,05	0,88	0,17
16- Turizm, yeni iş sahaları ve istihdam sağlamaktadır.	0,09	0,91	0,11
17- Turizm, kadınlara ekonomik destek sağlamaktadır.	0,04	0,85	0,16
18-Turizm, halkın yaşam kalitesinin yükselmesine katkı sağlamaktadır.	0,08	0,88	0,09
19- Turizm, yörede pahalılık yaratmaktadır.*	0,24	0,48	0,49
20-Turizm yörede ikinci konut satışının artışına sebep olmaktadır.	0,24	0,68	0,20
21-Turizm, yerel halkın bölgeye daha fazla yatırım yapmasına sebep olmaktadır.	0,16	0,85	0,14
22-Turizm, bölgede ithal malın kullanılmasına sebep olmaktadır.*	0,52	0,36	0,24
23- Turizm bölgede alt yapı standartlarının yükselmesine sebep olmaktadır.	0,16	0,81	0,07
Doğa ve Çevre Etkileri			
24- Turizm, sigara kullanımını arttırmaktadır *	0,74	0,02	0,26
25- Turizm, parklar, sahiller ve piknik yerlerinin kirliliğine sebep olmaktadır.*	0,45	0,06	0,72
26-Turizm çevre ve doğanın kirlenmesine neden olmaktadır.*	0,42	0,01	0,75
27- Turizm bölgede trafik sıkışıklığına sebep olmaktadır.*	0,20	0,29	0,79
28- Turizm bölgede ses kirliliğine neden olmaktadır.*	0,32	0,18	0,79
29-Turizm, kentsel dokunun bozulmasına sebep olmaktadır.*	0,46	0,07	0,68
30- Turizm, bölgede çevreye zararlı olan ticari ve sanayi faaliyetlerin gelişmesine neden olmaktadır.*	0,45	0,21	0,48
Özdeğer	12,55	5,66	1,32
Varyans (%)	34,58	16,71	13,86
Toplam Varyans (%)		65,15	

Söz konusu sorunlu maddeler aşamalı olarak çıkarılarak tekrarlanan AFA sonucunda Tablo 7'daki sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo-7. Turizm Etkileri Algısı Ölçeği Açıklayıcı Faktör Analizi İkinci Sonuçları

Boyut ve Madde No	F1	F2	F3
Sosyo-Kültürel Etkileri			
2- Turizm, yöre halkının kendi öz dilinden uzaklaşmasına sebep olmaktadır. *	0,62	0,08	0,23
4- Turizm, gelenek ve göreneklerin bozulmasına sebep olmaktadır. *	0,83	0,08	0,15
6- Turizm, aile yapısında manevi değerlere verilen önemi azaltmaktadır*.	0,81	-0,02	0,27
7- Turizm, alkol ve uyuşturucu kullanımını arttırmaktadır. *	0,63	0,13	0,35
9- Restoranlarda, yöresel yemekler yerine, turistlerin damak tadına hitap edecek yiyecek ve içecekler sunulmaktadır.	0,52	0,39	0,24
10- Turizm, yöredeki geleneksel yeme içme alışkanlıklarını değiştirmektedir.	0,68	0,16	0,23
Ekonomik Etkileri			
14- Turizm, bölgenin tanıtımına katkı sağlamaktadır.	-0,01	0,85	0,15
15- Turizm, önemli bir gelir kaynağıdır.	0,06	0,91	0,13
16- Turizm, yeni iş sahaları ve istihdam sağlamaktadır.	0,09	0,93	0,08
17- Turizm, kadınlara ekonomik destek sağlamaktadır.	0,05	0,88	0,12
18- Turizm, halkın yaşam kalitesinin yükselmesine katkı sağlamaktadır.	0,08	0,89	0,08
20- Turizm yörede ikinci konut satışının artışına sebep olmaktadır.	0,26	0,71	0,12
21- Turizm, yerel halkın bölgeye daha fazla yatırım yapmasına sebep olmaktadır.	0,16	0,85	0,10
23- Turizm bölgede alt yapı standartlarının yükselmesine sebep olmaktadır.	0,12	0,79	0,09
Doğa ve Çevre Etkileri			
25- Turizm, parklar, sahiller ve piknik yerlerinin kirliliğine sebep olmaktadır.*	0,41	0,08	0,77
26- Turizm çevre ve doğanın kirlenmesine neden olmaktadır.*	0,37	0,02	0,80
27- Turizm bölgede trafik sıkışıklığına sebep olmaktadır.*	0,15	0,31	0,80
28- Turizm bölgede ses kirliliğine neden olmaktadır.*	0,25	0,21	0,83
29- Turizm, kentsel dokunun bozulmasına sebep olmaktadır.*	0,43	0,10	0,70
Özdeğer	8,05	3,99	1,23
Varyans (%)	32,52	18,78	18,57
Toplam Varyans (%)	69,87		

Faktör yükü uygun olmayan maddelerin aşamalı olarak çıkarılması sonrası açıklayıcı faktör analizi sonuçları incelendiğinde ölçekte kalan 19 madde ile açıklanan varyansın düşmediği gibi her faktörde ve ölçek toplamında varyansın artış gösterdiği (%69,87) tespit edilmiştir. Buna göre ölçekte kalan daha az madde ile daha yüksek açıklama gücü elde edilmiştir. Ölçekte geri kalan 19 maddenin faktör yüklerinin 0,40'tan fazla olduğu, birçok faktörde yüksek faktör yükünün olmadığı ve bir maddenin birden fazla faktördeki yük değerleri arasındaki farkın 0,10'dan yüksek olduğu tespit edilmiştir. AFA sonuçlarının doğrulanması amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) sonuçları incelenmiştir.

4.2.2. Turizm Etkileri Algısı Ölçeği Doğrulayıcı Faktör Analizi Bulguları

Turizm Etkileri Algısı Ölçeğinde kalan 19 madde ile yapılan doğrulayıcı faktör analizi (DFA) sonucunda elde edilen uyum indekslerine tablo 8'de yer verilmiştir. Madde faktör yüklerinin uygun düzeyde olduğu ancak uyum indekslerinin uygun seviyede olmadığı saptanmış, buna göre model uyum indeksleri ve uygun kovaryans bağlantıları iyileştirilmeye çalışılmıştır.

Tablo-8. Turizm Etkileri Algısı Ölçeği Doğrulayıcı Faktör Analizinde Elde Edilen Model Uyum İndeksleri

Model Uyum İndeksleri	İlk DFA 19 madde 3 boyut	Son DFA* 19 madde 3 boyut
X ² /sd	5,802	3,289
RMSEA	0,105	0,073
SRMR	0,087	0,084
GFI	0,818	0,900
NNFI	0,875	0,940
CFI	0,891	0,950
Faktör yükü	0,58 / 0,92	0,53 / 0,95
Boyutlar arası korelasyon	0,29 / 0,74	0,26 / 0,77

*Kovaryans bağlantılarıyla

Modelde aynı boyutlardaki maddeler arasında uygun kovaryans bağlantıları sonrası (m9-m10, m14-m15, m17-m18, m25-m26, m27-m28) sonrası model uyum indekslerinin iyi ve çok iyi seviyelere ulaştığı, faktör yüklerinin uygun aralıklarda

olduğu, faktör yüklerine ait t değerlerinin 0,01 düzeyinde anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına göre Turizm Etkileri Algısı Ölçeğinin 19 madde ve 3 boyutlu yapısı ile geçerli bir ölçek olduğu tespit edilmiştir.

4.2.3. Turizm Etkileri Algısı Ölçeği Güvenirlik Analizi Bulguları

Araştırmanın bu bölümünde 3 boyut ve 19 maddeden oluşan ölçeğin tesadüfî hatalardan arındırılması için geçerliliği ve güvenirliliği ölçülmüştür. Ölçeğin değerinin $0.00 \leq \alpha < 0.40$ arasında olması ölçeğin güvenilir olmadığı anlamını taşımaktadır. Tablo 9’da Turizm Etkileri Algısı Ölçeğinin doğrulayıcı faktör analizinden elde edilen faktör yükleri ile madde toplam korelasyonu, Cronbach Alpha istatistiklerine yer verilmiştir.

Tablo-9. Turizm Etkileri Algısı Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Analizi Sonuçları

Boyut ve Madde No	Std. β	t	r	α (0,9)
Sosyo-Kültürel Etkileri				
2- Turizm, yöre halkının kendi öz dilinden uzaklaşmasına sebep olmaktadır. *	0,59			0,84
4- Turizm, gelenek ve göreneklerin bozulmasına sebep olmaktadır. *	0,77	11,86**		
6- Turizm, aile yapısında manevi değerlere verilen önemi azaltmaktadır*.	0,83	12,34**		
7- Turizm, alkol ve uyuşturucu kullanımını arttırmaktadır. *	0,72	11,33**		
9- Restoranlarda, yöresel yemekler yerine, turistlerin damak tadına hitap edecek yiyecek ve içecekler sunulmaktadır.	0,53	9,14**		
10- Turizm, yöredeki geleneksel yeme içme alışkanlıklarını değiştirmektedir.	0,63	10,36**		
Ekonomik Etkileri				
14- Turizm, bölgenin tanıtımına katkı sağlamaktadır.	0,82			0,95
15- Turizm, önemli bir gelir kaynağıdır.	0,91	27,26**		
16- Turizm, yeni iş sahaları ve istihdam sağlamaktadır.	0,95	25,53**		
17- Turizm, kadınlara ekonomik destek sağlamaktadır.	0,87	22,40**		
18- Turizm, halkın yaşam kalitesinin yükselmesine katkı sağlamaktadır.	0,88	22,60**		

20- Turizm yörede ikinci konut satışının artışına sebep olmaktadır.	0,70	16,29**		
21- Turizm, yerel halkın bölgeye daha fazla yatırım yapmasına sebep olmaktadır.	0,84	21,17**		
23- Turizm bölgede alt yapı standartlarının yükselmesine sebep olmaktadır.	0,75	17,98**		
Doğa ve Çevre Etkileri				
25- Turizm, parklar, sahiller ve piknik yerlerinin kirliliğine sebep olmaktadır.*	0,80			
26- Turizm çevre ve doğanın kirlenmesine neden olmaktadır.*	0,80	29,69**		
27- Turizm bölgede trafik sıkışıklığına sebep olmaktadır.*	0,71	14,92**		
28- Turizm bölgede ses kirliliğine neden olmaktadır.*	0,80	17,07**		
29- Turizm, kentsel dokunun bozulmasına sebep olmaktadır.*	0,83	17,76**		
r: Madde toplam korelasyonu kodlanmıştır. **p<0,01 α: Cronbach Alpha *Toplam puan alınırken ters				

Tablo 9'daki güvenirlik bulgularına göre ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı 0,92; alt boyutların Cronbach Alpha katsayıları sırasıyla 0,84 / 0,95 / 0,91 olarak tespit edilmiştir. Ölçekte tüm maddelerin madde toplam korelasyonu 0,30'un üzerindedir. Turizm Etkileri Algısı Ölçeğinin güvenirlik ve geçerlik analizi bulgularına göre ölçekte bulunan 19 madde ve 3 boyutlu yapısı ile güvenilir ve geçerli bir ölçek olduğu tespit edilmiştir.

4.3. Betimsel Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde anket çalışmasına katılan Eğirdir ilçesinin yerel halkından toplanan verilerin analizlerinden bahsedilmektedir. Ankete katılım gösteren yerel halkın demografik özellikleri (cinsiyet, yaş, meslek, medeni durum, sektör, gelir düzeyi), yüzdelik oranı ve frekans değerlerine ulaşılmıştır. Tablo 10'da Eğirdir'in Yerel Halkının Demografik Özelliklerinin Yüzde Analizi ve Frekans Ölçümleri gösterilmiştir.

Araştırmaya katılan 18 yaş ve üstü 433 katılımcının %22,9'u 18-25 yaş, %24'ü 26-35 yaş, %24'ü 36-45 yaş, %29,1'i 46 yaş ve üstü yaş grubundadır. Katılımcıların %49,7'si kadın, %50,3'ü erkektir. Katılımcıların %62,1'i evli, %37,9'u bekârdır. Katılımcıların %99,1'i çocuk sahibi değil, %0,9'u tek çocuk sahibidir. Katılımcıların %15,9'u esnaf, %27,7'si memur, %15,9'u öğrenci, %5,1'i işçi, %8,1'i emekli,

%27,3'ü diğer meslek sahibidir. Katılımcıların %55,4'ü turizm dışı sektörde, %15,7'si turizm veya turizmle ilgili sektörlerde çalışmakta, %28,9'u herhangi bir sektörde çalışmamaktadır. Katılımcıların %18'inin gelir düzeyi düşük, %75,1'inin orta, %6,9'unun geliri yüksek düzeydedir. Katılımcıların %10,2'si yöresine gelen turistlerin yerli olmasını, %30,7'si Avrupa'dan gelmesini, %51,7'si fark etmediğini, %7,4'ü diğer ülkelerden gelmesini tercih ettiğini belirtmiştir. Katılımcıların %15,2'si yöredeki turist yoğunluğunun kendisini endişelendirdiğini ifade etmiştir. Tablo 11'de ölçek puanlarının betimsel istatistiklerine yer verilmiştir.

Tablo-10. Eğirdir'in Yerel Halkının Demografik Özelliklerinin Yüzde Analizi ve Frekans Ölçümleri

Demografik Değişken	Gruplar	n	%
Yaş	18-25 yaş	99	22,9
	26-35 yaş	104	24,0
	36-45 yaş	104	24,0
	46 yaş ve üstü	126	29,1
Cinsiyet	Kadın	215	49,7
	Erkek	218	50,3
Medeni durum	Evli	269	62,1
	Bekar	164	37,9
Meslek	Esnaf	69	15,9
	Memur	120	27,7
	Öğrenci	69	15,9
	İşçi	22	5,1
	Emekli	35	8,1
	Diğer	118	27,3
Sektör	Turizm dışı	240	55,4
	Turizm veya turizmle ilgili	68	15,7
	Çalışmıyor	125	28,9
Gelir düzeyi	Düşük	78	18,0
	Orta	325	75,1
	Yüksek	30	6,9
Turistlerin hangi ülkeden olmasını istersiniz?	Yerli	44	10,2
	Avrupa	133	30,7
	Fark etmez	224	51,7
	Diğer	32	7,4
Yöredeki turist yoğunluğu sizi endişelendiriyor mu?	Evet	66	15,2
	Hayır	367	84,8

Tablo-11. Eğirdir'in Yerel Halkının Sakin Şehir Markasına Yönelik Oluşan Alt Boyutlarının Analiz Sonuçları

Alt Boyutlar	N	Min.	Maks.	$\bar{X}$	SS	Çarpıklık	Basıklık
SAKİN ŞEHİR MARKASINA YAKLAŞIM	433	1,00	5,00	3,35	1,20	-0,50	-0,83
Turizmin Sosyo-Kültürel Etkileri	433	1,00	5,00	2,52	0,94	0,61	-0,28
Turizmin Ekonomik Etkileri	433	1,00	5,00	3,80	1,13	-0,28	0,63
Turizmin Doğa ve Çevre Etkileri	433	1,00	5,00	2,75	1,10	0,20	-0,88
TURİZMİN ETKİLERİ	433	1,00	5,00	3,02	0,84	-0,20	-0,21

Tablo 11'e göre Sakin Şehir markasına yaklaşım puanının ($3,35 \pm 1,20$) "kısmen katılıyorum" aralığında ve orta düzeyde olumlu olduğu tespit edilmiştir.

Turizmin sosyo-kültürel etkilerine ilişkin algı puanının ($2,52 \pm 0,94$) "katılmıyorum" aralığında ve düşük düzeyde; turizmin ekonomik etkilerine ilişkin algı puanlarının ($3,80 \pm 1,13$) "katılıyorum" aralığında ve yüksek düzeyde; turizmin doğa ve çevre olumsuz etkilerine ilişkin algı puanlarının ($2,75 \pm 1,10$) "kısmen katılıyorum" aralığında ve orta düzeyde ve turizmin genel etkilerine ilişkin algı puanlarının ($3,02 \pm 0,84$) "kısmen katılıyorum" aralığında ve orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Her iki ölçeğin toplam ve alt boyut puanlarının basıklık ve çarpıklık değerleri ± 1 aralığında olduğundan normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir.

4.4.Eğirdir'in Yerel Halkının Demografik Özelliklerinin Karşılaştırılmasına Ait Bulgular

Eğirdir ilçesinin yerel halkının Sakin Şehir algısının cinsiyet boyutuna göre anlamlı farklılığının olup olmadığının tespiti için bağımsız örneklem t testinden faydalanılmıştır. Tablo 12'de Eğirdir'in Yerel Halkının Sakin Şehir Algısının Cinsiyet Boyutu ile İlgili Analizine ait bağımsız iki örneklem t testi sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo-12. Eğirdir'in Yerel Halkının Sakin Şehir Algısının Cinsiyet Boyutu ile İlgili Analiz Sonuçları

Alt Boyut	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	SS	t	p
SAKİN ŞEHİR MARKASINA YAKLAŞIM	Kadın	215	3,47	1,20	2,09	0,037
	Erkek	218	3,23	1,18		
Turizmin Sosyo-Kültürel Etkileri	Kadın	215	2,43	0,90	-1,90	0,058
	Erkek	218	2,60	0,97		
Turizmin Ekonomik Etkileri	Kadın	215	3,83	1,14	0,57	0,569
	Erkek	218	3,77	1,12		
Turizmin Doğa ve Çevre Etkileri	Kadın	215	2,73	1,07	-0,52	0,603
	Erkek	218	2,78	1,13		
TURİZMİN ETKİLERİ	Kadın	215	3,00	0,83	-0,68	0,495
	Erkek	218	3,05	0,84		

Sakin Şehir markasına yaklaşım puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır ($t=2,09$; $p<0,05$). Kadın katılımcıların Sakin Şehir markasına olumlu yaklaşım puanları, erkek katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir. Turizmin etkilerine ilişkin ölçek ve alt boyut puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) saptanmıştır.

Tablo 13'de Eğirdir'in Yerel Halkının Sakin Şehir Algısının Yaş Grupları Boyutu ile İlgili Analiz Sonuçları ait ANOVA testi sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo-13. Eğirdir'in Yerel Halkının Sakin Şehir Algısının Yaş Grupları Boyutu ile İlgili Analiz Sonuçları

Alt Boyut	Yaş Grupları	n	$\bar{X}$	SS	F	p	Anlamlı Fark
SAKİN ŞEHİR MARKASINA YAKLAŞIM	A-18-25 yaş	99	3,47	1,24	0,42	0,742	
	B-26-35 yaş	104	3,31	1,17			
	C-36-45 yaş	104	3,31	1,16			
	D-46 yaş ve üstü	126	3,32	1,22			
Turizmin Sosyo-Kültürel Etkileri	A-18-25 yaş	99	2,49	0,97	0,32	0,810	
	B-26-35 yaş	104	2,48	0,91			
	C-36-45 yaş	104	2,59	0,99			
	D-46 yaş ve üstü	126	2,50	0,91			
Turizmin Ekonomik Etkileri	A-18-25 yaş	99	3,88	1,10	0,53	0,662	
	B-26-35 yaş	104	3,73	1,20			
	C-36-45 yaş	104	3,74	1,19			

	D-46 yaş ve üstü	126	3,86	1,04			
Turizmin Doğa ve Çevre Etkileri	A-18-25 yaş	99	2,93	1,10			
	B-26-35 yaş	104	2,75	1,08			
	C-36-45 yaş	104	2,86	1,09	2,87	0,036	A>D
	D-46 yaş ve üstü	126	2,53	1,10			
TURİZMİN ETKİLERİ	A-18-25 yaş	99	3,10	0,85			
	B-26-35 yaş	104	2,98	0,85			
	C-36-45 yaş	104	3,06	0,89	0,64	0,590	
	D-46 yaş ve üstü	126	2,96	0,76			

Sakin Şehir markasına yaklaşım puanlarının yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Turizmin sosyo-kültürel, ekonomik etkileri alt boyut puanları ve turizm etkileri ölçek puanlarının yaş gruplarına göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Turizmin doğa ve çevreye olumsuz etkilerine ilişkin algı puanlarının yaş gruplarına göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($F=2,87$; $p<0,05$). Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan LSD post hoc testi sonuçlarına göre 18-25 yaş grubu katılımcıların turizmin doğa ve çevreye olumsuz etkilerine ilişkin algı puanları, 46 yaş ve üstü katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 14’de ölçek puanlarının medeni duruma göre karşılaştırılmasına ait bağımsız iki örneklem t testi sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo-14. Eğirdir’in Yerel Halkının Sakin Şehir Algısının Medeni Durum Boyutu ile İlgili Analiz Sonuçları

Alt Boyut	Medeni Durum	n	$\bar{X}$	SS	t	p
SAKİN ŞEHİR MARKASINA YAKLAŞIM	Evli	269	3,27	1,23	-1,85	0,065
	Bekar	164	3,49	1,13		
Turizmin Sosyo-Kültürel Etkileri	Evli	269	2,54	0,92	0,67	0,503
	Bekar	164	2,48	0,98		
Turizmin Ekonomik Etkileri	Evli	269	3,73	1,16	-1,61	0,107
	Bekar	164	3,91	1,08		

Turizmin Doğa ve Çevre Etkileri	Evli	269	2,71	1,11	-1,05	0,293
	Bekar	164	2,83	1,09		
TURİZMİN ETKİLERİ	Evli	269	2,99	0,85	-0,94	0,350
	Bekar	164	3,07	0,81		

Sakin Şehir markasına yaklaşım puanlarının medeni duruma göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Turizmin etkilerine ilişkin ölçek ve alt boyut puanlarının medeni duruma göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Tablo 15'te Eğirdir'in Yerel Halkının Sakin Şehir Algısının Meslek Boyutu ile İlgili Analizine ait ANOVA testi sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo-15. Eğirdir'in Yerel Halkının Sakin Şehir Algısının Meslek Boyutu ile İlgili Analiz Sonuçları

Alt Boyut	Meslek	n	$\bar{X}$	SS	F	p	Anlamlı Fark
SAKİN ŞEHİR MARKASINA YAKLAŞIM	A-Esnaf	69	3,21	1,26	1,02	0,406	
	B-Memur	120	3,36	1,13			
	C-Öğrenci	69	3,42	1,17			
	D-İşçi	22	3,14	1,17			
	E-Emekli	35	3,11	1,37			
	F-Diğer	118	3,50	1,20			
Turizmin Sosyo-Kültürel Etkileri	A-Esnaf	69	2,37	0,95	0,76	0,581	
	B-Memur	120	2,52	0,94			
	C-Öğrenci	69	2,55	0,90			
	D-İşçi	22	2,70	1,07			
	E-Emekli	35	2,40	0,76			
	F-Diğer	118	2,58	0,98			
Turizmin Ekonomik Etkileri	A-Esnaf	69	3,90	1,07	0,36	0,876	
	B-Memur	120	3,81	1,07			
	C-Öğrenci	69	3,84	1,09			
	D-İşçi	22	3,58	1,28			
	E-Emekli	35	3,70	1,25			
	F-Diğer	118	3,79	1,18			
Turizmin Doğa ve Çevre Etkileri	A-Esnaf	69	2,52	1,20	2,12	0,062	
	B-Memur	120	2,75	1,12			
	C-Öğrenci	69	3,05	1,04			
	D-İşçi	22	2,94	0,93			
	E-Emekli	35	2,51	1,03			
	F-Diğer	118	2,76	1,08			

TURİZMİN ETKİLERİ	A-Esnaf	69	2,93	0,76	0,75	0,586
	B-Memur	120	3,02	0,83		
	C-Öğrenci	69	3,15	0,79		
	D-İşçi	22	3,07	0,98		
	E-Emekli	35	2,87	0,81		
	F-Diğer	118	3,04	0,89		

Sakin Şehir markasına yaklaşım puanlarının mesleğe göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Turizmin etkilerine ilişkin ölçek ve alt boyut puanlarının mesleğe göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Tablo 16’da Eğirdir’in Yerel Halkının Sakin Şehir Algısının Sektör Boyutu ile İlgili Analizine ait ANOVA testi sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo-16. Eğirdir’in Yerel Halkının Sakin Şehir Algısının Sektör Boyutu ile İlgili Analiz Sonuçları

Alt Boyut	Sektör	n	$\bar{X}$	SS	F	p	Anlamlı Fark
SAKİN ŞEHİR MARKASINA YAKLAŞIM	A-Turizm dışı	240	3,33	1,13	2,26	0,105	
	B-Turizm ile ilgili	68	3,62	1,32			
	C-Çalışmıyor	125	3,25	1,25			
Turizmin Sosyo-Kültürel Etkileri	A-Turizm dışı	240	2,57	0,96	1,93	0,147	
	B-Turizm ile ilgili	68	2,32	0,87			
	C-Çalışmıyor	125	2,52	0,94			
Turizmin Ekonomik Etkileri	A-Turizm dışı	240	3,84	1,10	4,71	0,009	A,B>C
	B-Turizm ile ilgili	68	4,07	0,97			
	C-Çalışmıyor	125	3,58	1,22			
Turizmin Doğa ve Çevre Etkileri	A-Turizm dışı	240	2,82	1,11	1,28	0,279	
	B-Turizm ile ilgili	68	2,60	1,04			
	C-Çalışmıyor	125	2,71	1,12			
TURİZMİN ETKİLERİ	A-Turizm dışı	240	3,08	0,83	1,30	0,273	
	B-Turizm ile ilgili	68	3,00	0,72			
	C-Çalışmıyor	125	2,93	0,89			

Sakin Şehir markasına yaklaşım puanlarının katılımcıların çalıştığı sektöre göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Turizmin sosyo-kültürel, doğa ve çevre etkileri alt boyut puanları ve turizm etkileri ölçek puanlarının katılımcıların çalıştığı sektöre göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Turizmin ekonomik etkilerine ilişkin algı puanlarının katılımcıların çalıştığı sektöre göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($F=4,71$; $p<0,05$). Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan LSD post hoc testi sonuçlarına göre turizm dışı ve turizm ile ilgili sektörlerde çalışan katılımcıların turizmin ekonomik etkilerine ilişkin algı puanları, çalışmayan katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 17’de Eğirdir’in Yerel Halkının Sakin Şehir Algısının Gelir Boyutu ile İlgili Analizine ait ANOVA testi sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo-17. Eğirdir’in Yerel Halkının Sakin Şehir Algısının Gelir Boyutu ile İlgili Analiz Sonuçları

Alt Boyut	Gelir Düzeyi	n	$\bar{X}$	SS	F	p	Anlamlı Fark
SAKİN ŞEHİR MARKASINA YAKLAŞIM	A-Düşük	78	3,21	1,29	1,58	0,208	
	B-Orta	325	3,36	1,17			
	C-Yüksek	30	3,67	1,20			
Turizmin Sosyo-Kültürel Etkileri	A-Düşük	78	2,47	0,88	0,28	0,754	
	B-Orta	325	2,52	0,95			
	C-Yüksek	30	2,62	1,02			
Turizmin Ekonomik Etkileri	A-Düşük	78	3,60	1,25	1,54	0,216	
	B-Orta	325	3,85	1,09			
	C-Yüksek	30	3,85	1,21			
Turizmin Doğa ve Çevre Etkileri	A-Düşük	78	2,71	1,16	0,40	0,672	
	B-Orta	325	2,75	1,08			
	C-Yüksek	30	2,92	1,19			
TURİZMİN ETKİLERİ	A-Düşük	78	2,93	0,85	0,81	0,444	
	B-Orta	325	3,04	0,82			
	C-Yüksek	30	3,13	0,98			

Sakin Şehir markasına yaklaşım puanlarının gelir düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Turizmin etkilerine ilişkin ölçek ve alt boyut puanlarının gelir düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Tablo 18’de Eğirdir’in Yerel Halkının Sakin Şehir Algısının turistlerin Hangi Ülkeden Olması İsteğine Göre Analizine ait ANOVA testi sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo-18. Eğirdir’in Yerel Halkının Sakin Şehir Algısının Turistlerin Hangi Ülkeden Olması İsteğine Göre Analiz Sonuçları

Alt Boyut	Turistin Ülkesi	n	$\bar{X}$	SS	F	p	Anlamlı Fark
SAKİN ŞEHİR MARKASINA YAKLAŞIM	A-Yerli	44	3,09	1,10	5,28	0,001	B,C>A,D
	B-Avrupa	133	3,60	1,16			
	C-Fark etmez	224	3,34	1,20			
	D-Diğer	32	2,77	1,24			
Turizmin Sosyo- Kültürel Etkileri	A-Yerli	44	2,83	0,98	2,61	0,051	
	B-Avrupa	133	2,58	0,94			
	C-Fark etmez	224	2,42	0,91			
	D-Diğer	32	2,50	1,06			
Turizmin Ekonomik Etkileri	A-Yerli	44	3,45	1,21	3,93	0,009	B>A,C
	B-Avrupa	133	4,05	0,96			
	C-Fark etmez	224	3,74	1,17			
	D-Diğer	32	3,70	1,23			
Turizmin Doğa ve Çevre Etkileri	A-Yerli	44	2,92	1,13	0,71	0,548	
	B-Avrupa	133	2,81	1,07			
	C-Fark etmez	224	2,70	1,10			
	D-Diğer	32	2,66	1,24			
TURİZMİN ETKİLERİ	A-Yerli	44	3,06	0,99	1,59	0,190	
	B-Avrupa	133	3,15	0,75			
	C-Fark etmez	224	2,95	0,85			
	D-Diğer	32	2,96	0,84			

Sakin Şehir markasına yaklaşım puanlarının turistin hangi ülkeden olması isteğine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($F=5,28$; $p<0,05$). Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan LSD post hoc testi sonuçlarına göre turistlerin Avrupa ülkelerinden olmasını isteyen ve fark etmez diyen katılımcıların Sakin Şehir markasına olumlu yaklaşım puanları, turistlerin yerli ve diğer ülkelerden olmasını isteyen katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Turizmin sosyo-kültürel, doğa ve çevre etkileri alt boyut puanları ve turizm etkileri ölçek puanlarının turistin hangi ülkeden olması isteğine göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Turizmin ekonomik etkilerine ilişkin algı puanlarının turistin hangi ülkeden olması isteğine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($F=3,93$; $p<0,05$). Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan LSD post hoc testi sonuçlarına göre turistlerin Avrupa ülkelerinden olmasını isteyen katılımcıların turizmin ekonomik etkilerine ilişkin algı puanları, turistlerin yerli olmasını isteyen ve fark etmez diyen katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir. Tablo 19'da Eğirdir'in Yerel Halkının Yöredeki Turist Yoğunluğuna İlişkin Endişeye Göre Analizine ait bağımsız iki örneklem t testi sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo-19. Eğirdir'in Yerel Halkının Yöredeki Turist Yoğunluğuna İlişkin Endişeye Göre Analiz Sonuçları

Alt Boyut	Turist Yoğunluğu Endişesi	n	$\bar{X}$	SS	t	p
SAKİN ŞEHİR MARKASINA YAKLAŞIM	Evet	66	3,27	1,17	-0,58	0,562
	Hayır	367	3,37	1,20		
Turizmin Sosyo-Kültürel Etkileri	Evet	66	2,80	1,02	2,70	0,007
	Hayır	367	2,47	0,92		
Turizmin Ekonomik Etkileri	Evet	66	3,67	1,13	-1,01	0,311
	Hayır	367	3,83	1,13		
Turizmin Doğa ve Çevre Etkileri	Evet	66	3,04	1,15	2,30	0,022
	Hayır	367	2,70	1,08		
TURİZMİN ETKİLERİ	Evet	66	3,17	0,94	1,56	0,120
	Hayır	367	3,00	0,81		

Sakin Şehir markasına yaklaşım puanlarının yöredeki turist yoğunluğuna ilişkin endişeye göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

Turizmin sosyo/kültürel etkileri ($t=2,70$; $p<0,05$) ve doğa ve çevre etkileri ($t=2,30$; $p<0,05$) alt boyut puanlarının yöredeki turist yoğunluğuna ilişkin endişeye göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Yöredeki turist yoğunluğundan endişe duyan katılımcıların turizmin sosyo-kültürel ve doğa ve çevre etkilerine ilişkin algı puanları, yöredeki turist yoğunluğundan endişe duymayan katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Turizmin ekonomik etkileri alt boyut puanları ve turizm etkileri ölçek puanlarının yöredeki turist yoğunluğuna ilişkin endişeye göre anlamlı farklılık göstermediği ($p>0,05$) tespit edilmiştir.

4.5. Değişkenler Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

Tablo 20’de yaşlıların yaşamının kısıtlanması, pozitif ve negatif yaş ayrımcılığı tutum puanları arasındaki Pearson korelasyon analizi sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo-20. Sakin Şehir Markasına Yaklaşım ile Turizmin Etkileri Puanları Arasındaki İlişki

Ölçek ve Alt Boyut	2	3	4	5
1- SAKİN ŞEHİR MARKASINA YAKLAŞIM	0,25**	0,69*	-0,26**	0,52**
2- Turizmin Sosyo-Kültürel Etkileri	1	0,33**	-0,67**	0,82**
3- Turizmin Ekonomik Etkileri		1	-0,33**	0,72**
4- Turizmin Doğa ve Çevre Etkileri			1	-0,84**
5- TURİZMİN ETKİLERİ				1

*p<0,05 **p<0,01

Sakin Şehir markasına yaklaşım puanları ile turizmin sosyo-kültürel etkileri ($r=0,25$; $p<0,05$), ekonomik etkileri ($r=0,69$; $p<0,05$) ve turizmin genel olarak etkileri ($r=0,52$; $p<0,05$) puanları arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Sakin Şehir markasına yaklaşımı olumlu olan katılımcıların turizmin sosyo-kültürel, ekonomik ve genel etkisine ilişkin algı puanları yüksektir. Sakin Şehir algısı arttıkça, turizmin genel etkileri, sosyo-kültürel ve ekonomik etkileri de artacaktır.

Sakin Şehir markasına yaklaşım puanları ile turizmin doğa ve çevre etkilerine ilişkin algı puanları arasında negatif yönlü ve anlamlı ilişki tespit edilmiştir ($r=-0,26$; $p<0,05$). Sakin Şehir markasına yaklaşımı olumlu olan katılımcıların turizmin doğa ve çevreye ilişkin algı puanları düşüktür. Sakin Şehir algısı arttıkça turizmin doğa ve çevre etkileri azalacaktır.

Yukarıda bahsedilenlere göre hipotez sonuçları şöyledir:

H1 Kabul: Sakin Şehir markasına yaklaşım ile turizmin sosyo-kültürel etkisine ilişkin algı arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişki vardır.

H2 Kabul: Sakin Şehir markasına yaklaşım ile turizmin ekonomik etkisine ilişkin algı arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişki vardır.

H3 Kabul: Sakin Şehir markasına yaklaşım ile turizmin doğa ve çevreye etkisine ilişkin algı arasında negatif yönlü ve anlamlı ilişki vardır.

H4 Kabul: Sakin Şehir markasına yaklaşım ile genel olarak turizmin etkisine ilişkin algı arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişki vardır.

SONUÇ

Küreselleşmenin yaratmış olduğu olumsuz sonuçlar arasında olan farklılıklarını ve öz değerlerini yitirmiş, sürdürülebilirlikleri azalmış şehirlerin, söz konusu değerleri geri kazanmasını ve yaşam kalitesi artırmasını amaç edinmiş olan Sakin Şehir hareketi, şehirlerin tarihine, kültürüne, yöreselliğine, yerelliğine, esnafına, halkına ve turistine sahip çıkarak yavaş ama zararsız ve emin adımlarla kalkınmayı amaçlamaktadır. Sakin Şehir hareketi ile üye şehirlerin tanınırlıkları ve turist sayıları artmaktadır.

2017 yılında Sakin Şehir olan Eğirdir, doğal güzellikleri, misafirperverliği ve yerelliğe verdiği önem ile Sakin Şehir hareketine uygun bir ilçedir. Bu araştırma Sakin Şehir olan Eğirdir'in yerel halkının Sakin Şehir algısını ortaya koymak ve değerlendirmek için gerçekleştirilmiştir.

Araştırmaya katılan Eğirdir yerel halkının demografik özellikleri incelendiğinde, katılımcıların %49,7'si kadın, %50,3'ü erkektir. Yaş grupları arasında en yüksek katılım gösteren katılımcıların %29,1'i 46 yaş ve üstüdür. Katılımcıların medeni durumları %62,1'i evli, %37,9'u bekârdır. Katılımcıların %15,9'u esnaf, %27,7'si memur, %15,9'u öğrenci, %5,1'i işçi, %8,1'i emekli, %27,3'ü diğer meslek sahibidir. Katılımcıların %55,4'ü turizm dışı sektörde, %15,7'si turizm veya turizmle ilgili sektörlerde çalışmakta, %28,9'u herhangi bir sektörde çalışmamaktadır. Katılımcıların gelir düzeyi %75,1'inin orta düzeydedir. Katılımcıların %10,2'si yöresine gelen turistlerin yerli olmasını %51,7'si fark etmediğini belirtmiştir. Katılımcıların %84,8'i yöredeki turist yoğunluğunun kendisini endişelendirmediğini %15,2'si endişelendirdiğini ifade etmiştir.

Eğirdir yerel halkına uygulanan anket çalışmasında, Sakin Şehir markasına yönelik oluşan alt boyutlarının analiz sonuçlarına göre, ilk boyut olan turizmin sosyo-kültürel etkileri boyutunda bulunan turizmin yöre halkını öz dilinden uzaklaştırdığı, gelenek ve göreneklerin bozulmasına neden olduğu, aile yapısının manevi değerlerinin önemini azalttığı, restoranlarda turistlere hitap eden yemeklerin servis edildiği, turizmin yeme-içme alışkanlıklarını değiştirdiği, tarihi ve kültürel mirasları koruduğu, turizmin alkol ve uyuşturucu madde kullanımını artırdığı gibi önermelerin algı puanının (2,52±0,94) “katılmıyorum” aralığında ve düşük düzeyde

olduğu, turizmin bölge tanıtımını artırdığı, önemli bir gelir kaynağı olduğu, yeni iş sahaları sağladığı, kadınlara ekonomik destek sağladığı, bölgede pahalılık yarattığı, bölgeye yapılan yatırımın arttığı, bölgedeki alt yapı standartlarını artırdığı, yerel halkın yaşam kalitesi artırdığı, bölgede kullanılan ithal malların artmasına sebep olduğu gibi önermelerin bulunduğu ekonomik etkiler boyutunun algı puanlarının $(3,80 \pm 1,13)$ “katılıyorum” aralığında ve yüksek düzeyde olduğu ve son olarak doğa ve çevre etkileri boyutunda bulunan; turizmin sigara kullanımını artırdığı, parklar ve piknik yerlerinde kirliliğe sebep olduğu, doğanın kirlenmesine sebep olduğu, trafik sıkışıklığına sebep olduğu, bölgede ses kirliliğine sebep olduğu, kentsel dokunun bozulmasına neden olduğu gibi önermelerin algı puanlarının $(2,75 \pm 1,10)$ “kısmen katılıyorum” aralığında ve orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Kadın katılımcıların Sakin Şehir markasına olumlu yaklaşım puanları, erkek katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksektir. Turizm etkilerine yönelik alt boyut puanları cinsiyet boyutu, medeni durum boyutu, meslek grupları boyutu ve gelir düzeyi boyutuna göre anlamlılık farklılık göstermemektedir.

Yaş gruplarının Sakin Şehir algısının analiz sonuçlarında algı puanlarına bakıldığında, sosyo-kültürel ve ekonomik etkileri boyutunda anlamlı farklılık olmadığı sadece doğa ve çevre etkileri boyutunda anlamlı farklılık görüldüğü ve 18-25 yaş aralığındaki katılımcıların algı puanlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Yerel halkın Sakin Şehir algısının sektör boyutunun analizi incelendiğinde; Sakin Şehir markasına yaklaşım puanlarının, turizmin sosyo-kültürel, doğa ve çevre etkileri boyutlarının anlamlı farklılık göstermediği ancak ekonomik etkileri boyutunda çalışılan sektöre göre anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Bu fark, turizm dışı ve turizm ile ilgili alanlarda çalışan katılımcıların çalışmayan katılımcılara göre algı puanlarının yüksek olması sonucu ortaya çıkmıştır.

Sakin Şehir algısının turistlerin hangi ülkeden olması isteğine göre analiz sonuçlarında, Sakin Şehir markasında anlamlı farklılık görülmüştür. Bu farklılığın nereden kaynaklandığını belirtmek amacıyla yapılan test sonucuna göre, turistlerin Avrupa ülkelerinden ve nereden geldiğinin önemli olmadığını söyleyip fark etmez diyen katılımcıların algı puanlarının yerli ve diğer ülkelerden olmasını isteyen

katılımcılara göre daha anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Turizmin ekonomik etkileri boyutunda da anlamlı farklılık görölmüştür ve Avrupa ölkelerinden turist gelmesini isteyen katılımcıların algı puanlarının yerli turist olmasını isteyen katılımcılara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Eğirdir halkının yöredeki turist yoğunluğunu ile ilgili algı puanlarında turizmin sosyo-költürel etkileri ve doğa ve çevre etkileri anlamlı farklılık göstermektedir. Turist yoğunluğundan endişe eden katılımcıların sosyo-költürel ve doğa ve çevre etkilerine ilişkin algı puanları daha yüksektir.

TARTIŞMA

Yapılan araştırma, Sakin Şehir olan Eğirdir ilçesinde yaşayan halkın Sakin Şehir hareketine karşı düşüncelerini ve hareketin ilçeyi nasıl etkilediği konusunda literatüre katkı sağlamayı amaçlayarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırma sonucunda ulaşılan bulgulara göre, Eğirdir halkının Sakin Şehir hareketine karşı yaklaşımı olumlu yönde idi. Acar (2017), yılında yapılan “Balıkesir Sındırgı İlçesinde Yaşayan Yerel Halkın Sakin Şehir Hareketine Yaklaşımı” isimli tez çalışması ile katılımcıların demografik özellikleri, turist yoğunluğunda endişe duymamaları ve Sakin Şehir hareketine karşı yaklaşımı konuları benzerlik göstermektedir.

Turizm etkileri algısı ölçeğine bakıldığında, ölçeğin alt boyutları olan sosyo-kültürel etkiler, ekonomik etkiler ve doğa ve çevre etkilerinin Sakin Şehir markasına yaklaşımda pozitif yönde eklendiği sonucuna ulaşılmıştır. Uzan (2018), “Yerel Halkın Sakin Şehir Bağlamında Erzurum/Uzundere’yi Turizm, Ekonomi, Sosyo-Kültürel ve Çevresel Açıdan Değerlendirmesi” isimli tez çalışmasında oluşturmuş olduğu hipotezlerin hepsinin doğruluğunu ispatlamıştır. Söz konusu hipotezler genel olarak, “Sakin Şehir Uzundere örneğinde ekonomi, sosyo-kültürel, çevre ve turizm üzerinde pozitif etkiye sahiptir.” şeklindedir. Aynı şekilde Alagöz (2018), Eğirdir ilçesinde Sakin Şehir kriterlerinin gerçekleştirilmesi ile sürdürülebilir çevresel ve ekonomik kalkınmadan söz etmektedir.

ÖNERİLER

Araştırmada elde edilen bilgilere göre Eğirdir halkının yaşam kalitesi artırmak ve Sakin Şehir hareketine üye olmanın pozitif sonuçlarına ulaşabilmek için şu önermeler sunulabilir:

- Eğirdir halkının bir kısmı Sakin Şehir hareketinin ne anlama geldiğini bilmemektedir. Sakin kelimesini “dingin, durgun” olarak algılamakta, söz konusu bu sakinlik yüzünden az sayıda turist geleceğini ve az para kazanacakları endişesini taşımaktadırlar. Bu yüzden Sakin Şehir olmayı istememektedir. Bu durum yerel yönetime bildirilmeli ve gerekli faaliyetler düzenlenmelidir.
- Eğirdir halkının Sakin Şehir hareketine karşı tutumu oldukça olumludur. Ancak yerel halk Sakin Şehir konusunda daha fazla bilgi sahibi olmalıdır. Sakin şehrin ne demek olduğu hakkında tüm yaş gruplarına eğitimler verilmeli, seminerler düzenlenmeli ve aktiviteler gerçekleştirilmelidir.
- Eğirdir halkının Sakin Şehir algısının yüksek olmasının yanı sıra birçok kişi sadece isim olarak Sakin Şehir olduklarını dile getirmişlerdir. Bu durum hakkında, Eğirdir Belediyesi, Eğirdir Valiliği ve Isparta İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile iş birliği içinde ve iletişim halinde olup Sakin Şehir ile ilgili projeler yürütmelidir.
- Sakin Şehir markasına yaklaşım ile turizmin ekonomik etkisine ilişkin algı arasında anlamlı ilişki vardır hipotezine göre Sakin Şehir olmanın turistlerin ilgisini daha fazla çektiği ve ekonomik kalkınmaya olumlu katkılar sağlayacağı söylenebilir. Ancak yerel halk ile yapılan görüşmelerde yerel yönetim tarafından Sakin Şehir faaliyetlerinin önemsenmediği, gerçekleştirilen kriterlerin devamlılığının sağlanmadığı gibi şikâyetler dile getirilmiştir.
- Araştırma kapsamında yapılan anket çalışmasında ve görüşmelerde ilçe merkezinde trafiğin ve ses kirliliğinin arttığı belirtilmiştir. Bu kapsamda ilçede toplu taşıma özendirilmeli ve bisiklet kullanımına yönelik faaliyetler artırılmalıdır.

- İlçede gerçekleştirilen el sanatları faaliyetleri yeterince önemsenmemektedir. Açılan sanat evi ve kadınlara yönelik verilen el sanatları kursları kapatılmıştır. Bu durum kadın katılımcılar için önemlidir. Sanat evi ve kursların açılması istihdam olanaklarını ve ekonomik faydayı artıracaktır.
- Araştırma kapsamında gelen turist sayısının artması ile yöredeki fiyatların arttığı söylenebilir. Bunun için belediye; iş yerlerinin, hediyelik eşya dükkânlarının ve ürün satan diğer dükkânların denetlemesini kontrollü olarak gerçekleştirmelidir.

KAYNAKÇA

- Acar, A. B. (2017). *Balıkesir Sındırgı İlçesinde Yaşayan Yerel Halkın Sakin Şehir Hareketine Yaklaşımı*, Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Acuner E., & Acuner, S. (2018). Türk Hukukunda Sakin Şehir Kriterlerini Destekleyen Mali Düzenlemeler, *Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(6), 253-278.
- Ak, D. (2017). Yavaş Kent (Cittaslow) Hareketi ve Türkiye Örnekleri Üzerine Bir Değerlendirme, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(52), 884-903.
- Ak, D., & Bıçkı, D. (2016). Yavaş Kent (Cittaslow) Hareketinin Kentsel Yaşam Kalitesi Bağlamında Değerlendirilmesi *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(46), 615-632.
- Akpınar, O. (2018). *Yavaş Şehirler (Cittaslow) Ve Kentsel Yaşam Kalitesi Üzerindeki Etkileri: Seferihisar Halkının Algısı Üzerine Bir Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Akpınar, O., & Pektaş, K. E. (2019). Yavaş Şehirler (Cittaslow) ve Kentsel Yaşam Kalitesi Üzerindeki Etkileri: Seferihisar Halkının Algısı Üzerine Bir Araştırma, *Kocatepe İİBF Dergisi*, 21(1), 31-46.
- Alagöz, M. (2018). Sürdürülebilir Kent Bağlamında Cittaslow Yaklaşımı, Eğirdir İlçesinin Cittaslow Kriterleri Açısından İncelenmesi, *Asia Minor Studies-International Journal of Social Sciences*, 6(1), 139-149.
- Alkan, A. (2020). Yerel Paydaşların Cittaslow Şehir Ağına Yönelik Algı Ve Tutumlarına İlişkin Bir Araştırma: Ahlat Cittaslow Şehir Örneği, *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(47), 261-280.

- Andarabi F. F. (2012). *Cittaslow Markasına Sahip Şehirlerde Yerel Halkın Turizme Yaklaşımı Üzerine Bir Analiz: Seferihisar Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aslan, E. Y. (2021). *Sürdürülebilir Kentleşme Bağlamında Sakin Şehirler: Karadeniz Bölgesi Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aydoğan, S. (2015). *Sürdürülebilir Mimarlıkta Sakin Şehir (Cittaslow) Yaklaşımı*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Balcı, E. (2019). *Yavaş Şehir Akımına Yönelik Yerel Halkın Algısının Belirlenmesi: Perşembe Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Baz, İ., & Ekşi, E. Y. (2019). Cittaslow-Sakin Şehirlerde Yaşanabilirlik Üzerine Bir Araştırma, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Teknoloji ve Uygulamalı Bilimler Dergisi*, 1(2), 71-76.
- Bekar, A., Yozukmaz, N., Sürücü, Ç., & Gövce, M. A. (2015). The Concept of Cittaslow as a Marketing Tool for Destination Development: The Case of Muğla, Turkey, *American International Journal of Social Science*, 4(3), 54-64.
- Bilgi, G. M. (2013). Türkiye'nin Sakin Şehirlerinde Permakültürel Koruma, Planlama, Yönetim Ve Eğitim Pratikleri, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(29), 46-58.
- Bitlis Belediyesi (2019). Bitlis İl Özel İdaresi 2019 Yılı Faaliyet Raporu, http://www.bitlisozelidare.gov.tr/kurumlar/bitlisozelidare.gov.tr/2019-yili/faaliyet_raporu.pdf, Erişim Tarihi: 22.02.2021.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, Kılıç, E., Akgün, E. Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (30. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

- Büyüköztürk, Ş., Şekerçioğlu, G., & Çokluk, Ö. (2011). *Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik: SPSS ve Lisrel Uygulamalar* (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Canlı, D. V. (2016). *Yavaş Şehir Akımı Ve Sürdürülebilirlik: Konaklama İşletmeleri Açısından Değerlendirme Muğla-Akyaka Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Cengiz, Ş. (2019). *Cittaslow Kavramı, Türkiye’de Cittaslow Unvanını Almış İlçelerin Tanıtımı Ve Eskişehir Han İlçesi’nin Cittaslow Kapsamında İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Cittaslow Türkiye (2014). Sakin Şehir Türkiye, <https://cittaslowturkiye.org/>, Erişim Tarihi: 15.01.2021.
- Coşar, Y. (2013). *Yavaş Şehir (Cittaslow) Olgusunun Turist Davranışları Ve Yerel Halkın Kentsel Yaşam Kalitesi Algısına Etkileri*, Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Coşar, Y. (2014). Yavaş Şehir Olgusunun Kentsel Yaşam Kalitesi Üzerindeki Algılanan Etkisi, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 25(2), 226 – 240.
- Coşkun, E. (2018). *Yavaş Şehir Algısı Ve Yavaş Şehirlerde İnovatif Yatırımlara İlişkin Bir Araştırma*, Doktora Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Çağay, A. & Örs, H. (2019). *Uluslar arası Turizmde Yavaş Şehir: Seferihisar Örneği* (1. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları.
- Çerçi, A. (2013). *Destinasyon Markalama Ve Yavaş Şehir Seferihisar’ın Destinasyon Marka İmajı*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Ankara.
- Çetinkaya, Y. M., Serçeoğlu, N., & Uzan, A. H. (2016). Yavaş Şehir Hareketinin Yaşam Doyumu Üzerindeki Etkisi: Erzurum-Uzundere Halkının Tutum Ve

- Algıları Üzerine Bir Araştırma, *The Journal Of International Social Research*, 9(45), 1065-1073.
- Çıtak, Ö. Ş. (2016). Sakin Şehirler Hızlı Turistler, *İnsan Ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(8), 2692-2706.
- Çolak C. E. (2019). Yalvaç'ın Cittaslow Uluslar arası Kriterleri Kapsamında Değerlendirilmesi, *Türkiye Meslek ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 88-107.
- Çolak, C. E. (2018). *Sürdürülebilir Kentleşme Kapsamında Sakin Şehir Uygulaması: Yalvaç Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Değirmenci, İ., & Sarıbyık, M. (2015). Tarihi Mekânlarda Sürdürülebilirlik Bağlamında Cittaslow Hareketi: Taraklı Örneği. *International Sustainable Buildings Symposium* (ss.612-620),. Mayıs 28 - 30 Ankara.
- Demir, H. (2019). *Yerel Halkın Bakış Açısıyla Cittaslow (Sakin Şehir) Kavramı Ve Etkinliği: Yalvaç ve Eğirdir Örnekleriyle Karşılaştırmalı Bir Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Demirkol, Ş., & Taşkiran, Ö. (2019). Turizmde Destinasyon Markalaşma Süreci: Cittaslow Taraklı Örneği, *Uygulamalı Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(2), 56-69.
- Doğan, H., & Üngüren, E. (2012). Yerel Halkın Isparta Turizmine Yönelik Görüşleri Üzerine Bir Araştırma, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(1), 103-122.
- Donat, O. (2016). *Sakin Kent (Cittaslow) Üyeliğinin Kamusal Mekânlara Etkisi: Türkiye'deki Sakin Kentler Üzerine Bir İnceleme*, Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Donat, O., & Yavuzçehre Savaş, P. (2016), Sakin Kent Hareketinin Türkiye'deki Gelişimi Üzerine Bir Değerlendirme, *The Journal of International Social Research*, 9 (42), 1480-1488.

- Doteuchi, A. (2003). The Changing Face of Suburban New Towns-Seeking the “Slow Life” for an Ultra-Aging Society, *NLI Research*,1(1), 1-9.
- Eğirdir Belediyesi (2017). Eğirdir Belediye Başkanlığı 207 Yılı Faaliyet Raporu, <http://www.egirdir.bel.tr/yonetmelikler.aspx>, Erişim Tarihi: 21.02.21.
- Ergüven, H. M. (2011). Cittaslow – Yaşamaya Değer Şehirlerin Uluslararası Birliği: Vize Örneği. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 201-210.
- Genç, K., & Zengin, B. (2018). Yavaş Şehirlerin (Cittaslow) Pazarlanması: Göynük Örneği, *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(2), 585-599.
- Gerze Belediyesi (2018). Gerze Belediye Başkanlığı 2018 Yılı Faaliyet Raporu, <http://www.gerze.bel.tr/faaliyet-raporu/>, Erişim Tarihi: 24.02.2021.
- Gökarslan, B. A. (2021). *Kentsel Koruma Alanlarında Risk Analizi ve Azaltımına Yönelik Bir Yönetim Modeli Önerisi, Isparta - Eğirdir Örneği*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Göker, H. (2020). *Sürdürülebilir Kalkınmada Cittaslow (Sakin Kent) Modelinin Kentsel Çekim Gücü Üzerindeki Etkisi: Halfeti Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Şanlıurfa.
- Görman, N. (2019). *Yerel Halkın Cittaslow Algısı: Seferihisar ve Gökçeada Karşılaştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Güven, E. (2011). Yavaş Güzeldir: “Yavaş Yemek”ten “Yavaş Medya”ya Hızlı Tüketime Dair Bir Çözüm Önerisi, *Selçuk İletişim Dergisi*, 7(1),113-121.
- Heinonen, S., Halonen. M., & Daldoss. L. (2006). Slow Housing – Competitive Edge For Innovative Living Environments. *Fennia*, 184 (1), 91-104.
- Kabacık, M. (2015). Orta Karadeniz’de Sakin Şehir (Cittaslow) Perşembe: Sakin Şehir Olma Sürecinde Karşılaştığı Sorunlar ve Yöreye Katkıları, *Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 10(2), 31-46.

- Karaahmet, A., & Yıldırım, A. (2013). Yavaş Şehir Hareketinin Kent İmajına Katkısı: Ordu-perşembe Örneğinin Yerel Basın Üzerinden Analizi, *Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi*, 5(1), 1309-8012.
- Karabacak, K. (2007). *Eğirdir İlçesi'nin Coğrafi Etüdü*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Karabacak, K., & Pınar, A. (2018). Egirdir's Physical Geographical Features, *Route Educational And Social Science Journal*, 5(5), 112-131.
- Karadağ, A. A., & Akpınar, N. (2003). Eğirdir İlçesinin Rekreatyon Kaynaklarının Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi, *Tarım Bilimleri Dergisi*, 9(2), 189-196.
- Karadeniz Bahtiyar, C. (2014). Sürdürülebilir Turizm Bağlamında Sakin Şehir Perşembe, *The Journal Of International Social Research*, 7(29), 84-107.
- Keleş, L. G. (2019). *Türkiye ve Avusturya'nın Yavaş Şehir Olgusuna Yaklaşımlarının Karşılaştırılması: Horn ve Seferihisar Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Keskin Bulut, Ü. (2020). *Yerleşim Yerlerinde Yavaş Değişmenin Sosyolojik Analizi: Köyceğiz Örneği*, Doktora Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Keskin, B. E. (2012). Sürdürülebilir Kent Kavramına Farklı Bir Bakış: Yavaş Şehirler (Cittaslow), *PARADOKS Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi*, 8(1), 81-99.
- Kırmacı, E. (2019). *Sakin Şehir (Cittaslow) Mudurnu Halkının Turizm Gelişimine Yönelik Algısı*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Koçaş, B. (2019). *Küreselleşme – Yerelleşme Bağlamında Kent, Sürdürülebilirlik ve Cittaslow (Yavaş Kent)*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Ankara.

- Korkmaz, M., & Başkalkan, S. N. (2011). Eğirdir Gölü Ve Çevresinde Turizm Gelişiminin Sürdürülebilirliği Üzerine Değerlendirmeler, *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 12, 62-69.
- Kozak, M. (2017). *Bilimsel Araştırma: Tasarım, Yazım ve Yayımla Teknikleri* (3. Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Köse, H. H. (2019). *Sakin Şehirde (Cittaslow) Yaşayanların Misafirperverlik Anlayışlarının Yerli Turistlerin Şehri Tekrar Ziyaret Etme Niyeti Üzerindeki Etkisi: Seferihisar Örneği*, Yüksek Lisans, Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Köyceğiz Belediyesi (2017). Muğla İli Köyceğiz İlçesi Belediye Başkanlığı 01.01.2017 - 31.12.2017 Tarihleri 2017 Yılı Faaliyet Raporu, <http://koycegiz.bel.tr/belediye/2017faaliyetraporu.pdf>, Erişim Tarihi: 20.02.2021.
- Köyceğiz Belediyesi (2018). Muğla İli Köyceğiz İlçesi Belediye Başkanlığı 01.01.2018 - 31.12.2018 Tarihleri 2018 Yılı Faaliyet Raporu, <http://koycegiz.bel.tr/belediye/2018faaliyetraporu.pdf>, Erişim Tarihi: 20.02.2021.
- Mayer, H., & Knox, L. P. (2006). Slow Cities: Sustainable Places in a Fast World, *Journal of Urban Affairs*, 28(4), 321-334.
- Mudurnu Belediyesi (2014). Mudurnu Belediye Başkanlığı 2014 Yılı İdare Faaliyet Raporu, <http://mudurnu.bel.tr/belediyemiz/faaliyet-raporlari>, Erişim Tarihi: 22.02.2021.
- Numanoğlu, E., & Güçer, E. (2018). Yerel Halk Açısından Yavaş Şehir Akımı Algısı: Perşembe Örneği, *Journal Of Multidisciplinary Academic Tourism*, 3(2), 11-22.
- Onur, G. (2019). *Yavaş Şehir "Cittaslow" Kavramının Oteller Üzerinden İncelenmesi: Muğla/Akyaka Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi - Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

- Orhan, F., & Doğanay, H. (2017). Türkiye'nin Sakin Şehirlerinden Biri Olan Şavşat'ın Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi, *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(12), 303-325.
- Özdemir E., & Kaptan Ayhan, Ç., (2020). Küreselleşen Yüzyılda Bir Sürdürülebilir Kalkınma ve Nitelikli Yaşam Modeli Olarak Sakin Şehir Kavramı: Gökçeada Örneği, *Journal of Awareness*, 5(2), 86-102.
- Radstrom, S. (2011). A Place- Sustaining Framework for Local Urban Identity: an Introduction and History of Cittaslow, *IJPP (Italian Journal of Planning Practice)*, 1(1), 90-113.
- Sağır, G. (2017). Küreselleşmeden Geleneksele Dönüşte Slow Food ve Cittaslow Hareketi, *The Journal Of Social Science*, 1(2), 50-58.
- Sakin Şehir Güdül (2018). Ankara/Güdül İlçesi Cittaslow Başvuru Dosyası, <http://www.sakinsehirgudul.net/>, Erişim Tarihi: 20.02.2021.
- Sandıkcı, M., & Albayrak, N. A. (2020). Yavaş Şehir (Cittaslow) Ağına Katılımın Destinasyona Etkileri: Göynük Örneği, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 1707-1726.
- Sarıca, S. (2020). *Sürdürülebilirlik Açısından Bir Yavaş Şehir (Cittaslow) Tasarım Örneği: Eğirdir*, Sanatta Yeterlik Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Isparta.
- Sarıyıldız, M. (2019). *Sakin Kent Algısı Üzerine Bir Araştırma: "Bolu-Göynük Örneği"*, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Schneider, S. (2008). Good, Clean, Fair: The Rhetoric Of The Slow Food Movement, *College English*, 70(4), 384-402.
- Sezgin, M., & Ünüvar, Ş. (2011). *Yavaş Şehir: Sürdürülebilirlik ve Şehir Pazarlaması Ekseninde* (1. Baskı). Konya: Çizgi Kitabevi.

- Slow Food (2015). Slow food tarihçesi, <https://www.slowfood.com/about-us/our-history/>, 10.01.2021.
- Şahin, İ., & Kutlu, S. Z. (2014). Cittaslow: Sürdürülebilir Kalkınma Ekseninde Bir Değerlendirme, *Journal Of Tourism And Gastronomy Studies*, 2(1), 55-63.
- Şahin, M. (2019). *Koruma Amaçlı İmar Planları ve Kentsel Tasarım İlişkisi: Eğirdir Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Isparta.
- Şen, U. (2017). *Çevre Politikaları Kapsamında Sakin Kentlerin Çalışanların Yaşam Tatmini Üzerindeki Etkileri: Uzundere Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı (2021a). Eğirdir, <https://isparta.ktb.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 5.03.2021.
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı (2021b). Eğirdir Gezilecek Yerler, <https://tanitma.ktb.gov.tr/TR-22623/gezilecek-yerler.html>, Erişim Tarihi: 5.03.2021.
- T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Isparta İl Tarım Ve Orman Müdürlüğü (2021). Eğirdir Tarımsal Verileri, <https://isparta.tarimorman.gov.tr/Menu/10/Egirdir>, 15.01.2021.
- Tekin, C. (2017). *Yavaş Turizm ve Yavaş Turist: Cittaslow Seferihisar'da Karşılaştırmalı Bir Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Batman.
- Tonk, E. C. & Selçuk Arslan, S. (2020). Cittaslow Unvanı Alan Kentlerin Sürdürülebilir Ulaşım Bağlamında İncelenmesi ve Ankara-Güdül İlçesi İçin Öneriler, *Euroasia Journal Of Mathematics-Engineering Natural & Medical Sciences*, 7(8), 188-200.

- Topraklı Çolak, Z. (2019). *Kent Kimliği Kapsamında Cittaslow Hareketinin Çevre Grafiğine Yansıması: Gerze Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) (2021). Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, <https://data.tuik.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 27.03.2021.
- Tunçer, M., & Olgun, A. (2017). Seferihisar'ın Ekonomik ve Mali Yapısı Üzerinden Sakin Şehir Uygulamalarına İlişkin Bir İnceleme, *Karadeniz Teknik Üniversitesi Maliye Bölümü Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi*, 3 (1), 47-72.
- Tural, Ö. S. (2018). *Sakin Şehir (Cittaslow) Kavramının Peyzaj Mimarlığı Açısından, Isparta/Eğirdir Örneğinde İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Antalya
- Türk Dil Kurumu Sözlükleri (2019). Sakin Kelimesi Anlamı, <https://sozluk.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 10.01.2021.
- Uslu, A., & Avcı, U. (2020). Yerel Halkın Cittaslow Hareketine Bakış Açısına Yönelik Bir Araştırma: Köyceğiz Örneği, *Turizm Akademik Dergisi*, 7(1), 117-131.
- Uzan, A. H. (2018). *Yerel Halkın Sakin Şehir (Cittaslow) Bağlamında Erzurum/Uzundere'yi Turizm, Ekonomi, Sosyo-Kültürel ve Çevresel Açından Değerlendirmesi*, Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Uzundere Belediyesi (2021). Uzundere Belediye Başkanlığı Uzundere İlçe Tarihçesi, <http://www.uzundere.bel.tr/>, 02.02.2021.
- Ünal, Ç. (2016). Turizm Coğrafyasında Yeni Kavramlar “Yavaş Şehirler ve Yavaş Turizm”, *Eastern Geographical Review*, 21(36), 13-28.
- Ünal, M., & Zavalı, S. Y. (2016). Küreselleşme Karşıtı Bir Hareket: Yavaş Hareketi, *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 890-912.

- Wozniak M., & Batyk I. (2019). Benefits of Belonging to the Cittaslow Network in the Opinion of Residents of Member Cities, *Economic and Regional Studies*, 1(12), 65-67.
- Yanturalı, T. (2019). *Sürdürülebilir Bir Kent Kimliği Yaratılmasında Ürün Tasarımının Rolü: Yavaş Şehir Gerze*, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yapıcı Özışık, O. (2020). *Sosyal Değişmenin Yaşam Kalitesi Algısı ve Yavaş Şehir Olma Tutumu Üzerindeki Etkisi*, Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Yavuzçehre Savaş P., & Donat, O. (2017). Türkiye’de Sakin Kent (Cittaslow) Üyeliğinin Kamusal Mekânlara Etkisine Yönelik Bir İnceleme, *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(27), 299-320.
- Yılmaz, O., & Güneş, G. (2013). Halfeti Örneğinde Sakin Şehir Hareketinin Peyzaj Korumaya Katkısı, Peyzaj Mimarlığı 5. Kongresi, 14-17 Kasım, Adana.
- Yurtseven, H. R., Kaya, O., & Harman S. (2010). *Yavaş Hareketi* (1. Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.

EKLER

Ek-1: Anket Formu

SAKİNŞEHİRDEYAŞAYANHALKINTURİZMALGİSİNİNBELİRLENMESİ: EĞİRDİR/ISPARTA ÖRNEĞİ

Değerli katılımcı;

Bu anket formu “Sakin Şehirde Yaşayan Halkın Turizm Algısının Belirlenmesi: Eğirdir/Isparta Örneği” konulu yüksek lisans tezi çalışması için veri toplama aracı olarak hazırlanmış olup, belirtilen bilimsel amaç dışında kesinlikle kullanılmayacaktır. Bu bakımdan isim belirtmenize gerek yoktur. Verilen cevaplar bilimsel amaçlar doğrultusunda gizlilik ilkelerine bağlı kalınarak değerlendirilecektir.

Araştırmanın amacına ulaşabilmesi için sizlerin soruları eksiksiz ve doğru bir şekilde cevaplamanız gerekmektedir.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Araştırmacı: Nursabah İS, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı- KONYA

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Fatih VAROL

* Gerekli

1. Gönüllü olarak araştırmaya katkı sağlamayı ve ankete katılmayı kabul ediyor musunuz?

- ☐ Evet
- ☐ Hayır

2. Yaşınız? *

- ☐ 18-25
- ☐ 26-36
- ☐ 36-45

- ☐ 46 yaş ve üzeri

2. Cinsiyetiniz? *

- ☐ Kadın
- ☐ Erkek

4. Medeni durumunuz? *

- ☐ Evli-Çocuklu
- ☐ Evli-Çocuksuz
- ☐ Bekar

5. Mesleğiniz? *

- ☐ Esnaf
- ☐ Ev Hanımı
- ☐ Kamu ve Yerel İdare Görevlisi
- ☐ Öğrenci
- ☐ Çiftçi/Hayvancı
- ☐ İşçi
- ☐ Emekli
- ☐ Diğer

6. Çalıştığınız Sektör? *

- ☐ Turizm Dışı Bir Sektörde Çalışırım
- ☐ Turizm Sektöründe Çalışırım
- ☐ Gelirim Bir Kısmı Turizm Sektöründedir
- ☐ Çalışmıyorum

7. Aşağıdakilerden hangisi gelir seviyenizi ifade eder? *

- ☐ Düşük Gelirli
- ☐ Orta Gelirli
- ☐ Yüksek Gelirli

8.Yörenize gelen turistlerin hangi ülkeden olmasını tercih edersiniz? *

- ☐ Yerli-Türk
- ☐ Avrupa
- ☐ Amerika
- ☐ Uzak Doğu
- ☐ Orta Doğu
- ☐ Orta Asya
- ☐ Arap Ülkeleri
- ☐ Fark Etmez
- ☐ Hiçbiri-diğer

9. Yörede turist yoğunluğu sizi endişelendiriyor mu? *

- ☐ Evet
- ☐ Hayır

II. BÖLÜM *

	Kesinlikle Katılmıyorum ()	Katılmıyorum ()	Kısmen Katılıyorum ()	Katılıyorum ()	Kesinlikle Katılıyorum ()
1- Sakin Şehir (Cittaslow), turist sayısının artışında etkili bir markadır.					
2- Sakin Şehir (Cittaslow), yörenin kalkınma ve gelişmesi için iyi bir modeldir.					
3- Sakin Şehir (Cittaslow), yerel halkın yaşam kalitesinin yükseltilmesi için iyi bir modeldir.					
4- Yaşadığım şehrin Sakin Şehir (Cittaslow) olmasından memnunum.					
5- Turizm, bölgenin tanıtımına katkı sağlamaktadır.					
6- Turizm, yerel halkın eğitim seviyesinin yükselmesine katkıda bulunmaktadır.					

7- Turizm, yöre halkının kendi öz dilinden uzaklaşmasına sebep olmaktadır.					
8- Turizm, önemli bir gelir kaynağıdır.					
9- Turizm, yeni iş sahaları ve istihdam sağlamaktadır.					
10- Turizm, kadınlara ekonomik destek sağlamaktadır.					
11- Turizm, halkın yaşam kalitesinin yükselmesine katkı sağlamaktadır.					
12- Turizm, yörede pahalılık yaratmaktadır.					
13- Turizm yörede ikinci konut satışının artışına sebep olmaktadır.					
14- Turizm, yerel halkın bölgeye daha fazla yatırım yapmasına sebep olmaktadır.					
15- Turizm, tarihi-kültürel mirasların korunmasına vesile olmaktadır.					
16- Turizm, gelenek ve göreneklerin bozulmasına sebep olmaktadır.					
17- Turizm sayesinde yöredeki kültür ve sanat faaliyetlerinde artış meydana gelmektedir.					
18- Turizm, aile yapısında manevi değerlere verilen önemi azaltmaktadır.					
19- Turizm, alkol ve uyuşturucu kullanımını arttırmaktadır.					
20- Turizm, sigara kullanımını arttırmaktadır.					
21- Turizm, parklar, sahiller ve piknik yerlerinin kirliliğine sebep olmaktadır.					
22- Turizm çevre ve doğanın kirlenmesine neden olmaktadır.					
23- Turizm bölgede trafik sıkışıklığına sebep olmaktadır.					
24- Turizm bölgede ses kirliliğine neden olmaktadır.					
25- Turizm, kentsel dokunun bozulmasına sebep olmaktadır.					
26- Turizm, bölgede çevreye zararlı olan ticari ve sanayi faaliyetlerin gelişmesine neden olmaktadır.					
27- Turizm, bölge insanının kültürünün gelişmesine yardımcı olan bir etkidir.					
28- Turizm, bölgede ithal malın kullanılmasına sebep olmaktadır.					
29- Turizm bölgede alt yapı standartlarının yükselmesine sebep olmaktadır.					
30- Restoranlarda, yöresel yemekler yerine, turistlerin damak tadına hitap edecek yiyecek ve içecekler sunulmaktadır.					
31- Turizm, yöredeki geleneksel yeme-içme alışkanlıklarını değiştirmektedir.					
32- El sanatları ürünleri bölgenin kültürünü, tarihini ve geleneklerini yansıtmaktadır.					

33- Turizm, ticari ahlâkın bozulmasına yol açmaktadır.					
34- Turizm yerel halkın daha hoşgörülü olmasını sağlamaktadır.					

